17403

¶ Clariſſimi Juris. v. monarce dñi Mariani Sozi
ni ſenenſis. ſolemnis repetitio ſuper notabili. c. ad au
dientiam de homicidio. alias tranſpoſita ⁊ impreſſa
ſuper. c. ſententiam ſanguinis ne cleri. vel mona. feli-
citer incipit.

Ad audientiam

Homicidi-
um caſuale
imputatur ei qui dabat operam rei lici
te ſi non adhibuit diligentiam quaꝫ de
buit. h. d. ſ᷑a ibi quia vero. ¶ Noto pri
mo ꝙ clericus licite poteſt corrigere familiam pro-
priam dũmodo moderate corrigat. correctio eniꝫ de
bet eſſe leuis ⁊ moderata vt. l. ſed ⁊ ſi. §. ſi magiſter
⁊. l. ſe. ff. ad. l. aquil. vnde dicit tex. ꝙ doctrina magi-
ſtri debet eſſe humilis. vt. c. humilis de maio. ⁊ obe.
xxiij. q. v. c. i. in fi. vbi vide tex. not. Leuis. n. caſtiga-
tio reuerentiam exhibet caſtiganti. Nimia vero aſ-
peritas nec correctionem recipit nec ſalutem. vt tex.
not. in. c. cum beatus. xlv. diſt. Debet. n. eſſe admix-
ta miſericordia cum diſciplina. xlv. di. c. diſcipulum.
vnde non eſt mirum ſi nimia ſeuitia aſcribitur culpe
vt. d. §. ſi magiſter. Sed ſi ex leui ⁊ moderata corre
ctione ſuperuenerit caſus non imputatur corrigenti.
vt. c. i. ⁊. c. cum voluntate. j. de ſen. exco. ¶ Secundo
not. tex. ibi aliq̃ diu pro his que dixi. ſ. eo. c. preſ bite
rum. ¶ Tercio not. ibi ꝙ cum in dubijs. ꝙ in dubio
potius iudicandum eſt quem eſſe irregularem. nam
vbi agitur de materia peccati ad pñiam iudicamus
potius peccatum ſubeſſe. quod notabile examinatur
in glo. ij. ⁊ ſic facit iſte tex. ſ᷑ꝫ do. me. ꝯ. Jnno. hic qui
dicit ꝙ cum irregularitas ſit de iure poſitiuo nõ de-
bet iudex in dubio reputare aliquem irregulareꝫ q᷑a
pene moliende ſunt de penit. di. i. §. pene. ⁊ in regula
in penis de re. iur. li. vi. ⁊. l. preſes. ⁊. l. ſi de interpre-
tatione. ff. de pen. que dicta an ſint vera. j. latius exa-
minabo. ¶ Glo. i. in prin. querit ⁊ ſol. deinde format
contrarium ⁊ ſol. Jn eadẽ ibi leuiter. dic. not. ex iſta
glo. ꝙ leuiter debet fieri caſtigatio ſi fit cuꝫ cingulo.
quod verum dicit Jo. an. ſi cingulũ erat molle. Ego
arbitror ex dictis doc. hincinde collectis ꝯſiderãdaꝫ
qualitatem eius qui corrigitur. ⁊ ſic in hoc verſabi-
tur arbitrium iudicis. an. ſ. qui corrigit̃ ſit ſanus vel
robuſtus. aut ſit tenellus puer vel infirmus. quia tũc
caſtigatio que eſſꝫ leuis in robuſto diceret̃ grauis in
infirmo vel tenello. hoc probatur in. l. qua actione. §.
ſi quis ſeruum. ff. ad. l. aquil. Jdem tenet archidiaco
nus. xxiij. q. v. c. i. ſuper glo. ⁊ Jnno. in. c. cuꝫ in magi
ſtrũ de elec. Jtẽ preſumitur leuis vel magna caſtiga
tio ex genere inſtrumenti cum quo quis caſtigat. Si
vero cum cingulo eſſet gladius non remouendo illũ
eſſet in culpa ⁊ incideret in irregularitatem caſu ſup
ueniente vt hic. Si vero caſtigauit cuꝫ claua maleo
vel cultello vel ſi. tunc preſumitur dolus vt. c. ſignifi
caſti in fi. j. eo. ⁊. l. i. §. ſed ſi claua ⁊ ibi ꝑ Jac. de are.
poſt glo. ff. ad. l. cor. de ſic. Jtem arbitror ꝯſiderãduꝫ
in qua parte corporis magiſter vel dominus verbe-
rauit. nam ſi cuꝫ baculo verberaret manũ dando pal
matam. non diceretur excedere modum debitum. ſe
cus ſi cum baculo percuteret caput immoderate. Jtẽ
arbitror conſiderandũ tempus. an. ſ. ſit aer ſanus vel
peſtiferus. vnde in hoc vt dixi multum operabit̃ iu-
dicis arbitrium. ¶ Qualiter autem probetur ꝙ ma
giſter vel preceptor vel ſi. caſtigauerint animo docẽ
di. ſeu monendi. Bar. ꝯſulendo dixit. ꝙ preſumitur

factum animo docendi eo ipſo ꝙ reperitur ꝙ tempo
re quo eum percuſſit. euꝫ monebat vel docebat vt di
ſcipulum. vel corrigebat vt famulum. facit quod no.
in. l. iij. ff. de dona. inter vi. vbi dicitur ꝙ illud quod
fit tempore ludi preſumitur factum cauſa ludi. facit
l. ſed ⁊ ſi q̃cunqꝫ. §. ſi magiſter. ff. ad. l. aquil. de ſic. ſi-
ue igitur fecerit eum corrigendo de delicto ſiue gr̃a
diſciplinandi vel inſtruendi eum. appellatur corectio
vel caſtigatio per. c. preſ biterum. ſ. eo. ⁊ in. d. c. i. ⁊. c.
cum voluntate de ſen. exco. Que no. ꝑ modo ⁊ prati
ca probandi ꝙ corrigendi animo fecerit. nam quali-
tas illa ꝙ animo corrigendi fecerit. nõ percipitur ali
quo ſenſu corporeo. ſed tamen probatur eo ipſo ꝙ eũ
tunc docebat vt diſcipulum. ⁊ ita ꝯſuluit Bar. q̃ not.
perpetuo. ¶ Aduerte etiaꝫ quia ex genere inſtrumẽ
ti cum quo quis verberat quem preſumitur dolus ⁊
ꝙ animo interficiendi fecerit. nam facit ad ea que di
cam. j. eo. c. ſignificaſti el. ij. Jtem aduerte ſ᷑m Bal.
in. d. §. ſi magiſter ꝙ licet quis cõmiſerit culpam ex-
cedendo modum debite correctionis. tamen nõ puni
tur pena. l. cor. de ſic. ſed extra ordinem ſ᷑m arbitriuꝫ
iudicis. niſi ita exceſſerit moduꝫ ꝙ ex genere inſtru
mẽti. ⁊ ex modo verberandi preſumatur dolus. ⁊ ꝙ
animo interficiendi fecerit. quia tunc puniretur pena
d. l. cor. vt. l. i. §. diuus. ⁊. l. diui. ⁊. l. in lege cornelia. ff
ad. l. cor. de ſic. facit quod dixi in. c. ſicut dignum. ſ. e.
⁊ quod dicam i. d. c. ſignificaſti el. ij. j. eo. ¶ Que au
tem ſit ratio ꝙ magiſter. dñs. ⁊ ſi. poſſunt leuiter cor
rigere ⁊ emendare non autem immoderate. dic ſ᷑m
Auguſti. in li. de vita clericoꝝ. ⁊ tranſumptiue. xlv.
di. c. cum beatus. quia duꝫ nimia ſeruat̃ humilitas a
regendi frangitur auctoritas. Unde Salomon in pro
uerbijs. Percute filium tuũ virga ⁊ liberabis eum
a morte. xlv. di. Salomon. Correctio. n. eſt actus ca-
ritatis. ⁊ iõ pmiſſa vt dicit b. Tho. ſ᷑a ſ᷑e. q. xxxiij. im
mo videtur in precepto. quia omẽs debemus eſſe in
caritate. alias. n. qui non corrigit cũ poteſt ⁊ ex offitõ
tenetur. videtur eſſe in culpa ⁊ delicto aut peccato cõ
ſentire. vide que dixi in. c. iudeos. ſ. de iude. ⁊ aliud
in. c. ij. de hereti. ¶ Jn eadem glo. in fi. dic de hoc ar
ticulo vt dixi in. c. preſ biterum. ſ. eo. ⁊. c. precedenti.
¶ Glo. ij. fortificat tex. allegando plura generalia ſi
milia dic vt in ea. ¶ Glo. fi. format. q. ⁊ ſol. in fi. dic
ſ᷑m Jo. an. poſt vinc. ꝙ in contrariuꝫ facit. l. di. miror
vbi eccleſia non diſpenſat cum homicida. So. dic ꝙ
ibi loquitur de homicida voluntario. hic de caſuali.
dixi. ſ. eo. c. ſuſcepimus. ⁊ vide que dicam. j. eo. i ma
teria irregularitatis in. viiij. q. pñcipali. ⁊ ſubdit hic
hoſti. ꝙ in ſacris ſolus papa diſpenſat. in minoribus
vero põt epiſcopus ꝓbatur hic in tex. dũ dicit poteris
ꝓcedere vt in minoribus ⁊c̃. ⁊ latius dicã i. d. viiij. q.
¶ Poſtremo doc. hic tractant materiam irregulari
tatis p. xvi. q. ⁊ vltra nõ tamen p modũ doctrine quã
ob cauſam inſtitui hic materiam ipſam irregularita
tis vtilem ⁊ quottidianam p modũ doctrinabilẽ ſub
q̃ breuiori compendio potero expedire. Jn qua ma-
teria principaliter examinabimus infraſcriptas. q.
¶ Primo quid ſit irregularitas.
¶ Secundo vnde dicatur.
¶ Tercio quo iure fuerit introducta.
¶ Quarto quot mõis ſummatur. ſeu accipiatur. ſeu
quot ſint eius ſpecies.
¶ Quinto qui ſint q i irregularitatẽ incurrere pñt.
¶ Sexto que fuerit cauſa inducẽde irregularitatis.
¶ Septimo q̃liter ⁊ qbꝫ caſibus ꝯhat̃ irregularitas

¶ Octauo de eius effectu.
¶ Nono qualiter contra irregularē formet libellus
¶ Decimo ⁊ vltimo qualiter irregularitas remoue
atur.ſequendo igitur ordinem.

Rimo quero quid ſit irregularitas. Circa
quod dic ꝙ irregularitas eſt nota ſeu īpe-
dimentū canonicū ex facto ſeu defectu pro
ueniens qua quis prohibetur ad eccleſia-
ſticos ordines ꝓmoueri ⁊ in eiſdē miniſtrare. Ita
deſcribit ſpec.in ti.de le.§.iuxta in prin.⁊ etiam qua-
ſi ſimili modo deſcribit archid.⁊ Jo.an.in.c.i.de re.
iu.li.vi.⁊ Hoſti.in.c.ij.de cle.ex.mi.Ego vero predi
cte deſcriptioni arbitror addendum dum dicit cano-
nicum vz ſeu diuinum. Item arbitror addendū dū
dicit ex defectu proueniens.ſ.a natura vel exiſtent.⁊
quare hec addantur colligitur ex his que dicam.j.in
iij.q.principali ⁊ in vj. ¶ Dicitur autem idem ꝙ īfa
mia vt.j.de pur.can.c.accedens.ij.q.iij.§. notandum.
l.furti.§.qui alieno ⁊.l.ſe.ff.de infami.per Jo.an.in.
c.fi.de ſorti.vel dicitur nota hoc eſt quedam cicatrix
ff.de ſerui.fu.l.ij.vnde irregularitas eſt cicatrix cri-
minis vel defectus.lxi.di.in ſacerdotibus in fine vn
de ſanitas.ſ.pnīe poſt vulnus.ſ.peccati ſine cicatrice.ſ
irregularitatis eſſe non poteſt.i.q.i.ventū eſt. Ideo
autem dictum eſt in deſcriptione ꝙ eſt impedimētū
canonicū quoniam irregularitas ortū hūit a iure ca-
nonico ſm ſpec. Jo.an.⁊ Inno.ſed mihi hoc nō pla-
cet ſimpliciter.quia etiam habuit ortum a iure diui-
no ⁊ veteri teſtamento de quo latius dicam.j.in.iij.
q.principali. ¶ Quare autem in deſcriptione ponant
illa verba vz ex facto ⁊ ex euētu colligitur ex his q̄
dicam.j.in vj.q.principali.Et quare ponantur illa vl
tima verba vz qua quis prohibetur ⁊c̄. colligitur ex
his que dicam.j.in.viij.q.principali.Alio tamen mo
do deſcribunt Mathe. ⁊ Guil.in cle.ſi furioſus eo.
ti.vz ꝙ eſt impedimentū ſeu repulſio diuini officij
que ipō iur̄ infligitur occiſori.per.c.ij.de teſta.ordi.
ſed iſta deſcriptio eſt defectiua.primo quia irregula
ritas impedit nedum exequtionem ordinis ſz etiam
promotionem ad illum. Secundo quia infligit nō
ſolum occiſori ſed etiam mutilatori.de quibus dicā
in vj.⁊.vij.q. Lapus etiam aliter deſcribit in.d.cle.
neqꝫ ꝙ eſt impedimentum canonicum pueniens ex
violatione cenſure eccleſiaſtice vel ex alia notabili ī
obedientia.addit etiā alia verba ſupflua.ſed nō pla
cet quia non ſolum clericus efficitur irregularis. ſed
etiam laycus vt dicetur.j.in vj.⁊ vij.q.principali. eſt
etiā ī alijs defectiua. ¶ Unde arbitror ꝙ melius de
ſcribatur hoc modo.vz ꝙ eſt ius impeditiuum ꝓmo
tionis vel exequtōis ordinis iur̄ canoīco vel diuīo
īroductū pp aliquē defectū notā inobedientiā factū-
vel negligētiā.⁊ q̄liter p̄dicta verba ponātur collige
ex his que dicā.j.in.iiij.q.principali.vj.vij.⁊.viij.

Ecūdo principaliter quero vnde dicat irre-
gularitas.ſo.dic ꝙ dicit ab in qd̄ eſt ſine. ⁊
regula.vnde irregulare.i.ꝯ regulā eccleſie
natus vel factus.ſiue pp defectū ſuū ſiue pp factum
ſit extra eccleſiam poſitus vt dictum eſt quo ad ptātē
paſſiuam ꝓmouēdi vel adminiſtrandi ī ordinibꝰ ec
cleſiaſticis.vide ſpec.in.d.§.iuxta ꝟ.dr̄.Et dic ſꝫ La
pū ꝙ nō dicit quis irregularis qꝛ ſm regulā apli pro
hibeatur.ſꝫ tūc dicit extra regulā alioꝝ. ſed irregula
ris eſt q ab illa eſt eiectus.ad quā nō reducit niſi me
diāte diſpēſatōe ſꝫ not.p Archi.i.c.is q de ſen.ex.li.
vj.⁊ dic ꝺ hoc vt latiuſ dicā.j.e.c.i.x.⁊ vlt.q.pncipali.

Ertio principaliter quero quo iur̄ fuerit in-
troducta irregularitas.ſo.Inno.hic dicit ꝙ
a iure poſitiuo. Idē tenet Spec.in ti.de le.
§.iuxta ver.nūquid.iiij.⁊ ver.generaliter. Idē Lau
⁊ Jo.de imo.in.d.cle.furioſus eo.ti.⁊ ꝓbat.ij.q.vij
§.itē daniel.facit qd̄ traditur in.c.niſi cum pridē.§.p-
ſone.ꝰ.de renūt.Ex quibus infertur ꝙ irregularitas
nō contrahitur niſi in caſibus a iure expreſſis. Idem
Jo.an.in addi.ſpec.in.d.§.iuxta ⁊ ver. generaliter.
quoniam pene ſunt reſtringende nō relaxande ꝺ pen.
di.i.§.pene ⁊ ī regula in penis de re.iur.li.vj.⁊.l.pre
ſes.⁊.l.ſi de īterpretatione.ff.de penis ⁊ eſt bon.tex.
ad principale propoſitum in.c.is qui de ſen.ex.li.vj.
Et ex predictis videt inferri ꝙ iudex in dubio debꝫ
potius iudicare quem non eſſe irregularē q̄ econtra.
Sed dicit do.me.hic ꝙ neutrū dictū ſibi placet.nam
irregularitas que cauſatur ex homicidio voluntario
fuit inducta a iure diuino.qm̄ deus dixit ad dauid nō
edificabis mihi templum quia vir ſanguinis es ꝺ cō
ſe.di.i.c.i.in prin.facit etiā tex.in.c.i. cōiuncta ſupra-
ſcriptione ſm vnum intellectū.ꝰ.eo.⁊ quod no.glo.
in.c.ſicut dignū.ꝰ.eo.vnde ſm eum licet dictū Inno
ſoleat allegari ꝓ ſingulari tamē nō procedit indiſtin
cte.vnde in hoc ſo articulo.do.me. ita diſtinguit vz
ꝙ aut querimus quo ad imponēdam penam propter
irregularitatem quo ad forum contemptioſum.⁊ tūc
ī dubio debet quis potius iudicari nō irregularis q̄
econtra. Ita procedat dictum Inno. Spec.⁊ Jo.an.
aut agitur in foro pnīali ad penitentiam imponēdā
⁊ in dubio debet potius reputari irregulariſ quoniā
in foro pnīali tutior ps ē eligēda.licet durior videat
facit.d.c.ſignificaſti el.ij.j.e.fac.d.c.ſignif. Idē etiā
eſt quotienſcūqꝫ de aliquo alio dicto dubitaretur.qꝛ
quo ad penitentiam potius in dubio iudicamus ſub
eſſe peccatum q̄ non vt.c.iuuenis.ꝰ.de ſponſa.⁊ vide
glo.no.ꝰ.de ſcrupti.c.i.quoniā bonarum mentiū eſt ti
mere culpam etiā vbi culpa nō eſt.v.di.c.ad eius ve
ro ꝯcubitum ⁊.c.ij.de obſer.ieiu. Idem eſt vbi agit
in foro quaſi penitētiali.vtputa quia nō agitur ꝓprie
ad penam ſed vt abſtineat a miniſterio altaris.vel vt
abſtineat a ꝯtractu matrimonij vel ab alio actu ī quo
exercendo poſſꝫ ſubeſſe peccatū.qꝛ tūc debemus in
terpretari ī tutiorem partem vt dictum eſt ⁊ probat
hic in tex.nr̄o ⁊.d.c.ſignificaſti.⁊.d.c.iuuenis. Facit
quod not. Inno.in.c.cum tu de teſti. ¶ Sꝫ tu aduer
te qꝛ ꝯ primum dictum.do.me.facit quoniā moyſes
fuit vir ſanguinis.xxiij.q.iij.c.nō inferenda.⁊ tamen
edificauit eccleſiam deo vt.d.c.i.in prin. de ꝯſe.di.i.
⁊ fuit ſacerdos vt probatur quia ipſe ī veteri teſtō e-
legit ſacerdotes ⁊ illos vnxit quod facere nō potuiſ
ſet.niſi ipſe fuiſſet ſacerdos ergo de iure diuino non
erat irregularitas. Itē ꝓbat ꝙ ī veteri teſtō homici
de poterant eſſe ſacerdotes. ⁊ ſacerdotes homicide.
ij.q.vij.§.his ita.⁊.§.itē cū balaā.⁊ refert glo.xxi.di
in ſūma ⁊ glo.ī.d.c.i.de ꝯſe.di.i.in prin.p̄terea Pau
lus qui beatū ſtephanū lapidantibus opē ſeu mini-
ſterium p̄bebat electus eſt a dn̄o.l.di.§.ecōtra.Sed
ſpec.in.d.§.iuxta ver.nūqd ergo.dicit ꝙ irregulari-
tas pauli fuit abolita per baptiſmū qd ergo dicēdū.
Spec.in.d.ver.dicit ꝙ in veteri teſtamento p̄dicti ⁊
alij homicide excuſati ſūt vt.c.gaudemus.§. vex.ꝰ.
de diuor.xxiij.q.iiij.ſi nō licet.et.q.viij.c.homicida.
Diuina.n.facta. ⁊ maxime veteris teſtamenti ſunt
amittenda.non in exemplum noſtre actionis trahen-
da.ij.q.vij.§.item cum balaam ver.item cum dauid

iiij.q.iij.§.ſed obicitur.xxij.q.iij.c. ſi quis per teſtamentum.vel poſſumus dicere ſm glo.ſup verbo prohibitus in.d.c.i.de conſe.di.i. ꝙ in veteri teſtamēto ante preceptum factum Dauid pp homicidium non efficiebatur qs irregularis.ſed ideo fuit factū dictuꝫ preceptuꝫ primitus Dauid qꝛ ipſe fuit p̄figurator noui teſtamenti.xxij q.i.§.ꝙ aūt.⁊ ideo ī figura ipſius dictū eſt.non edificabis mihi templuꝫ ⁊c̄. Eſt ergo ꝯcluſio ex predictis ꝙ in veteri teſtamento non inducebatur irregularitas pp homicidiū vſqꝫ ad Dauid in quo fuit inducta pp figuratōnem noui teſtamenti. Eſt inſuper aduertendum qꝛ non ſolum propter homicidiū in veteri teſtamēto in perſona dauid fuit inducta irregularitas.ſed ēt propter alia fuerūt inducte irregularitates erāt tñ temporales ⁊ nō perpetue. nꝫ quādo quis eijciebat̄ extra caſtra ex eo ꝙ tetigerat morticiniū.vna autem ſola irregularitas videtur fuiſſe perpetua vꝫ quādo ſummus ſacerdos debet hr̄e virginem ⁊ non repudiatā de quo p Hoſti. in.c.ſane de cle.coniuga.⁊ vide in leuitico.c.xxi.ſed iſtud non erat propter defectū ſacramēti. ſꝫ qꝛ illo modo nō potuiſſet eſſe ortator viduitatis ſm Spec.in.d.§. iuxta ver.defectus ſacramētoꝝ.Aduertēdū ēt eſt qꝛ vt tractatur in leuitico vt refert Spec.in.d.§.ver. item ⁊ in veteri.quedā inueniūtur irregularitates que impediebāt panes domino offerre. ⁊ acceſſum miniſterij altaris.que figuraliter intellecte ēt in nouo repellunt vt cecus i.ignorantia.claudus.i. infirmitas mentis. Habens paruū naſum.i.indiſcretio.Item hn̄s grandem vel tortū naſum.i.īmoderata diſcretionis ſubtilitas.Hn̄s fractū pedem.i.alienatio ad bona.Itē mācus vel gibbus.i.peruerſitas.Item lipus.i.deꝑſſio īgenij.Item hn̄s albugem in oculo.i.abrogātia.Iteꝫ hn̄s ſcabiem.i.luxuria. Item ponderoſus.i.īmunda cogitatio.Item hn̄s petiginem in corpore.i.auaritia vide de his clariorem expoſitionem.xlix.di.c.hic. ⁊ rō predictoꝝ eſt qꝛ indignū eſt deo offerre quod homo dedignatur.xlviiij.di.c.fi.

Quarto principaliter quero quot modis accipiatur irregularitas.ſeu quot ſint irregularitatis ſpeties.So.dic ſm Inno.in.c. niſi cum pridem.§.perſone.ſ̄.de renūt.quē ſequit̄ ſpec. in.d.§.iuxta ver.ſummit̄ ꝙ quedā accipitur pro defectibus qui ſunt in homine ſine peccato.puta qꝛ eſt bigamus vel maritus corrupte.ſ.vidue. vel illegitimus.vel ſimi.vt.d.c.niſi.l.di.non confidat.⁊.liiij.di. per totū.potes etiā addere exemplū de officiali q ex officio quod ſibi incūbit mediāte iuſtitia aliquem interemit de quo.j.vij.q.principali. ¶ Secundo modo ſummitur pro irregularitate perſone propter quā oīs homo prohibetur ordinari vel etiā celebrare.vel adminiſtrare in iā ſuſcepto ordine ſine diſpenſatōe pape.ſiue patiatur defectū ſine peccato. ſiue grāde ꝯmiſerit peccatū.⁊ de his tractatur in.c. dilectus filius ꝺ tēp.ordi.⁊ p ſpec.in ti.de le.§.nūc ꝺ epoꝝ.nō ergo dr̄ irregularitas.qꝛ ſꝫ regulā apl̄i ordinari ꝓhibeat̄. ſꝫ talis eſt extra regulā alioꝝ.nā cū generaliter ep̄i poſſunt cū oīb; diſpenſare niſi ſit eis ſpāliter ꝓhibitū vt d.c.dilectus ⁊ p ſpec.in.d.§.ver.his igit̄ ⁊ ſe. cū p̄dictis tñ ſpāliter diſpenſare ꝓhibent̄.papa vero cū oīb; diſpenſare pōt.ſꝫ de hoc articulo diſpenſatōis latius dicā.j.in.x.q.pricipali. ¶ Tertio mō dicūtur irregulares oēs illi q nō pn̄t remanere in ſuſceptis ordibus nec ꝓmoueri ad maiores ēt pacta pnīa ſine pape diſpēſatōe.vel p̄latoꝝ inferioꝝ de qbus notatur in.c.di-

lectus.⁊ p ſpec.in.d.§.iuxta ꝟ. ſunt quoqꝫ.⁊.d.§. nūc de epoꝝ.lau. vero in cle.i.eo.tit.dicit ꝙ irregularitatis tres ſunt ſpēs.vna q̄ ꝓuenit ex inciſione ſeu deformitate ꝓprij corporis.⁊ de hac de cle.egro. p totum Alia que ꝓuenit ex deformitate alieni corpis ⁊ hec eſt triplex quedā ꝓuenit ex morte quedā ex mutilatione.q̄dā ex ſimplici iniectione cū aīo occidendi. de primis duabus tractatur hic in ti.nr̄o de alia tractat̄ de penit.di.i.c.piculoſe.Sed tu dic ſꝫ Cardi.zab.in cle.predicta.ꝙ hec vltima nō īducit irregularitatem que indigeat diſpenſatōe apoſtolica. īmo dicit glo.j. eo.c.ſi aliqs ꝙ hec nō eſt irregularitas.lꝫ glo.in.d.c piculoſe ꝯtriū dicat ⁊ male.vt ibi p archid.⁊ hoc quo ad irregularitatem maiorem. Eſt tñ quedā irregularitas q̄ incurrit̄ ꝓ peccato mortali. qđ etiā tenet glo.ī d.c.ſi aliqs.j.eo.⁊ ꝓbat̄.xxv.di.§. criminis. ¶ Ego vero dico ꝙ quedā eſt ſpeties irregularitatis q̄ ꝓuenit homini ſine peccato.q̄dā cū peccato. ¶ Pria ſubdiuiditur.qꝛ quedā ꝓuenit a natura.⁊ quedā ex euētu.A natura ſi habet aliquas deformitates ex his q̄ dixi in precedenti.q.circa irregularitates q̄ reperiuntur fuiſſe in veteri teſtamēto.ex euentu puta ſi eſt effectus cecus.carens manu pede vel alio membro ſꝫa irregularitas que cū peccato prouenit ſimiliter ſubdiuiditur in plures ſpeties.qꝛ quedā prouenit ex violatione cenſure eccleſiaſtice vel notabili inobedientia vel alia ſimili nota. quedā prouenit ex facto proprio.quedā ex mādato.quedā ex conſilio.q̄dā ex ope quedā ex defenſione.quedā ex negligētia. quedā ex ratihabitōe vel conſenſu de quibus omnibus latiſſime videbimus.j.in.vij.q. principali. Pōt dari alia diuiſio.vꝫ ꝙ quedā eſt irregularitas per quā qs impeditur ordines ſuſcipe nō tamen deicit a iā ſuſceptis.xv.q.i.c.fi.in fi.quedā vero ⁊ promouēdū impedit ⁊ promotū deicit.facit ad p̄dicta qđ tractatur.l.di. c.ꝺ his ⁊.ſ̄.e.c.ſic̄ dignū.⁊ ꝺ hac dicā ī viij.q.pricipali

Quinto principaliter quero qui ſint qui poſſint in irregularitatē īcurrere.So.arbitror dicendū ꝙ aut nos querimus ꝓ irregularitate q̄ ꝓuenit homini ſine peccato ⁊ in iſtā oēs poſſūt incurrere.ſiue ſint infantes ſiue alij ſimiles. nā īfans natus cū corporis deformitate notabili vel ex euētu ſectus ſeu mutilatus irregularis eſt vt.ſ̄.de cor.vici. p to.⁊ facit quod dixi in precedenti.q. ⁊ hoc eſt verū de irregularitate que ꝓuenit a natura vel ex euentu ſine peccato p̄ter intētōem ſeu cōſenſum. Aut querimus de irregularitate que prouenit ex peccato vel ſine peccato propter cōſenſum ſeu voluntatem. vtputa ꝓpter homicidiū.negligētiā.opē.cām.mādatū. cōſilium vel qđ ſimi.vel propter inobedientiam.vel violatōem eccleſiaſtice cenſure vel aliā ſimilem cām.⁊ tūc ad hoc vt quis incidat in irregularitatem requiritur ꝙ ſit ſane mentis.⁊ intelligat quid agit. alias nō efficeretur irregularis vt ſtatim dicam extra ſubijciendo.omnes igitur ſane mentis ⁊ q doli capaces ſūt in p̄dictam irregularitatē poſſunt incurrere. ſiue ſint xp̄iani ſiue infideles.nam ⁊ propter homicidium cōmiſſum ante baptiſmum contrahitur irregularitas facit quod dixi.ſ̄.eo.c.preſbiterum. Quidam tamē dicunt ꝙ propter homicidium cōmiſſum ante baptiſmum.ſiue illud ſit cōmiſſum ex voluntate ſiue ex officio non efficitur quis irregularis.per tex.xxvi.diſ. c.deinde.⁊.li.di.c.aliquantos.⁊ hoc tenet lap. Mouetur quia irregularitas fuit inducta a iure poſitiuo li.di.c.ſi quis ⁊ hoc dicit procedere ſiue homicidiuꝫ

fuerit cõmiſſum cũ peccato ſiue ſine vnde dicit ꝙ ta-
lis poſt baptiſmũ põt omnino promoueri. facit quod
not.glo.⁊ Archi.xxvi.di.c.deinde Hoſti.in ſum.eo.
ti.§.qua pena ver.quid ergo hãc etiã ſententiã ſequi
tur zab.in.d.cle.i.q.xij.mouet̃ p tex.l.di.c.ſi qs vidu
am ⁊.li.di.c.i.⁊.c.ſi quis poſt.a ꝯrio.maxime qꝛ non
reperit̃ in lege diuina ꝙ pp homicidiũ incurrat̃ irre
gularitas ⁊ finaliter ſubdit huic opi. tãꝗ equiori ſtã
dũ ſaltem in ãbiguitate opinionũ vt fiat in penis mi
tioꝛ interpꝛetatio p regulã in penis de re.iur.li.vj.cũ
ſimi.Inno.vero ⁊ cal.in.c.gaudemus.ſ.de diuoꝛ.te
nẽt ꝙ ſaltẽ contrahatur ſi homicidiũ eſt cõmiſſuꝫ cũ
peccato ſecus ſi ſine peccato.¶ Sed do.me. ibidem
tenet idem ẽt ſine peccato.⁊ de hoc dixi.ſ.eo.c.pꝛeſ-
biterum.Hec qõ vr̃ ſatis dubia. mihi tñ plus placet
ꝙ ſi homicidiũ eſt cõmiſſum cũ peccato ꝯhatur irre-
gularitas quoniã fruſtra ꝗreret̃ vtrũ p baptiſmũ tol-
leretur niſi ꝯcta repiret̃ cũ priuatio habitũ p̃ſuppõat
vt.c.ad diſſoluendũ de deſpon.impuber.⁊.l.decẽ.ff.ð
ver.ob.⁊ ẽ ho.tex.ĩ materia noſtra in.d.c. deinde xx
vj.di.vbi tex.dicit qõ peccatũ nõ ẽ. inter peccata ſol-
ui⁹ nõ dꝫ.⁊ hoc tenet Hoſti.ĩ.d.ver.qd ergo. lꝫ alle-
get̃ in ꝯriũ p Lap.⁊ male Et maxĩe moueoꝛ qꝛ quo
ad pniam vt dictũ eſt vel ad quaſi pniam. vt qs poſ-
ſit in ſuſceptis oꝛdinib⁹ miniſtrare vel ꝓmoueri vbi
eſſet vel ſtaret in peccato vbi alias pꝛohibitus eſſet
potius p̃ſumimus ⁊ iudicamus quẽ irregularẽ ĩ du
bio ꝗ nõ vt dixi.ſ.ĩ.iij.q.pꝛĩcipali.nõ ob.dictũ Lapi.
qꝛ nõ ẽ vex ſimpliciter ꝙ irregularitas fuerit ſolũ in
ducta a iur̃ poſitiuo vt dixi ĩ.d.iij.q.pꝛĩcipali.nec ob.
glo.ĩ.d.c.deiñ qꝛ glo.ibi ſentit ꝯriã opi.dũ dicit ꝙ ſi
aliqs mille occidiſſet.oĩs ĩfamia ⁊ irregularitas con
tracta añ baptiſmũ tollit̃ p baptiſmuꝫ. ſentit ergo ibi
glo.exp̃ſſe ꝙ pp homicidiũ ꝯmiſſuꝫ añ baptiſmũ con
trahat̃ irregularitas nõ ob.dictũ hoſti.in.§.qua pena
ver.qd ergo.qꝛ vt dixi Hoſti.ibi tenet ꝙ ſi homici-
diũ ſit ꝯmiſſum cũ peccato irregularitas ꝯtracta ex il
lo tollat̃ p baptiſmũ ⁊ ſic tꝫ expꝛeſſe ꝯriũ eius ad qõ
allegat̃ nõ ob.c.ſi qs viduã.l.di.p qõ mouetur Card
zab.qꝛ dũ tex ibi dicit ꝙ ſi fuit homicida ante baptiſ
mũ.ſequto baptiſmo nõ pꝛohibetur ꝓmoueri.qꝛ hoc
fateoꝛ cũ per baptiſmũ tollatur omnis irregularitas
cauſata a peccato quoniã tollitur peccatum ⁊ omnis
ſequella peccati.vt.d.c.deinde.xxvj.di.⁊ eodem mo
do põt reſponderi ad.c.i.⁊ ad.c.ſi quiſ poſt.li.di. Nec
ob.vltimum dictum zab.ꝙ huic opinioni tanꝗ equi
oꝛi ſtãdum ſit.qꝛ in penis ⁊c̃.quoniam illud verum
quo ad penã foꝛi contemptioſi.non autem quo ad pe
nã foꝛi penitentialis vel quaſi in quo ſecurioꝛ via eli
genda eſt vt dixi.ſ.eo.in.iij.q.pꝛincipali . Eſt tamen
maius dubium ſi homicidiũ fuiſſet cõmiſſuꝫ añ bap
tiſmũ ſine peccato vtputa ab officiali mediãte iuſti-
tia vt dicã in.d.x.q.pꝛincipali.¶ Eſt igitur ꝯcluſio ꝙ
etiã infideles poſſunt incidere in irregularitatem ex
voluntate vel cum peccato cõmitterent. Et ex pꝛedic
tis ĩfert̃.pꝛimo ꝙ furioſus nõ incidit in irregularita-
tem homicidiũ cõmittendo tex.eſt in cle.i.de homi-
ci.Et idẽ arbitroꝛ de mẽtecapto qꝛ eadẽ ẽ rõ.¶ Sed
quero circa hũc articulũ de rõe quare furioſus nõ in
cidat in irregularitatem.So.dic ꝙ illud qõ fit a furi
oſo pinde reputatur ac ſi caſu cõtigeret ſine facto ho
minis.ff.de admi.tuto.l.fi.in fi.⁊ ꝓbatur in.l. ſꝫ ⁊ ſi
quecũqꝫ.§.ij.ff.ad.l.aquil.vbi tex.dicit ꝙ illud qõ fa
cit furioſus perinde eſt ac ſi a quadrupede vel tegu-
la p ſe cadente factũ eſſet.talem.n.infelicitas facti ex

cuſat.ff.ad.l.coꝛ.de ſic.⁊ ſatis dicit̃ puniri furoꝛe ſuo
vt.l.diuus.ff.de of.pꝛeſi.⁊.l.pe.§ fi.ff.ad.l.pompe.de
parici.nec afflicto addenda eſt afflictio.vij.q.i.cũ per
cuſſio de cle.egro.c.pe.de epi.audi.l.tã demẽtis. om
nes igit̃ actus qui intellectũ requirũt aut cõſenſuꝫ fu
rioſo ⁊ mentecapto ĩterdicti intelligũtur.⁊ vide plu-
ra exempla ad p̃dicta p glo.ij.eo.ti.in cle.i.¶ Secũ-
do quero in quo furioſo ſeu mentecapto p̃dicta habe
ant locũ.So.dic ꝙ hñt locũ ſiue ſit furioſus vel mẽ
tecaptus q laboꝛent cõtinuo furoꝛe vel dementia ſi-
ue habeant dillucida interualla dũmodo homicidiũ
fuerit cõmiſſum tẽpoꝛe dementie vel furoꝛis. ita di-
cit glo.ij.in pꝛin.⁊ bene in.d.cle.i.facit.l.que de tota.
ff.ð rei ven.arguendo de pte tempoꝛis quo ad ptem.
Itẽ qꝛ eadem eſt rõ in vtriſqꝫ pꝛopter carentiã intel-
lectus ⁊ mentis exiliũ.¶ Eſt tñ aduertendũ.quoniaꝫ
vt a platone ſcriptũ eſt.furoꝛis ſpeties due ſunt . vna
ex humanis ꝓueniens moꝛbis.⁊ hec eſt mala ⁊ de-
teſtãda.⁊ de hac loquitur materia noſtra.Alia vero
ꝓuenit ex diuina mẽtis alienatione. cuius diuini fu
roꝛis quattuoꝛ ſunt ſpeties.vꝫ vaticiniũ.miſteriũ.po
eſis.⁊ amoꝛ.quibus quattuoꝛ totidem deos p̃eſſe ve
teres putauere.nã vaticiniũ apollini miſteriũ dyoni
ſio.poeſim muſis amoꝛẽ veneri tribuebãt.⁊ talis fu-
roꝛ non excuſaret. ¶ Tercio quero qd ſi aliqs culpa
ſua incidit in furoꝛe ⁊ demũ furioſus exiſtens cõmi-
ſit homicidiũ.vtrũ efficiatur irregularis.qdam ꝙ ſic
per.c.ſi quis inſaniens.xv.q.i.quod etiã ſequit̃ Lan
du.in cle.eo.ti.Sed glo.xv.q.i.in ſum.⁊.d.c. ſi quis
inſaniens dicit hoc non eſſe admittẽdũ.qꝛ ſatis furo-
re ſuo punitur vt.ſ.dixi.⁊ ita videtur tenere gratia.
xv.q.i.§ fi.Ego vero ita ſaluarem vtrãqꝫ opi.ꝙ aut
exiſtens ſanus mente cognoſcebat ꝙ ſi certũ quid co
medebat efficeretur furioſus tali furoꝛe ꝙ ipſe nihil
aliud quereret ꝗ homines interficere vel mutilare ⁊
hoc p experientiã frequenter cognouerat.⁊ tamen il
lud comedit ⁊ tunc arbitroꝛ ꝙ teneretur. quia quoti
ens culpa pꝛecedit caſum oꝛdinatum ad illam culpaꝫ
etiam per caſum quis efficitur irregularis vt.ſ.eo.c.
p̃ſbiterum.⁊.c.ſuſcepimus.⁊ hic cum infinitis ſimi-
li.¶ Quarto quero quis artetur ad pꝛobanduꝫ an di
cens factum tempoꝛe furoꝛis. an vero dicens factum
tempoꝛe ſane mentis.So. Pau.⁊ Stepha. dicũt ꝙ
ille qui allegat furoꝛem.quoniam quilibet pꝛeſumi-
tur ſane mentis.ſi tamen diceretur ꝙ aliquando fuit
furioſus.ei qui nunc dicit nõ furioſuꝫ incombit onus
pꝛobandi.iij.q.viiij.c.iudicas vbi hoc tenet glo.⁊ gl.
in.c.fi.ſ.de ſucceſ.ab inteſ.facit regula ſemel malus
de re.iur.li.vj.⁊ quod ibi dicit Dy.vbi dicit ꝙ acci-
dens ꝯrium nature vel p̃ter naturam tollit effectũ p̃-
ſumptionis ipſius nature.qõ tamen pꝛocedit in acci-
denti durabili.ſaltem aptiudine.alias non pꝛeſumit̃
perſeueratio contra naturam ipſius accidentis hꝫ no.
per Inno.compo.⁊ ab.in.c.cuꝫ inter canonicos.ſ. de
elec.⁊ videtur ſequi Card.flo.⁊ Bar.in.l. nec codi-
cillos.C.de codicil.⁊ bonus tex.in.c.filij de here.li.
vj.⁊.c.ſicut tenoꝛ de regularibus.Sed aduerte quis
glo.in.c.gonſaldus.xvij.q.i.tꝫ ꝙ ei⁹ incombit onus ꝓ
bandi qui aſſeuerat ſanam mentem ſiue furenteꝫ aut
mentis exilium per.l.ei.ff.de pꝛoba.⁊ in regula.l.ij.
C.eo.ti. Idem etiam tenet Bar.ĩ.l.is poteſt ver.ex
pediti.ff.de acqui.here. ¶ Ego in hoc articulo nõ in
tendo inſiſtere qꝛ non eſt pꝛincipalis noſter articulus
ideo dic vt per glo.⁊ doc.in.d.iuribus.tetigi in.c.di-
lectus de ſponſa.q.xv.¶ Quinto quero qualiter pꝛo

betur furoꝛ.Do.Pau.in cle.i.eo.ti.remittit ad not.
xv.q.ij.c.gonſaldus ⁊.xlvj.di.c.i.⁊ fi.de ſucceſ.ab in
teſ.Stephanus dicit ꝙ ꝓbatur ex dictis factis ⁊ ge
ſtis p.l.quidã in ſuo.ff.de condic.inſti.⁊.ff.de tuto.⁊
curato.da.ab his.l.is qui.§.fi.xlvj.di.c.i.verbi gra-
tia ſi iuſſit oſſa proici in mari.vel ſi proicit lapides ꝑ
tex.in.l.ij.C.de iude.Iſta ſimiliter non eſt principa-
lis materia noſtra.ſed tituli de ꝓba.Ideo de ea dic
vt tractatur in.d.iuribus.⁊ per Archid.xxiij.q.viij.
c.cõuenioꝛ in verbo ſcripture.⁊ per Io.an.in.c.vel ñ
eſt compoſ.de temp.oꝛdi.⁊ de ſucceſ.ab inteſ.c.fi.ſup
glo.⁊ vide ho.glo.in verbo ſtultiſſimũ inſti. ꝙ cũ eo
⁊.xciij.di.c.legitimus.¶Aduerte tamen quia ſi ꝓ
batur ꝙ ante illuꝫ actũ erat furioſus ꝓſumit̃ etiã tũc
in actu fuiſſe.facit quod dixi in ꝓcedenti.q.niſi proba
retur contrariũ quod verum dicit do.Flo.in.d.l.qui
ta.§.iniuriã.ff.ad.l.aquil.ſi furoꝛ probatur de proxi-
mo ꝓceſſiſſe.ſecus ſi ex interuallo.quia cũ furoꝛ ſaltẽ
accidentalis ſolo tractu tempoꝛis poſſit mutari non ꝓ
ſumitur niſi probetur.facit.l.ſed ⁊ milites.ff. de ex-
cu.tuto.maxime ſi ꝓbatũ eſt ꝙ medio tempoꝛe fue-
rit qualitas furoꝛi contraria.⁊ hoc ſcire eſt multũ vti
le propter difficileꝫ ꝓbationẽ furoꝛis.non enim cre-
ditur teſtibus niſi reddant cãm dicti ſui vt per Inno
⁊ doc.in.c.cum cãm.ſ̃.de teſti.Sicut ⁊ quãdo teſtes
volunt probare priuationem ſenſus ⁊ intellectus in
aliquo vt not.in.l.teſtium.C.de teſti.¶Sexto que-
ro quid ſi vna pars probat furoꝛẽ.⁊ altera ſanaꝫ men
tem.que probatio ꝓualeat.do.me.in.c.fi.ſ̃. de ſuc.ab
inteſ.remittit ad not.ꝑ doc.in.c.ſuper hoc de renũ.⁊.l.
nec codicillos.C.de codicil.dic ergo vt ibi. ¶Septi
mo quero quid de infante vtꝝ per homicidiũ incidat
in irregularitatem.ſo.dic ꝙ nõ vt in cle.i.eo.ti. hunc
enim excuſat innocentia ꝯſilij.vt.l.infans.ff.ad.l.coꝛ
de ſic.facit qꝛ talis etas quicquid videt ignoꝛat. vt.l.
i.C.de fal.⁊ vide quod not.i.l.qꝺ infans.ff.de rei vẽ
di.⁊.l.ſed ⁊ ſi quecunqꝫ.§.pe.ff.ad.l.aquil.cuꝫ ſimil.
hinc eſt ꝙ infans nõ contrahit ſponſalia vt in.c.i.ĩ pꝛĩ
ci.de ſponſa.li.vj.nec per conſequens cauſatur publi-
ca honeſtas vt ibi ⁊.c.litteras.⁊.c.acceſſit de deſpon.
impuber.Sed contra predicta opponitur de opi.Ho
ſti.in.c.i.de delic.puero.vbi dicit ꝙ puer etiaꝫ nõ do
li capax ſi proiciendo gladiũ aliũ occidit vel mutilat
incurrit in irregularitatem.ſo.dic ꝙ opi.Hoſti.repro
batur in.d.cle.i.⁊ vide ibi glo.iij.que latius hoc de-
clarat.quam bene not.¶Octauo quero quis dicatur
infans.ſo.dic vt not.glo.iij.in.d.cle.i.ſ.ꝙ ille qui eſt
minoꝛ ſeptennio.⁊ probatur . in.l.ſi infanti.C. de iu-
re delibe.⁊.c.i.de deſpon.impube.li.vj. Idem vide
tur tenere glo.in ver.infantula.xxxi.q.ij.c.i. dicit ta-
men ibi ꝙ etiam poteſt capi pro maioꝛe ſeptennio ſe
cundum ſubiectam materiam . circa quod etiam vi-
de glo.⁊ tex.xxviij.diſt.c.i.⁊ vide extrauag. Io.xx
ij.⁊ ex predictis inferunt doc.ꝙ doli capax ex homi
cidio vel mutilatione incurrit in irregularitatem .
¶Nono quero quando puer dicatur doli capax.ſol.
dicit zenze.in.d.clemẽ.i.ꝙ ille qui eſt proximus pu
bertati.ff.de doli except.l.apud celſum.§.que in tuto
re.proximus autem pubertati dicitur quando magiſ
appropinquatur pubertati q̃ infantie ⁊ ſic maſculus ĩ
x.anno.cum dimidio dicitur proximus pubertati.fe-
mina vero in nono anno dimidiantur enim tempoꝛa
inter infantilem etatem ⁊ pubertatem. ⁊ hoc etiã vo
luit glo.inſti.de inuti.ſtipu.§.pupillus ⁊ glo.inſti.de
ob.que ex quaſi delic.naſ.§.in ſumma.In cõtrarium

tamen facit quod not.glo.in.l.non tantum de excuſa.
tu[.]⁊.c.continebatur. ⁊.c.atteſtationes.ſ̃.de deſpon.
impuber . vbi dicitur ꝙ proximus pubertati dicitur
ille qui eſt proximus per ſex menſes propter quam
cauſam do.Ant.in predicto.c.atteſtationes dicit hoc
eſſe arbitrio iudicis relinquendum. ex quo non ẽ tẽ-
pus determinatum pro quo facit.l.i.ff.de iure delib.
⁊ quod dixi in.c.preſbiteruꝫ.ſ̃.eo. ¶Sed tu aduer
te quoniam iudicio meo doc.in hoc videntur errare
quoniam nihil dicunt de etate que eſt intermedia in
ter infantilem etatem.⁊ etatem proximam puberta-
ti.dicunt.n.ꝙ infans non tenetur . ⁊ ꝙ infantia durat
vſqꝫ ad ſeptennium.⁊ demum ſubdunt ꝙ proximus
pubertati incidit in irregularitateꝫ.de puero ergo no
uem annoꝛum ſi cõmittat homicidium nihil dicunt .
vnde arbitroꝛ dicendum ꝙ vſqꝫ ad ſeptimum annũ
nullo modo infans poſſit incidere in irregularitatem
nec admitteretur ꝙ eſſet doli capax.Poſt ſeptenniũ
vero in caſu certi ſtaremus certo.vtputa ſi probaret̃
ꝙ eſſet puer nihil intelligens quoniaꝫ licet eſſet.xv.
vel.xviij.annoꝝ non incideret in irregularitatem ꝓꝑ
ter defectum intellectus.ar.d.cle.i. ⁊ rationis ipſius
⁊ eoꝛum que.ſ̃.dixi.Si vero probaretur ꝙ ĩmedia
te poſt ſeptenniũ incepit aliquid ſape vel intelligere.
licet intellectus non preſumetur firmus . ſi tamen co
gnoſcit ꝙ agere malum eſſꝫ vel bonũ arbitrarer ipm
incidere in irregularitatem licet non eſſet proximus
pubertati.qꝛ talis puer poteſt peccare ⁊ peccata deffle
re.vt.c.i.de delic.puer. Sed in caſu dubij maioꝛ eſt
dubitatio quoniã tex.in.d.cle.i. videtur velle a con-
trario ſenſu ꝙ poſt ſeptenniũ quis incidat in irregu-
laritatem.facit tex.in.d.c.vnico de deſpon.impuber.
li.vj qui expreſſe vult ꝙ poſt ſeptennium poſſint con
trahi ſponſalia.cum maioꝛes ſeptem annis videant̃
habere aliquem ſenſum.¶Aduerte tamen qꝛ vt.ſ̃.
dixi pupillum doli capacem non incidere in irregula
ritatem propter homicidium vel mutilationem. vi-
detur verum ſi ſit homicidium cõmiſſum vel mutila
tio cõmiſſa in faciendo.ſecus videtur dicendũ ſi eſſet
homicidium cõmiſſum ex negligentia . vtputa qꝛ cũ
potuiſſet obuiare homicidio clamando vel quid ſi-
mile faciendo neglexit.nam poſito ꝙ ex tali negligẽ
tia quis incideret in irregularitatem de quo dicam.ĩ
in.vij.q.principali.tamen pupillus licet doli capax ñ
videtur in illam incidere.quoniam pupillus vel mi
noꝛ licet doli capax.non obligatur nec punitur ꝓꝑ de
lictum cõmiſſum per negligentiam.vt.l.i.C. in qui-
bus cauſ.in integrum reſtitu.non eſt neceſſ. ⁊.l.ij.C.
ſi aduer.delict.⁊.l.minoꝛibus.C.de his qui vt indi-
gnis. Ad quod etiam facit.l.fulcinius.§.adeo ad fi-
nem.ff.ex quibus cau.in poſſeſſ.eatur.⁊ hoc arguen-
do tenent Ange.⁊ Bald.⁊ ſequitur Do. Lodouic.
ponta in.l.is cui bonis.ff.de ver.ob Hoc tamẽ apud
me non procedit ſine dubio . quoniam licet predicta
iura ⁊ prefati doc.velint ꝙ pupillus etiam doli ca-
pax non obligatur nec puniatur ex delicto cõmiſſo ꝑ
negligentiam.tamen non valet argumentuꝫ.ergo nõ
efficitur irregularis.quoniam non valet argumen-
tum.quis non debet puniri ex homicidio. ergo ex il
lo homicidio non incurrit irregularitatem tolle in-
ſtantiam in officiali qui ex debito officij iuſtitia me
diãte aliquẽ interfecit.nã talis nõ punit̃ de tali hõici
dio.⁊ tñ ĩcidit ĩ irr̃glãritatẽ vt dicã ĩ.d.vij.q.prĩ.cogi
ta.ſꝫ ꝯ̃ ea q̃.ſ̃.dixi ꝙ ad hoc vt puer obliget̃ r̃qrit̃ ꝙ
ſit doli capax oppoĩt̃ d.c.i.ꝺ reg.li.vj.vbi lꝫ pupil.d-

li capax ingrediatur monaſteriū.tñ poteſt quandoqȝ
ante pubertatē illud exire So.dicit zenze.ꝙ ſpetia⸗
le eſt in religione ꝯtriū tamen tenet glo.in.c. cū vtruȝ
de regula.in ver.recipiūt.Cardi.flor.dicit ibidem ꝙ
primū dictū eſt verius.quia quis non obligatur ante
pubertatem.¶ Tu dic clarius ſm do.me.ꝙ cōtrariū
procedit quo ad ingreſſum religionis vbi etas nō ꝑ
uenitur ex diſcretione.ſed requiritur ꝑciſe determi⸗
natus numerus ānoꝝ vt in.d.c.i.⁊.c.ad noſtrā ⁊.c.po
ſtulaſti de regula.¶ Secūdo opponitur ⁊ videtur ꝙ
etiā infans obligetur quoniā ſi baptizatus factus ma
ior cogitur fidem ſeruare vt.c.contra xpianos de he
reticis li.vj.So.ſm Laudu.illud eſt ſpāle in fauorē
fidei.⁊ propter naturam baptiſmi.quo quis ꝑ annuȝ
obligatur de conſe.di.iiij.c.nihil ⁊.c.cuȝ propriū.xlv
di.c.de iudeis.¶ Decimo quero quid de dormien⸗
te.an incurrat in irregularitatem ꝓpter hōicidiū vel
mutilationem cōmiſſam in ſomnijs.ſo. dic ꝙ nō tex.
eſt in.d.cle.i.eo.ti.Guil.ponebat exemplū de quodā
ſocio ſuo anglico.qui dormiendo piſis in eccleſia ſan
cti benedicti prope arnū acceſſit in ſomnijs ad filiam
cuiuſdam alibi exiſtentem.⁊ ibi pueruȝ interfecit. ⁊
dormiens ad lectū rediuit.Ego habui bononie vici⸗
nam puellam que in ſomnijs ſurrexit ⁊ panem fecit.
O boſiardoni.o.o.o.¶ Undecimo quero que ſit ra⸗
tio quare dormiens non incurrat in irregularitatem
So.dicit Laudu.ꝙ ratio eſt quia furioſo equipatur
vt.c.maiores de baptiſ.⁊ quoniā ſomnus reddit ho⸗
minem plane amētem.vnde quod agit ꝑinde eſt ac ſi
caſu contingeret.vide quod dixi in.c. dilectus de ſpō
ſa.q.x.in fi.¶ Duodecimo quero vtrum ſi ꝑceſſit vo
lūtas occidendi ante dormitionem.dormiens incur⸗
rat in irregularitatem.⁊ videtur dicendū ꝙ ſic p.c.ꝑ
ſbiterū.ſ.eo.vj.di.c.teſtamētū. Pau.tenet ꝯtrariuȝ
dicens ꝙ aliud eſt quādo ex facto volūtatis ſcienter
perpetrato īmediate caſuale ſequit̄ homicidiū.vt.d.
c.preſbiterū.Aliud quādo ſequitur ex facto oīo caſu
ali.qꝛ tūc perinde eſt ac ſi lignū vel tegula per ſe ca⸗
dens occidiſſet.ff.ad.l.aquil.l.ſed ⁊ ſi quecūqȝ.§.ij.⁊
dixi.ſ.in.ij.q.huius quinte.q.principalis.¶ Ego ve
ro arbitror dicendū ꝙ aut iſte ſciebat ꝙ erat ſolitus
in nocte dormiendo ſurgere.⁊ ſe armare ⁊ dormien
tes ſecū percutere.⁊ nihilominus nō adhibita diligē
tia remouendi arma dormiēs cū ſocijs aliquem īter
fecit.arbitror eū irregularem propter culpā ſuaȝ que
caūm preceſſit.facit quod dixi.ſ.q.iij.huius.v.q.pri⸗
cipalis.Sed ꝯ ea que dixi.ſ.vȝ.ꝙ infans furioſus ⁊
dormiens non incidūt in irregularitatem.opponit̄ de
his que not.p Gratia.xv.q i.in fi. vbi videtur velle
ꝙ tales incidāt in irregularitateȝ quo ad ordines ſu
ſcipiendos licet illā nō incurrāt quo ad ſuſceptos.ſol.
dic ꝙ dicta opi.gratiani eſt improbata p.d.cle.i.e.ti.
⁊ hoc tenet ibi glo.in verbo negatiuā ⁊ bñ. ¶ Ter⸗
tiodecimo q̄ro quid de ebrio an incidat in irregulari
tatem ſi exiſtens ebrius aliquem interfecit.q̄dam ꝙ
non.⁊ ꝙ ex hoc nō erit irregularis.p.c.ſane.⁊.c.ine⸗
briauerūt.xv.q.i.¶ Ego in hoc articulo dubito licet
doc.faciliter trāſeāt.dubiū aūt īſurgit ex his q̄ latiſſi
me dixi in.c.ſi cōſtiterit de accu. ꝙ aūt ebrius cōmit
tendo homicidiū nō incurrat in irregularitatē .faciūt
predicta iura.⁊ facit dictū Ariſto.ꝯo ethi. vbi dicit in
ebrietate oportet veniā hr̄e. Aliter tñ vr̄ tenere ipſe
i.iij.ethi.vbi dicit ꝙ ebrius meret̄ duplices maledi
ctōes.⁊ p ꝯñs ebrietas videt̄ aggrauare peccatū poti
us q̄ aleuiare qꝛ peccatū non excuſatur pp peccatum.

l.nūq̄ plura.ff.de priua.delic. ergo peccatū ꝯmiſſuȝ ꝑ
ebrietateȝ nō excuſatur a peccato ebrietatis. Tertio
hoc probatur quoniā ſi ꝑ ꝯcupiſcentiā q̄s cōmitteret
homicidiū teneret̄ ⁊ eſſet irregularis nec ꝑ ꝯcupiſcē
tiā excuſaret̄ vt patet.ergo nec ꝑ ebrietatem ſȝ ꝙ di
cit phūs.vij.ethi.ſicut rō hominis ligatur per ebrie⸗
tatem.ita ⁊ ꝑ ꝯcupiſcentiā.Unde diſtinguo ꝙ aut ip
ſe nō dedit opā vt inebriaret̄.ſed forte deceptus fuit
qꝛ alius īmiſcuit ſal vel ſimi.vel nō cognoſcebat illi⸗
us vini poteſtatē.⁊ tunc dicerē ꝙ non ſit aliqua pena
puniendus nec efficiatur irregularis. Aut dedit opā
vt inebriaret̄.⁊ arbitror ipſum incidere in irregula⸗
ritatem.videt̄.n.actus ſequens occiſionis volūtariuſ
ſi ſciebat ꝙ in ebrietate exiſtens ſolitus erat quaſi vt
furioſus.homines percutere ⁊ mutilare.cū dabat op
am rei illicite.ſ.ebrietati.vt.c.a crapula de vit. ⁊ ho.
cleri.faciūt que dixi.ſ.in.ij.iij.⁊.xij.q.huius.v.q.pri
cipalis.Itē ad ꝑdicta adduco tex.expreſſum iudicio
meo in.l.omne delictū.ff.de re.mili.qꝛ miles celeſtiſ
militie.⁊ miles armate militie vident̄ equipari vt.l
miles ⁊ ibi not.ff.de re.iudi. Sed miles armate mi
litie pp ebrietatem a militia remouet̄. vt.d.l. omne
delictū.§.pe.ergo ⁊ fortius miles celeſtis militie vt
eſt clericus debet deponi ab altaris miniſterio.⁊ per
cōſequens videt̄ in irregularitatem incidere.⁊ hanc
meā diſtinctionem ⁊ cōcluſionem vide in.d.c.ſi con
ſtiterit.¶ Quartodecimo quero circa hāc.q.v. quid
de eo cui eſt interdictū bonis.an incidat in irregula⸗
ritatem.hoc eſt vtrum prodigus poſtq̄ ei eſt interdic
tum bonis incidat in irregularitatem.glo.in.l.ſi quiſ
in tantā.C.vnde vi videtur velle ꝙ prodigus delin
quendo nō obligetur pro qua facit.l.is cui bonis.ff.ō
ver.obli.vbi tex.videtur equipare prodigum furio⸗
ſo.quod etiam probatur in.l.furioſi.ff. de re.iur. ⁊.l.
fulcinius.§.adeo ad finem.ff.ex qui.cau.in poſ.ea. ſȝ
Frāciſcus accurſius in.d.l.ſi quis in tantā expreſſe te
net ꝙ prodigus delinquendo obligetur . ⁊ ſequitur
Bar.in.d.l.is cui bonis ⁊ probatur qꝛ lex equipat ꝓ
digum adulto habenti curatorem.vt.l.ſi curatorē ha
benſ.C.de in inte.reſti.¶ Ego arbitror nullā eſſe du
bitationem ꝙ ſi cōmiſit homicidiū faciendo incidat
in irregularitateȝ.ſed ſi negligendo tunc non incidat
in irregularitatem.dicam infra in.d.vij.q. principali
Bal.⁊ Ange.in.d.l.is cui bonis ⁊ ſequitur do .Lu⸗
do.ponta.volunt ꝙ licet prodigus obligetur ex delic
to cōmiſſo faciendo nō tñ obligat̄ ex delicto qd̄ reſul
tat propter negligentiā. nā cū ipſe equipetur pupillo
doli capaci.vt.l.impuberē.ff.de fur.⁊.l.pupillū.ff.de
re.iur.cū ſi.ſeq̄t ꝙ ſicut talis pupillus nō obligat̄ ex
delicto reſultāte ex negligētia.vt dixi in.viiij.q.hu⸗
ius q̄nte.q.pricipalis ergo ⁊c̄.⁊ ꝓximus pubertati ꝯ
mittendo homicidiū vel mutilādo efficit̄ irregulariſ
vt dixi.ſ.i.ix.q.huius v.q.principalis.ergo ⁊c̄. Chi
nō ha nō po eſſer ꝓdigo.¶ Quītodecīo q̄ro vtꝝ fēia ī
currat ī irregularitatē pp hōicidiū vel mutilationeȝ
hāc ſimilr̄.q.vt ꝑcedētē nō reꝑio tactā ꝑ doc.⁊ vr̄ pri
mo dicēdū ꝙ ſic.nā mulier pp hōicidiū tenet̄ pena.l
cor.de ſic.ſicut vir.nā tex.dicit ꝙ ille tenet̄ pēa.l.ꝑdi
cte q hoīeȝ occiderit ⁊ ſic ꝯphēdit̄ tā fēia q̄ vir.vt.l.i
ff.ō ver.ſigni.⁊.l.ſi q̄s id qd̄.ff.de iuriſ.om.iu.⁊ ple⸗
ne dixi in cle.i.de elec.⁊ ꝓbat̄ i.c.ſi aliq̄s.ſ.eo. cum
tex.loq̄t̄ ꝑ vbū aliq̄s qd̄ vtrūqȝ ſexū ꝯphēdit vt.d.iu
ribus.¶ Sed aduerte quia in hac queſtione dubi⸗
um facit effectus irregularitatis q vr̄ eſſe ad īpediē⸗
dū ꝓmotionē ad ordīes vel ꝓmotum adminiſtrare

in ſuſceptis.qui effectus nõ videt̃ poſſe cadere ĩ muli
ere cũ ipſa ordinari nõ poſſit.vt dicit archi.xxxij.di
c.preſbiter nec ordinata caratherem recipiat.ꝛ ſic fru
ſtra querimus an poſſit incidere in irregularitatẽ cũ
lex nihil fruſtra debeat agere vt.l. quod labeo.ff.de
carbo.edic.ꝛ.c.cõmiſſa de elec.li.vj In ꝯtrariũ tamẽ vi
detur eſſe tex.in.c.dyaconiſſam.xxvij.q.i.vbi tex. vi
detur velle ꝙ mulier poſſit ordinari in dyaconiſſam
ad idem etiam facit.l.nulla ꝛ auten.dyaconiſſa.C.de
epi.ꝛ cle.vbi tex.expreſſe dicit ꝙ dyaconiſſa non põt
ordinari que minor ſit annis.xl.ꝛ in autẽ.de ſan.epi.
§.pſbiteꝝ ꝛ ad idẽ.xxxij.di.preſbiter ibi dum dicit
ſuſcepti ordinis pſbiteram ſuã.ergo videtur ꝙ mu
lier poſſit eſſe preſbiter.Sed ꝯtrium tenet Gof.ĩ ſũ-
ma in ti.de eta.ꝛ quali.§ quid de muliere.vbi tenet
ꝙ mulier nõ recipiat ordinis caratherem ſexu impe-
diente ꝛ ꝯſtitutione eccleſie ꝓ qua opi.facit tex.in.c.
ſacratas ꝛ.c.mulier.xxiij.di.ꝛ.xxxiij.q.v.c.mulierẽ
hanc etiã ſentẽtiam tenet Jo.an.in nouel.j̃. de penit.
ꝛ remiſ.ꝛ tenet Ambroſius ꝯ̃ captafugias . vbi dicit
ꝙ illud quod quidam dicũt feminã in dyaconiſſã or
dinari eſt falſum.Preterea in ſacro requiritur res ꝛ
ſignum vt.c.cum marthe ver.diſtinguẽdum.s̃. de ce
lebra.miſ.ſed in ſexu nõ poteſt figurari aliqua p̃emi
nentia gradus cum habeat ſtatũ ſubiectionis vt ſcri
bit apoſtolus ad thimot.dum dicit mulieri docer̃ nõ
permitto.nec in viꝝ dominari quia cum p̃cepto male
fuerit vſa fuit ſubiecta.geneſ.iij.c.ꝛ eſt tex.in.c. hec
ymago ꝛ.c.mulierem ꝛ.c.fi.xxxiij.q.v.Cũ igitur ſit
ſub viri poteſtate nõ recipit caratherem ordinis qui
preeminentiam ſignificat.Ad hoc etiam facit quoni
am clerici debent portare coronã quod non licet mu-
lieri vt dicit apoſtolus ad corinth.c.i.ꝛ.xxx.diſt.c.ij.
nec ob.d.c.dyaconiſſa.ꝛ.§.pſbiterũ.qꝛ dicta iura nõ
loquntur de ordine.ſed de quadã benedictione que
ſuper ea infundebatur ex qua ꝯſequebatur aliqđ offi
ciũ ſpirituale forte legendi ad matutinũ quod non li-
cet alijs non benedictis.non ob.c.pſbiter.xxxij.di.qꝛ
ibi non dicitur preſbitera ex ordine.ſed quaſi preſbi
teri ſocia ꝛ ex his vt.s̃.dixi videtur inferendum ꝙ
mulier non poſſit incidere in irregularitatem niſi for
te diceres ꝙ imo poteſt ratione predicte benedictio-
nis vt tradit glo.in.d.c.dyaconiſſa ꝛ eſt tex.in.d.c. in
dementatibus.§.i.de elec.li.vj. de qua benedictione
dixi ĩ.c.meminimus.s̃.de accu.ſed hoc non admitto.
¶ Sextodecimo quero vtrũ hermofroditus poſſit
incidere in irregularitatem doc.hoc non tangũt.Ego
arbitror dicendũ ꝙ aut magis incaleſcit in ſexu ma-
ſculino ꝛ arbitror ꝙ poſſit. quia de eo iudicamus vt
de maſculo.l.querit̃.ff.de ſta.ho.iiij.q.iij.§. itẽ her-
mofroditus.ff.de teſti.l.repetundaꝝ.§ fi.quid autẽ
ſi magis in vno q̃ in alio incaleſcat doc.in dictis iuri
bus ꝛ Hoſti.in ſum.in ti.de teſti.ver. qđ hermofro-
dito dicit ꝙ ad hoc ꝓbãdũ ſtatur eius aſſertioni ꝛ e
lectõi ex quo deĩn iudicamus an poſſit in irregulari-
tatem incidere vel non.

Exto p̃ricipaliter q̃ro q̃ fuerit cã ꝛ rõ ĩſtitnẽ
de irregularitatis. So.dicit Lau.ĩ.d.cle.ĩ.
eo.ti.ꝙ horror ꝛ ſcãdalũ ĩñ oriẽs. nã abho
minabile ẽ ꝙ q̄ ĩtinxit ſanguinẽ humanũ offerat ſan
guinem ꝛ hoſtiã ĩmaculatã vel alium officiũ chriſto
xxiij.q.v ymaginem dei que eſt homo vt.c.ij.s̃.eo.q̃
rõ ceſſat in muliere que non eſt facta ad ymaginẽ dei
ſed hominis.xxiij.q.v.c.hec ymago.ꝛ hanc opi.ſeq-
tur etiam do.Cardi.flo.in.d.cle. que tamen mihi nõ

placet.primo qꝛ eſt defectiua quoniã loquitur ſolum
de irregularitate reſpectu homicidij ſed ꝛ alijs plu-
ribus modis cõmittuntur irregularitates.vt dixi.s̃.
in.iiij.q.principali igitur ꝛc̃.ſ̃o nõ placet ĩ eo ꝙ vide
tur velle interficientem feminã nõ incidere in irregu
laritatem quoniã eſſet ꝯ̃ infinita iura vide.xxiij.q.v.
§.ſi homicidiũ ꝯiuncta.l.hoĩs.ff.de ver.ſigni . ꝛ que
dixi in cle.ĩ.de elec . Tertio qꝛ Dauid fuit prohibi-
tus edificare templũ qꝛ vir ſanguinis erat.vt dixi.s̃.
in.iiij.q.principali.non autem dixit qꝛ viꝝ vel femi-
nã interfeciſti.Arbitror igitur ꝙ cã ꝛ rõ inductiua ir
regularitatis fuit horror ꝛ quoniã indignum eſt deo
offerre quod homo dedignatur.xlix.di.c.fi.

Eptimo principaliter quero qualiter ꝛ qui-
bus caſibus ꝯ̃hatur irregularitas.So.ego
arbitror in hac.q.ita procedendum.Nã cũ
irregularitas contrahatur quãdoq; ex defectibus q
ſunt in hoĩe ſine peccato. quãdoq; ex deformitate ꝓ
prij corporis.quãdoq; ex inobedientia ſiue violatio
ne cẽſure eccleſiaſtice.quãdoq; vero prouenit ex ho
micidio ſeu mutilatione vt dixi.s̃.in.iiij.q.principa-
li.Ideo predicta ſ̃m predictum ordinem examinabi
mus licet Spec.in.d.§.iuxta.ꝛ Hoſtiẽ.in ſum.eo.ti.
§.qua pena aliter procedãt. ¶ Primo ergo quero q̃
liter ꝛ quibus caſibus ex defectibus qui ſunt in hoĩe
ſine peccato contrahatur irregularitas.ſo. primo dic
ꝙ ex deefctu natalium. quoniã naſci illegittimũ nõ
eſt culpa ſed defectus.lvj.di.naſci.ꝛ de purg.canon.c
accedens quoniã non legittime natus non poteſt or-
dinari.lvj.di.per totum ꝛ.s̃.de fil.preſbi.per totum
ꝛ ſi ordinatur non poteſt promoueri ad beneficia cũ
cura.vel ad dignitates cum cura.ꝛ ſine cura.s̃.de fil.
preſ.c.i.ꝛ.c.nimis.s̃.de elec.c.in cunctis ꝛ.c. innotuit
tales enim ordinari prohibentur. primo propter ho-
minis excellentiam.ſ̃o propter deteſtationem pater-
ni criminis.tercio propter timorem paterne inconti-
nentie.vide Hoſti.in ſum.in ti.de fil.preſ.circa fi.c.ij
vide glo.in.c.ij.de fil.preſ.li.vj.vbi latius loquitur.
ꝛ ſubdit ibi Jo.an.in nouel.quartã rõem q̃ ex p̃dic-
tis infertur vẓ ne ſcãdalizentur illi inter quos ꝓmo-
ueretur.¶ Secundo propter bigamiã qꝛ irregularis
eſt nec põt ordinari propter ſacramenti defectũ. nõ
autem propter culpã s̃.de biga.per totũ.xxv.di. per
tõ.quoniã chriſtus non duas. ſed vnã tãtum eccleſiã
ſibi copulauit .xxvj.q.accãtus. ꝛ.c.qui ſine.Qualiter
contrahatur bigamia . ꝛ quot ſint eius ſpecies vide
Hoſti in ti.de biga.§.quot ſpecies.Tertio rõe ſerui-
tutis.ſeruitus enim defectus eſt.non culpa vt pluri-
mum reqritur non poteſt ſeruus ordinari.xliiij.diſt.
c.i.ij.ꝛ.iij.ꝛ.c.conſuluit.s̃.de ſeruis non ordi.per to-
tum.ꝛ rõ eſt duplex.vẓ.vtilitas ſeruilis . ꝛ dignitas
clericalis.xliiij.di.c.admittuntur.Alia eſt ne contin-
gat vituperari propter reuocationem in ſeruitutem.
vt.s̃. de ſer.non ordi.c.i.¶ Quinto rõe defectus ſciẽ
tie ſeu prudentie.tales.n.irregulares ſunt.xxxiiij.di
p̃cipitamus.xxxvj.di.c.illitteratos.litteris.n. carens
ſacris non põt p̃eſſe officijs vt ibi. ¶ Sexto rõe eta-
tis videtur cãri quedã irregularitas hoc eſt ꝓhibitõ
ꝓmouendi ad ordines vt.s̃.de eta.ꝛ quali.per totũ
xlvj.di.in ſingulis.¶ Primo igitur circa hoc quero
q̃liter ꝛ qb; caĩb; ex deformitate ꝓprij corpis ĩcidat̃
ĩ irregularitatẽ.ſo.hoc ſatis colligr̃ ex his q̃ dixi.s̃.ĩ
ẓ.q.p̃ricipali.ꝟ.aduertẽdũ.q̃ lẓ.s̃.moralit̃ expoĩta ſint
vt ibi dixi.tñ q̃dã ex his ſ̃uãt̃ ad lr̃ã q̃dã nõ ꝛ õ his
tractat̃.s̃.latius de cor.vici.p to.tales.n.ordinari non

poſſunt vt ibi ⁊.xxxiiij.di.c. ꝑcipimus.xxxvi.c.ei.lv
di.c.penitentes cum ſimi.⁊ rō eſt.quia defectus cor-
poralis viciuꝫ animi atteſtatur.xlviij.di.c. hinc ⁊.n.
Sed aduerte quia Inno.videtur velle in.c. preſbi-
terum.ſ.de cle.egro.ꝙ corpore viciatus non ſit irre
gularis ꝑ tex.ibi dum dicit prohibemus quod etiaꝫ
ex eo patet ſꝫ Hoſti.ibi quia talis viciatus pōt exer
cere que prius poterat preter expreſſe ꝓhibita. Ego
arbitror ꝙ viciū ſeu deformitas corporis faciat quē
irregularem quo ad ordines ſuſcipiendos vt in iuri-
bus.ſ.allegatis.Si vero vicium vel deformitas ſu
peruenit poſt ſuſceptos ordines.tunc in tantū cenſet̄
irregularitas inq̄tum reperitur propter illud vicium
corporis inhabilitatus ad exercitiū alicuius ordinis
⁊ ita limito quod dicit do.meus.c.ij.ſ.de cler.egro.
¶ Secundo quero vtrum percuſſus lepra ſit irregu
laris.ſo.dic ꝙ ſic ſi inū ſcandalum generatur. talis.n.
non promouetur imo promotus non adminiſtrat.ſed
datur ei coadiutor.vij.q.i.c. cum percuſſio ⁊ de cler.
egro.c.pe.⁊ tenet Specu.in ti.de legato in.d.§.iuxta
ver.item percuſſor.o cancionetta mia.¶ Tercio que
ro qualiter quis per violationem cenſure. ſeu inobe
dientiam efficiatur irregularis. So.dic ꝙ pluribus
modis.primo quia ſi excōicatus maiori excōicatiōe
ſiue a iure ſiue ab homine durante illa excōicatione
ſcienter celebrat efficitur irregularis.⁊ deponendus
eſt.xi.q.iij.c.ſi qui ⁊ ſe.⁊.c.de illis ⁊.c.latores ō cle.
exco.mi.ſecus ſi ignorāter vt.c.apoſtolice de cle.ex.
mino.⁊ tenet Jo.andr. in.c.ſi celebrat de cleri.exco.
mi.Si vero dubitanter probabitur de ſua excōicati
one preſertim quando cōſcius eſt de culpa ſua ꝑ quā
iuſte potuit excōicari.noſcius tamē ſe exponit diſcri
mini ⁊ celebrat cuꝫ ſit excōicatus eſt irregularis vt
d.c.apoſtolice ⁊ craſſa dicitur ignorantia ī talibus ſi
citatus pemptorie nec iuit nec miſit. ⁊ ſic excōicatus
celebrat.lꝫ nihil ſciat de excōicatione.⁊ vide Spec.
in.d.§.iuxta ver.vt autem in hac materia. Sed di-
cit ibi Jo.an.ꝙ hoc vltimum dictum de citato ē val
de durum. cum talis citatus potuiſſet etiam non ex-
cōicari.vt.c.conſuluit de offi.dele.⁊.c.prout de do. ⁊
contu.de quo latiſſime dixi in cle.i.de do.⁊ cōtu. vel
alia pena puniri ſm ꝙ plura ſunt ꝓdita remedia pre
ter excōicationem ꝯ ꝯtumacem de quibus in.c.quo-
niam.ſ.vt lit.nō ꝯte. ꝑ gl.vi.in.c.ij.de confeſſ.li.vi.ꝑ
Bal.in.l.conſentaneū.C.qūo ⁊ quando iu. Sꝫ vtrū
clericus talis excōicatus miniſtrans ī celebratiōe ſci
enter efficiatur irregularis. Quidam ꝙ ſic vt dicit
Spec.in.d.ver.vt autem per.c.ij.ō apoſta. hoc tamē
non placet Jo.an.in addi.ſpec.vbi dicit ꝙ etiam īter
pretatio ꝯſuetudinis hoc non recipit ad quod etiam
adducit.c.is qui primo rn̄.de ſenten.exco.lib.vi. nec
ob.predictum.c.ij.de apoſta. propter diuerſitatem ra
tionis.quoniam preſtans miniſterium rebaptizanti.
dicitur quaſi xp̄m crucifigere de conſe.di.iiij.c.q̄uis
In quo etiam punitur ignorantia rebaptizati vt ibi.
quod ſecus eſt in ignoranter excōicato celebrante vt
ſ.dixi.¶ Quid autem iuris ſit ſi ligatus minori ex
cōicatione propter participationem celebret.an effici
atur irregularis.dic ꝙ non licet grauiter peccet. imo
ſi medio tempore.ſ.poſtq̄ cōmunicauit excōmunica-
to celebrauit.bene poterit ſine pape diſpenſatione ce
lebrare.vt.ſ.de cle.ex.mi.c.ſi.⁊.xi.q.iij.c.ſi quis pre
ſbiter ⁊ ſe.¶ Secundo ſit irregularis ſuſpenſus ab
officio celebrando.xi.q.iij.ſi quis epiſcopus damna
tus.⁊.c.ſi quis epiſcopus ī ꝯcilio ſm quoſdam.quod

eſt verum ſi in cōtemptum clauiū celebrauit.⁊ ita lo
quuntur illi canones. Idem etiā dicendum eſt in ſu-
ſpenſo a diuinis celebrante.quoniam eſt irregularis
vt.c.cum eterni de re.iu.li.vi.⁊.c.cum medicinalis ī
fi.de ſen.exco.li.vi.Suſpenſus autem a beneficio tā
tum nō efficitur irregularis celebrando. quia nullo
iur̄ cauetur vt.c.cum in cunctis.§.clericis ⁊.c.ſtatui-
mus.§.fi.ſ.de elec.⁊.c.quia diuerſitatem de conceſ.
preben.¶ Et aduerte quia circa hanc materiam vtꝝ
ſuſpenſus celebrando incidat in irregularitatē ſpec.i
d.§.iuxta ponit multa ⁊ ſatis incōpoſita.Tu dic poſt
do.me.in.d.c.ſi celebrat quibuſdam additis capiēdo
veras cōcluſiones doc.ꝙ multiplex eſt ſuſpēſio a di
uinis.nam quidam ſunt ſuſpenſi a diuinis tantū quo
ad deuꝫ vt ſunt conſtituti in peccato quia peccato du
rante non debent ſe imiſcere diuinis ꝑticipando vt.c
fi.de coha.cle.⁊ mulie.⁊ iſti celebrando nō efficiun-
tur irregulares q: iur̄ nō cauetur vt.d.c.is qui ō ſen.
ex.li.vi.⁊ ratio eſt quia directo nō eſt eis officiū iter
dictū ipſo iure.ſed peccant celebrando.vnde cuꝫ ſint
a deo ſuſpenſi ſolum quo ad ſe propter peccatuꝫ ⁊ nō
a canone niſi ꝑ approbationem. quod patet quia quā
do celebrare volunt abſoluūtur a ſacerdote ꝓprio tn̄
poſſunt poſtea celebrare vt.c.nuper de ſen.ex.ſꝫ In-
no.⁊ Hoſti.dicit tamen Hoſti.ꝙ predicti celebrādo
non efficiuntur irregulares niſi in his caſibus in qb᷒
exequtio poſt pn̄iam impeditur vt.c. niſi cum prideꝫ
§.poſt conſcientiam.ſ.de ren̄. ¶ Quidam ſunt ſuſpē
ſi a deo ⁊ a canone vt quando canon ſuſpendit quem
propter peccatum ſuum.Quidā ſunt ſuſpenſi a deo ⁊
ab homine vt qn̄ propter peccatū homo vt iudex ſu-
ſpendit quem ⁊ ipſius ſuſpēſionis duplex eſt ſpecies
nā quedam eſt ſuſpenſio maior ⁊ quedā minor.Su-
ſpenſio minor eſt que priuat quem participatione ſa-
cramentoꝝ tātū vt eſt illa excōicatio minor que con-
trahitur ex participatione cum excōicato. idē eſſet ſi
iudex excōicaret quem minori excōicatione vt.c.en-
geldrudam.iij.q.iiij.licet illa non ſit in vſu ineptum
fertur ab homine.Suſpenſio maior interdicit offici
um ſeu exercitiū vt q: iudex vel canon ſuſpendit quē
propter peccatum ab officio. ſuſpenſus minori ſiue a
canone ſiue ab homine non incurrit in irregularita-
tem propter rationem ſupradictam ⁊ poteſt elligere
⁊ exercere ea que ſunt iuriſdictionis.¶ De ſuſpēſio
ne vero maiori aduerte q̄a quedam ſuſpenſio ſit ꝑꝑ
delictum quedam ꝓpter defectum ⁊ quedaꝫ propter
infamiam. ſuſpenſus maiori propter delictum effi-
citur irregularis celebrando.quia exercet officiū ſi-
bi interdictum.iſte eſt caſus.c.i.de ſen.ex.li.vi. ⁊ ibi
ꝑ Jo.an.⁊ hec eſt cōis cōcluſio licet quidam teneant
contrarium.Suſpenſus vero propter defectum puta
quia illegittimus vel quia patitur defectum in corpo
re ꝓpter quē promoueri prohibetur ⁊ celebrādo nō
efficitur irregularis ſed peccat quia non directo ſibi
interdicta poteſtas exequtionis officij ⁊ iure non ca
uetur ꝙ talis efficiat̄ irregularis ⁊ hoc dicit Jo.an.
probari per ſtillum curie quia quando diſpenſat cuꝫ
talibus non facit mentionem de irregularitate. lvi.
di.c.apoſtolica.⁊.c.cenomanenſem.ſ.de fil.preſbi.c.
veniens ⁊.c.peruenit.⁊ quaſi per to.ti.Suſpēſus ve
ro propter infamiam quia directo a ſuperiore eſt ſibi
interdictum officium efficitur irregularis celebrādo
vt.d.c.i.de ſen.ex.li.vi.ſed ſi non directe vt quia īter
dicitur ꝙ notorie criminoſi non debeant celebrare ꝓ
pter infamiam ⁊ odium quod oritur in populo ⁊ iſte

ſic celebrando non incurrit in irregularitatem. quia
directe non eſt ſuſpenſus a iure vel a canone. ſed eſt
quedā prohibitio propter ſcādalum euitandū. ¶ Et
ex his infertur notabilis queſtio. nūqd notorius for
nicator celebrādo efficiatur irregularis. Inno. hic ꝙ
non. ⁊ c. ſicut de coha. cle. ⁊ mu. ⁊ c. tāta de exceſ. pre
la. Sed Jo. an. ⁊ Hoſt. tenent ꝯtriū per not. i. c. cū eter
ni de re iud. li. vj. ⁊ tota difficultas conſiſtit in viden
do an notorius fornicator ſit ſuſpenſus a canone ī pe
nā. an vero ſit illa ſuſpenſio indirecta. vt qr alij prohi
bentur ab eo audire diuina vt facilius reſipiſcat. ⁊ ō
hoc articulo dic vt plenius per do. me. in. d. c. nr̄a de
cohabi. cle. ⁊ mulie. ¶ Aduerte tn̄ qr in omnibus ca
ſibus in quibus dixi ſuſpenſionem ſimpliciter indu-
cere irregularitatem ſi ſuſpenſus celebrat. habet lo-
cum ſiue ſuſpenſio ſit ſimplex ſiue ad tempus. verbi
gratia. ſis ſuſpenſus quouſqz ſatiſfacias. vel peniteas
vel vſqz ad ānū vel ad tempus. licet hec duo vltima
in alijs differant ſm ꝙ ſingulariter tradidit Inno. ⁊
Jo. an. in. c. bone in ver. ſuſpenſionis de eta. ⁊ quali.
Quidā tn̄ volūt contrariū vz ꝙ tales interiz celebrā
do non efficiuntur irregulares qr talis non dicitur ꝓ
prie ſuſpenſio canonis. ſed dei ideo ſtatim poſt pn̄iaz
legittimā celebrare poſſunt. lxxxi. di. c. ſi qui ſunt pre
ſbiteri. in prin. ⁊ etiā prius celebrātes nō ſunt irregu
lares ſm not. in. c. ſicut de coha. cle. ⁊ mu. Inno vero
tenet primā ſn̄iam ꝙ tales ſunt irregulares. interim
celebrando. ar. ij. q. v. c. preſbiter. s. de reſcriptis. c. di
lectus. ⁊ de excep. c. apoſtolice. ⁊ hāc opi. videtur ſeq
Jo. an. in. d. c. ſi celebrat de cler. ex. mi. ⁊ in. d. c. ſicut.
¶ Tercio fit ille q non ſeruat ſz violat interdictū ec
cleſie ſcienter celebrando in loco interdicto. vt. j. de
exceſ. prela. c. tāta in fi. ⁊ c. poſtulaſti de cle. exco. mi.
§. fi. quidā tn̄ tenebāt ꝯtrium. vnde ſuper hoc olī erāt
opi. varie. vt dicit ſpec. in. d. §. iuxta ver. querit vtruz
is qui de quibus etiā tractatur in. d. c. tanta. ſz hodie
iſtud eſt determinatū in. c. is qui. §. i. de ſen. ex. li. vj.
qui tex. expreſſe vult ꝙ ſcienter celebrās in loco iter
dicto efficiatur irrḡularis niſi ſit priuilegiatus ī hoc
vel a iure ſibi hoc fuerit conceſſum. vt ibi dicit tex.
Si ergo quis ignorāter in loco interdicto celebraret
non efficeretur irregularis niſi ignorātia eſſet craſſa
aut ſupina. vt. d. c. apoſtolice de cle. ex. mi. tenet glo. ī
d. is qui in ver. ſcienter. Idem etiā eſt ſi perſona eſſz
interdicta ⁊ celebraret. vt. d. c. tāta. qr īterdictus ſim
pliciter vel reſpectu loci eſt ſuſpenſus vt. d. c. is qui ō
ſen. ex. li. vj. ſi ergo celebrat efficitur irregularis. vt
s. dixi. ⁊ ꝓbatur in. c. i. de re iud. li. vj. ¶ Quarto cir
ca predicta quero vtrū aliter celebrando dicatur qs
violare interdictū ⁊ ſic incurrere in irregularitatem
So. dic poſt Inno. ⁊ doc. in. d. tanta ꝙ illi dicuntur p̄
dicto mō violare interdictū qui exercent aliqd depu
tatū alicui ordini eccleſiaſtico. hoc facientes tanq̄ cle
rici. ſiue illud faciant tāq̄ ſacerdotes. ſiue tanq̄ cleri-
ci inferiores vt tractatur in. c. ij. de cle. ex. mi. vnde ſi
dyaconus dicit euāgeliū tanq̄ dyaconus. vel ſubdya
conus dicit epiſtolā tanq̄ ſubdyaconus. vel accolitus
exercet officiū ſuū vt accolitus efficiūtur irregulares
vt. d. c. ij. de cle. ex. mi. ſecus vbi exercerent aliqd nō
deputatū certo ordini eccleſiaſtico vt cantare reſpon-
ſalia. dicere pſalmos ⁊ ſi. non tamen principaliter of-
ficiando in eccleſia. ſed tanq̄ quilibet alius laycus. qr
tūc non efficerentur irregulares. Idem etiā dicēduz
eſt de benedicente menſam ar. xliiij. di. c. fi. quoniaz
talis benedictio non eſt deputata certo ordini eccleſi

aſtico. Idem ſm doc. maxime do. me. dicendū eſt ſi
exerceretur aliud qd tenet deputatū certo ordini ſed
ex conſuetudine exerceretur indiſtincte p quēcūqz ēt
non ordinatū vt eſt in epiſtola. que ex ꝯſuetudine cōi
dicitur ſine apparatu ēt per quēcūqz. vnde licet ſuſpē
ſus. vel excōicatus. vel interdictus ſine apparatu. vt
alius quilibet diceret epiſtolā non efficeretur irregu
laris. Idē ſi exercet ea que ſunt iuriſdictionis vt ab
ſoluere vel excōicare. dūmodo nō abſolueret vt ſa-
cerdos cū ſolēnitate de qua in. c. a nobis el. ij. de ſen.
ex. ⁊ idem in illis iuribus que nō fierent tāq̄ ab ordi
nato rōe illius ordinis ⁊ idē ēt in alijs dicendū eſt ſi
eſſent aliqua que eſſent ordini deputata ⁊ tamen per
conſuetudinem exercerētur. ¶ Quito quero circa p̄-
dicta quid de audiente diuina in loco īterdicto. an in
currat in irregularitatem. ſo. dic ſm doc. poſt hoſti. in
d. c. tanta ꝙ aut quis audit diuina auctorizādo. vt qa
p̄latus p̄cepit celebrare. ⁊ tūc efficitur irregularis qr
talis ingerit ſe diuinis ⁊ violat interdictū. facit tex. ī
d. c. tanta dū dicit violauit. ⁊ vide ho. glo. in cle. i. de
priuil. vnde cauere debet prelatus ne tempore excōi
catōis vel ſuſpenſionis faciat celebrari corā ſe. aut ēt
interſit celebrationi. qr tūc videtur auctorizare ſz do
me. ¶ Sexto quero quid ſi aliquis celebrat excōica
to. an per hoc incurrat in irregularitatē. ſo. Spec. i. d.
§. iuxta. v. ſz querit tenet ꝙ nō. qr talis non eſt ſuſpen
ſus nec ab homine nec a iure. ſed eſt cenſendus ſicut
ille qui participat cū excōicato in oratōe q tātū mino
rem excōicatōem incurrit. xi. q. iij. c. excōicatus. vnde
non eſt irregularis vt. c. ſi celebrat de cle. ex. mi. ⁊ q̄-
re ſit maior pena celebrātis in loco interdicto q̄ cele
brātis excōicato. dic vt not. in. d. c. tāta. ¶ Aduerte ta
men qr quod. s. dictū fuit ꝙ celebrās excōicato nō ef
ficitur irrḡularis. fallit ſz aliquos ſi tales fuiſſent ex
cōicati a papa. qr tūc celebrās efficeretur irregularis
hoc videtur ſequi ſpec. in. §. iuxta ver. quod autē di-
xi p. c. ſignificauit. j. de ſen. ex. ſz tu dic ꝙ veritas hu
ius fallentie pendet ab intellectu illius. c. ſignificauit
nā ibi ponūtur quattuor lecture illa tamen videt̄ eſſe
cōmunior ꝙ ad hoc vt ex participatione cū excōica-
tis quis incurrat in irregularitatem requirūtur illa q̄
ibi narrant̄ in tex. videlicet ꝙ ſit clericus. Itē ꝙ ſciē
ter. Item ꝙ ſponte. Itē ꝙ ille fuerit excōicatus a pa
pa. Itē ꝙ participet in diuinis officijs. Inſup etiā no
minatim interdicti celebrātes fiunt irregulares. xi. q
iij. ſi epiſcopus in cōcilio ⁊. c. ſi quis eps̄ damnatus.
¶ Septimo quero quid ſi eccleſia ideo interdicta ē
qr violata eſt ſanguinis effuſione vel ſemine humāo
polluta an celebrās in ea ſit irregularis. ſo. dic ꝙ nō.
quoniā tūc nō dicitur proprie interdicta. ſz organa di
cūtur eſſe ſuſpenſa in illa. s. de conſec. ec. vel alta. c. fi.
⁊. c. ſignificaſti de adult. hoc tenet. ſpec. in. d. §. iuxta
ver. illud quoqz. Tu vero dic ꝙ hoc eſt hodie deter
minatū expreſſe ꝙ nō incurrat in irregularitatem. in
c. is qui primo reſpōſo de ſen. ex. li. vj. lz olim eſſent
opi. Et predicta ēt faciūt ad. q. vt ſacerdos ſepelliens
aliquem in cimiterio in quo certū eſt aliquos excōi-
catos eſſe ſepultos nō incurrat ī irregularitatē ⁊ hoc
tenet ſpec. in. d. §. iuxta. ver. quid ſi ſacerdos. quoniaz
hoc nō reperitur iur̄ cautum. nec ob. ꝙ iſte dicatur vi
olare interdictū vt. d. c. tāta de exceſ. prela. cū tale ci-
miteriū propter hoc ſit interdictū. donec recōcilietur
vt. c. conſuluiſti. s. de conſe. ec. vel alta. ⁊. c. ex pte. s. ō
ſepult. quoniā iſtud eſt interdictū. l. nō hoīs. ⁊ ideo in
hoc mitius agitur cū lege q̄ cū hoīe. vt. l. celſus. ff. de

arbit.¶ Et ex hoc infertur ꝙ ſi cimiteriū eſſet inter-
dictū per ſnīam hoīs ſacerdos ſcienter ſepelliēs ⁊ ſo
lemniterin illo efficeretur irregularis.facit.s̄.de po-
ſtul.p̄la.c.i.poſt prin.j.de cle.exco.exco.mi. apoſto
lice.Et,in ſūma not.ꝙ regulariter interdictus ab ho
mine in loco nō interdicto.ſiue ēt nō interdictus ī lo-
co ab homine interdicto ea'que ſunt ſpetialiter attri
buta ſolemniter prophanet p̄ſertim ſcienter ⁊ in con-
temptu ex hoc efficitur irregularis.xi.q.iij. ſi qs epi
ſcopus el.i.ibi aliquid cōtingit de ſacro miniſterio.
Idē etiā dicit ſpec.ſi propter patronoꝝ diſcordiā ep̄s
clauſit eccleſiā ⁊ inde reliquias aſportauit p̄cipiēs ne
ibi miſſarū ſollemnia celebrētur.nā licet quis ibi ce-
lebraret non eſſet irregularis.s̄.de iur.patro.c.i. ⁊.ij.
niſi eſſet interdicta talis eccleſia.q2 tūc bene eſſet ir-
regularis.¶ Octauo quero qd ſi excōmunicatus vel
interdictus celebrat in eccleſia non conſecrata.ſo.'dic
ꝙ efficitur irregularis ac ſi eſſet conſecrata.facit.c.ec
cleſia de imu.ec.⁊.s̄.de conſe.ec.vel alta.c.fi.⁊ quod
ſtatim dicā in ſeq.q.⁊ hec tenet ſpec.in.d.§.iuxta ver
qd ſi excōicatus. ¶ Nono quero quid ſi excōicatus
vel interdictus celebrat.vel dicit horas ſuas officiā
do populū non tamen in eccleſia.ſed ī naui vel ī exer
citu.vel alibi an ſit irregularis.ſo.dic ꝙ ſic.ar.de cō-
ſe.di.ij.c.concedimus.ſecus ſi dicit horas cū vno vel
duobus.vel pluribus ſocijs.non officiādo eccleſiā vel
populū.q2 tūc bene facit. dūmodo ſupprimat illa ver
ba que a ſolo ſacerdote dici ſolent.vz.Dn̄s vobiſcū.
Et not.ꝙ laycis vel monialibus etiā nō licet dicere
Dn̄s vobiſcū vt not.Jo.an.in ver.compleatur in.c.i
s̄.de celeb.miſ.¶ Decimo quero quid ſi alias ſcien
ter ⁊ ſolemniter ſepellit publice excōicatū an incur-
rat in irregalaritatem.ſo.ſpec.in.d.§.iuxta ver. quid
de illo.dicit ꝙ non licet grauiter peccet.facit quod di
xi de eo qui celebrat excōicato.tu dic de hoc articulo
vt tractatur in.c.epoꝝ de priuil.li.vj. vbi glo.fi. dicit
ꝙ iſti ſunt vicini irregularitati.⁊ vide etiā in cle.eoſ
de ſepult.vbi glo etiā ponit alias.q.not. ¶ Undecio
quero quid ſi aliquis exercet officia ſua vel alia mi-
niſteria in loco interdicto.vtputa ſi magiſter in ſcola
res.an incurrat irregularitatē.quidā dicūt ꝙ ſic in.d
c.tanta.ꝯrium ibi tenet Hoſti. quoniā hoc non cōpe-
tit rōe ordinis tales tamen grauiter peccāt ⁊ puniēdi
ſunt.ſicut laycus qui excōicatōem cōtemnit vt in.c.ij.
in fi.de cle.ex.mi. O Andriocia regina de le belle.
¶ Duodecimo quero quid de aduocatis.tabellioni
bus.iudicibus.⁊ alijs gerentibus publica officia. an
ſi tales ſuſpenſi per ſuperiorem non obſtāte ſuſpenſi-
one exercent officia incurrant irregularitatem ⁊ vi-
detur dicendū ꝙ ſic ar.c.ſi aduerſus.s̄.de hereti. ⁊.c
ij.primo rn̄ſo de cle.exc.mi. ꝯrium tenet ſpec.in.d.§.
iuxta ver.quid de aduocatis. ⁊ ad predicta iura in ꝯ
rium allegata reſpondet ꝙ loquntur in ſuſpēſis a ſpi
rituali officio ordini ſacro annexo.xi.q.iij.ſi quis e-
piſcopus in concilio.Uaga bella e gentile.
¶ Terciodecimo quero quid ſi p̄ſbiter excōicatus
vel ſuſpenſus ſimpliciter ab ordinibus ſuis admini-
ſtrat ī ordine accolitus.an efficiatur irregularis. So
dic ꝙ ſic vt.d.c.ſi,quis epiſcopus.ſecus ſi eſſet ſuſpen
ſus dūtaxat a celebratione miſſaꝝ.¶ Quartodecimo
quero quid ſi epiſcopus ſit ſuſpēſus a pontificalibus
an celebrādo efficiatur irregularis.ſo.dic ꝙ nō. quo
niā pontificalia non ſunt de ſubſtātia celebratōis miſ
ſarū.Ita cōcludit ſpec.in.d.§.iuxta ver. quid ſi ep̄us
Sed quid ſi aliquis ſuſpenditur dūtaxat ab ingreſſu

an celebrando efficiatur irregularis.ſpec.in.d.§.ver.
quid ſi aliquis ſuſpendatur tenet ꝙ non.mouetur qa
etiā extra eccleſiam celebratur. Tu dic ꝙ ſi celebrat
in eccleſia efficitur irregularis.Ita tenet Jo.an.⁊ ꝓ
batur in.d.is qui de ſen.ex.li.vj.ſi vero extra eccleſi
am tūc procedat dictū ſpec. ¶ Sextodecimo q̄ro qd
ſi excōicatus vel ſuſpenſus baptizat an efficiatur irre
gularis.ſo.quidā ꝙ nō.nā licet pena non extendatur
ad hūc caſum ⁊ q2 ſpetialiter hoc non eſt certo ordini
deputatum.nec ob.ſm eos.d.c.ſi quis ep̄us.xi.q.iij.
q2 ſm eos quod ibi dicitur contigerit de ſacro mini-
ſterio ⁊c̄.debet reſtringi ad officiū eccleſiaſticū ⁊ ad
ſacramentuz altaris.Sed ſpec.in.d.§.ver.quid ſi ex
cōicatus diſtinguit ꝙ aut talis paratus veſtibus ſa-
cerdotalibus vel dyaconalibus ſolemniter baptizat
⁊ ſit irregularis.alias ſecus.Ordinatus quoqz ad ſa
crum ordinem ab ep̄o qui renūtiauit ep̄atui irregula
ris eſt vt.s̄.de ordi.ab epi.qui reñ.epi.c.i. Itez ordi
natus a non ſuo ep̄o.q2 talis etiā non recipit ordinis
exequtionem.xi.q.ij.iij.⁊.iiij.vij.q.i.c.ep̄us.xxi.di.
c.i.⁊.ij.⁊.c.eos de tempo.ordi.li.vj.quod eſt verum
niſi fiat de licentia ſui ep̄i vt in.d.iuribus. ¶ Sz ad
uerte q2 vt reffert ſpec.in.d.§.iuxta ver.item ꝙ ē ir-
regularis.¶ Quidā dicūt ꝙ ordinatus ab alio ep̄o
non eſt ſuſpenſus ipſo iure ſed ſuſpendendus de tēp.
ordi.q͛ translationem de ordi.ab ep̄o qui re.epi.c.iij
⁊.c.i.ad fi.vnde ſi celebrat nō eſt irregularis.nec ob.
iura.s̄.allegata in ꝯtriū.q2 loquntur tātū de ſuſpenſio
ne.poſſet tamen ſuſpendi ne celebraret vt.d.c.ꝙ tran
ſlationem.⁊ ſi poſtea celebraret efficeretur irregula
ris.⁊ hoc etiā probat ſtilus curie ſm ſpec.nā quando
ꝓ talibus ſcribitur.dicitur. Mādamus quatenus ip
lo ad tempus ſuſpenſo ſup hoc auctoritate noſtra di-
ſpenſes.vnde eſt notādū dū dicit ſuper hoc ⁊ non di-
cit ſuper irregularitate diſpenſes quod facere conſue
uit.quādo eſſet contracta irregularitas.Item dicit ſu
ſpenſo quaſi innuat ꝙ propter id nō ſit ipſo iure ſuſ-
penſus.Et ſi diceres in quo ergo madatur diſpenſari
Rn̄deo non vt deponatur nec aliter grauiter puniaṫ
quod fieri poteſt vt in.d.iurib9.hoc etiā tenet Hoſti.
⁊ ſequitur Jo.an.in.d.c.q͛ trāſlationem . Et in ſum.
not.ꝙ generaliter quicūqz promoueri non poteſt ad
ordines vel ad honores ſine diſpenſatione.⁊ qcūqz ī
elligibilis eſt irregularis.⁊ omnes caſus qui impe-
diūt promouendos vel iā promotos eiciunt.⁊ qui pe
nā depoſitionis merentur inducūt irregularitatem .
Ex quibus regulis infertur ꝙ omnes infraſcripti ſūt
irregulares.vz.ordinatus extra ſtatuta tempora vt.c
cū quidā de temp.ordi.Itē non ordinatus celebrans
⁊ omnis ille qui nullū hn̄s ordinem.diuinū officiuz
exercet.⁊ qui exercet officiū ſuperioris ordinis q̄ ha
beat vt.c.ij de cle.non ordi.xi.q.iij.c.priuilegiū.xxv.
q.ij.ſic debet.⁊ hoc tenet ſpec.in ti.de leg.§.nūc d̄ epi
ſcoporum ver.xviij. ¶ Item recipiens plures or-
dines ſacros eodem die vt.c.dilectus.s̄. de tempor.
ordi.¶ Item minor.xiiij. annis ordinatus in ſubdy
aconū.vt.c.vel non eſt ꝯpos.s̄.de temp.ordi. ¶ Itez
promotus per ſaltus.vt.c.tue infra de cle.per ſal.pro.
¶ Item ſi laycus nulluz habens ordinem in p̄ſbi
terum ordinetur.vel qui pretermiſſo ordine ſacro in
epiſcopum ordinatur.xl.di.c.ſicut.lij.di.c.ſollicitudo
⁊ tractatur in.c.vnico.j.de cle.per ſalt.promo. ¶ Itē
rebaptizatus.vt.c.i.j.de apoſta.de conſe.di.iiij.c. qd
ius.¶ Item ſymoniacus in ordine ꝓmo.s̄.de ſymo
c.ſi quis ⁊.i.q.i. ſtatuimus.i.q.vij.erga de ſymo.c.

tanta ⁊.c.inquiſitionis de accuſa.¶ Item neophitus
vt.lxxviij.di.per totũ.¶ Itẽ clericus audiens leges
vel phiſicam vltra duos menſes.s̃.ne cleric.vel mo.
nõ magno.quod verum niſi locus ſtudij haberet ali
ud priuilegiũ.prout eſt in hoc almo ſtudio ſenarꝫ. In
quo ⁊ regulares ⁊ clerici alij poſſunt ⁊ leges ⁊ phiſi
cã audire.¶ Item penitens.l.di.in.c.canones.lv.di.
c.penitentes.¶ Item ad monaſteriũ accedens cã per
agende ibi penitentie pro quocũqꝫ delicto.ſiue leui.
ſiue occulto.s̃.de renũ.poſt trãſlationem.l.di.c. ſi ille.
¶ Item accuſatus accuſatione pendente vt.c.fi.de te
ſti.¶ Item cõuictus ⁊ ꝯfeſſus ⁊ cõdemnatus de cri-
mine.xv.q.fi.c.ſi quis facit.s̃.de teſti.c.teſtimoniũ.⁊
idem ſi nõ ſit cõdemnatus.dũmodo crimen ſit enor-
me ⁊ manifeſtũ.l.di.c.de his vero. ¶ Item denũtia
tus de aliquo crimine.vt.c.omnipotens.s̃.de accuſa.
¶ Item accuſator accuſatione pendente.ij.q.iij.c. eu
phemũ.¶ Item excõicatus ſuſpenſus vel iterdictus
ſcienter ordines recipiens.j.de ſen.ex.c.cũ illorum .
¶ Itẽ recipiens ordines ab heretico. ſciſmatico vel
ſuſpenſo.etiã ignorãter.s̃.de ſciſma.c.ij.i.q.vij. ꝯue-
nientibus.¶ Item ꝯhens matrimoniũ cũ ioculatri-
ce vel vili muliere.vel ancilla.xxxiiij.di.c.ſi quis vi
duam ⁊.c.ſane el.ij.de cle.cõiuga. ¶ Itez promotus
poſt inibitõez ſub pena anathematis.'vt.j. ꝺ eo q fur
ordi.ſuſce.c.i.⁊ predictos omes caſus vide per ſpec.ĩ
d.§.iuxta ver.itez eſt irregularis ordinatus vſqꝫ ad
ver.item in veteri teſtamento.¶ Item irregulares
dicũtur omnes illi qui poſt pactã penitentiã non hñt
ordinis exequtionem de quibus in.c.niſi cũ pridẽ.s̃.
de renũ.⁊ hoc contingit in pluribus caſibus.vꝫ.in ho
micidio.l.di.c.maior.s̃.de tempo.ordi.c.fi.quod not.
¶ Item ſi tales preſumũt celebrare.xi.q.iij.c.ſi qs e
piſcopus in cõcilio de vit.⁊ hone.cleri.c. vt clericorũ
vel beneficia conferre.¶ Item ſi quis a cõtemnẽte ĩ
terdictũ beneficiũ reciperet.vel ipſum interdictũ vio
lare preſumeret de exceſ.ꝑla.c.tãta.⁊.s̃.dixi.¶ Itez
falſarius litterarꝫ pape.vt.j.de cri.fal.c. ad falſariorũ
qui tñ ſm Inno.in.c.niſi cũ pridẽ in ver.intruſio ſi oc
cultus ſit poſt abſolutionẽ ⁊ penitentiã pactã ſine pec
cato ordinari poteſt.¶ Itẽ hereticus.j. de purga.ca.
c.ſollicitudines ⁊ ſimiliter qui fuit hereticus.i.q.vij.
c.cõuenientibus.§.xxij.di.nos ſollicitudinẽ. ¶ Itez
exhibens hereticis eccleſiaſtica ſacramenta.s̃.de he
reti.c.excõicamus.§.ſi vero clericus.⁊.§.ſi vero cle
rici.¶ Item ſodomita.j.de exceſſ.prela.in.c.clerici .
¶ Item preſ biter qui peccatorem ſibi cõfitentem ꝓ
dijt.c.omnis.j.de penis ⁊ remiſ.§.fi.¶ Item incorri
gibilis in nimia cõtumacia perſeuerãs.s̃.de do. ⁊ cõ
tu.c.veritatis.§.fi.xxxiij.q.iiij.c.forte.s̃.de iudi.c.cũ
non ab homine.¶ Item criminoſus notorie de iure
vel de facto.s̃.de tempo.ordi.c.fi.¶ Item vtens of-
ficio aſſaſſinorꝫ vel eos deffendens vel occultans licꝫ
ex hoc mors non ſequatur vt.c.pro humani eo.ti.li.
vj.¶ Item apoſtata vt.s̃.de apoſta.c.fi.¶ Item ſciſ
maticus vt c.ij.s̃.de ſciſmati.¶ Itez intruſus.xvj.q.
vij.c.ſi qs deiceps.vij.q.i.factus.⁊.c.ſequẽti.¶ Itez
voluntarie electus per abuſum ſecularis poteſtatis
s̃.de elec.c.quiſquis.¶ Item ſꝫ Io.an.omne crimẽ
quod ipſo iure inducit infamiã ciuilem.iiij.q.vij.i.§
porro ⁊.l.i.C.de infami.ff.de his qui not.infam.l.ait
pretor.¶ Item infamia deſcendens ex delicto p ſen
tentiã declarato.ij.q.iij.§.hinc colligitur.infamis enĩ
eſt irregularis.ſiue ſit infamia iuris.vt.li.di.c. q ali-
quo ⁊.ij.q.iij.§.notãdũ.l.i.C.de infami.⁊.s̃.ꝺ teſti.c.

teſtimoniũ ſiue ſit ĩfamia facti.s̃.de accuſ.c.omnipo-
tens.ij.q.iij.§.hinc colligere.xci.di.in.c.tãtis.l.i.C.ꝺ
digni.li.xij.⁊ ꝺ exceſ.ꝑla.c. inter.§.poſtremo. ¶ Itẽ
in caſibus in quibus papa nõ põt diſpenſare.quos ha
bes per ſpec.in ti.de lega.§.nũc breuiter . Et quibus
ipſe ſolus diſpenſat.qui notanť p ſpec.in.d.ti.§. nunc
oſtendendũ.¶ In his ⁊.n.caſibus ẽt ſi occultũ ſit nõ
poteſt quis miniſtrare vt per ſpec.in.d.ti.§. qualiter.
In alijs autem caſibus non impeditur exequtio or-
dinis poſt penitentiã pactã. ſed ſufficit ſola penitẽtia
ſuo ſatiſfacere creatori.nec illa ſi latentia vel occulta
ſint inducũt irregularitatẽ vt.s̃.de ſymo.c.fi.li. diſ.c.
ferrũ ⁊.xxxij.q.v.in.c.xp̃iana.s̃.ꝺ coha.cle. ⁊ mulie.
c.in nr̃a de reñ.c.niſi cũ pridem.§.pſone.Alij tñ con-
tra ar.pro eis.l.di.c.ſacerdotes ⁊.c.de his nõ.ſed di-
ci põt ꝙ inducũt irregularitatem canonicã que p ſen-
tentiã aboletur ⁊ non alias preterq̃ in homicidio ⁊ ĩ
alijs caſibus.s̃.de tempo.ordi.c.fi. Vinc.tñ dicit ĩ.d.
c.fi.ꝙ nunq̃ pro peccato occulto acta penitentia impe
ditur quis vti ordinibus habitis ⁊ aſcendere ad ſup
iores.nec inuenitur expreſſuꝫ vt ſymoniaco in ordie
s̃.de ſymo.c.tãta nec acta pnĩa indiget diſpenſatione
quo ad vſum vt in.c.xp̃iana ⁊.c.ferrum.s̃.allegatum
⁊.li.di.c.qui ſub gradu. Intelligit.n.ſeruato.ſ. ipo iu
re ar.pro eo.s̃.de tempo.ordi.c.fi.ibi non debet ⁊c̃.⁊
intelligo loqui contraria de crimine in quo lata ẽ ſen
tentia de fama vel infamia irregulari.xxv.di.primũ
lxi.di.ſacerdotibus. Item non ob.s̃. de tempo.ordi.
c.ad aures.q̄ loquitur ꝺ regulari qui nõ hꝫ nolle ne
qꝫ velle quo ad hoc autem vt nunq̃ inde accuſari poſ
ſit bene eſt neceſſaria diſpenſatio.s̃.de fili.preſ bit.c.
ex tua.vbi autem aliqs manifeſte deliquit peccat ce
lebrãdo ſiue egerit pniam ſiue nõ vt.d.c.ſacerdotibꝫ
⁊.c.ex litteris.j.de furt.⁊ hoc ponit ſpec.ad litterã in
d.§.iuxta.ver.ſunt quoqꝫ.vſqꝫ ad ver.itẽ no.ꝙ ſuſpẽ
ſus ⁊ vide etiã Io.an.in.c.niſi cum pridẽ in glo. ſup
ver.ex loco.s̃.de renũt.¶ Nũc ſupeſt vt attingamus
caſus in qbus quis p homicidiũ vel mutilationem ĩ
currit in irregularitatem verũ quia homicidiũ pluri
bus modis cõmitti poteſt.vꝫ.facto proprio. mãdato.
ope.auxilio.conſilio.negligentia.⁊ conſenſu. ſeu rati
habitione.ideo de ſingulis videamus.¶ Circa pri-
mũ igitur membrũ quãdo facto proprio quis cõmit-
tit homicidiũ manu propria efficitur irregularis. ſi-
ue xp̃ianũ ſiue paganũ.aut ſaracenũ interficiat.l.di.c.
clericũ.⁊.c.de his clericis ⁊.j.eo.c.pe.vnde.d.ad da-
uid.q̃uis pijſſimus eſſet.nõ edificabis mihi tẽplũ.q̄
vir ſanguinis es de conſecr.di.i.in prin. Beatus tho
ma ſe.q.lxiiij.A.vij.¶ Primo igitur quero circa p̃-
dicta quid ſi aliquis iuſtitia mediãte hoĩem interfi-
ciat an efficiatur irr̃gularis.ſo.dic ꝙ ſic. ſiue talis ſit
principalis officialis.ſiue ſit iudex vel aſſeſſor . exe-
qutor vel lector.q̄ mandato ſuperioris hominem in
terfecit ſuſpendendo vel decapitãdo.xxiij.q.fi.c.prin
ceps.⁊.c.ſepe ⁊ idem ſi ſit miles ſocius qui iuſtitiaꝫ
exequatur.l.di.c. ſi qs poſt.xviiij.q.iij.c. mõaſterijs
¶ Secũdo quero vtrũ omnis qui interuenit in iudi
cio in cã criminali in qua agitatur cauſa ſanguinis vi
delicet mortis vel mutilationis.ſit irregularis.So.
ſpec.ꝙ ſic ſiue talis ſit iudex ſiue aſſeſſor vt dictũ eſt
ſiue ſit aduocatus.ſiue actor.vel notarius. dictator .
ſententie vel promulgator.vel procurator. vel teſtis
vel accuſator.l.di.c.ſi quis viduam ⁊.s̃.ne clerici vel
mo.c.ſententiã.⁊.c.clericis.j.eo.c.poſtulaſti.li.di.c.i.
ſiue tales ſint clerici.ſiue layci.q̄ licet laycus ſit im-

ritate.ſm Goſ.in.d.c.ſententiā quā ſententiā ſeqtur
Jo.an.Et quod dictum eſt de dictatione Hoſti.intel
ligit etiam ſi non dictet vt iudex ſ; vt aſſeſſor ſeu iu-
ris peritus qualitercunq; enim dictet ſi inde ſeqtur
ſententia ſanguinis eſt irregularis licet non ipſe ſed
alius pronunciat q; proferenti prebet conſilium ⁊ au
xilium vt dicam.j.in tertio membro pricipali huius
articuli.Jdem eſt ſi auctoritatem vel benedictione;
ſuam exhibeat purgationi vulgari.vel vindicte ſan-
guinis vt infra de exceſ.prela.c.ex litteris.nec inde
diſtinguendum an mors inde ſequatur vel non licet
quo ad effectum diſpenſationis videatur in hoc diſ-
tinguendum.de quo dicam.j.in tertia.q.principali.
¶ Tertio quero q; .ſ.dixi ꝙ aduocatus vel procura
tor qui interueniunt in cauſa ſanguinis efficiūtur irr
gulares vtrum hoc habeat locū.ſiue interueniat pro
parte actoris.ſiue ꝓ parte rei.So. quidā dicūt ꝙ ſic
per.c.i.li.di.⁊ tradit ſpec.in ti.de aduocatis.§.in cā ⁊
d.§.iuxta ver.item litigioſus.vnde dicebat hoſti.i.c
i.de poſtula.ꝙ licet quidā dicāt quemlibet etiā cleri
cum poſſe deffendere accuſatū. ar.xxiij.q.v.c.reos ō
imu.eccle.c.inter.tutius tamen ꝙ abſtineat.Quid.n.
ſi propter ſuā impitiā accuſatus ſubcūberet ⁊ mutila
retur.¶ Jtem quid pp malitia; ⁊ cautilationes ſuas
abſoluatur ⁊ accuſator patiatur talionem.clarū eſt ꝙ
efficeretur irregularis.⁊ ideo q; ligua facile labitur
vt.ff.ad.l.iul.maie.l.famoſi ante fi. periculoſu; eſt q
buſcūq; clericis talib; itereſſe.ſ; ſ; eū talis ſecurus ē
ſi non poteſt aliquid ſibi imputari ar.de eta.⁊ qua.c.
ad aures.⁊.ſ.eo.c.de cetero ⁊ i.c.tua nos.j.eo.remit
tens ad not.plenius in hoc nr̄o.c.p eu; vbi querit de
clerico iuris perito qui fratrem ſuū accuſatū crimina
liter ſuo patrocinio iuuit.Jta ꝙ fuit abſolutus.⁊ ac-
cuſans decapitatus.an ſit irregularis ⁊ tādem arguit
ꝙ non.cū ipſe non intenderet ad ipſius penā.ſed iſti-
us abſolutione;.nā ſi eccleſia etiā reos ſanguinis ex
traneos deffendit.vt in preallegatis iuribus.⁊ facit.
C.de epi.aud.l.additoſ. fortius iſte fratrē deffender
potuit ad hoc.c.petitio de iureiur.⁊ de preſump.c. af
ferte.⁊.c.litteras.⁊.l.ij.ff.de recepta.⁊ imputet accu-
ſator ſue malitie.⁊ duritie.ſi penam tallionis paſſus
eſt.vt.c.tua nos.j.eo.⁊.c.poſtulaſti. ⁊ hoc debuit pre
ſcire euenire poſſe.¶ Jtem nec ſemper de facto talli
onis pena imponitur accuſatori defficienti.nā quādo
q; ꝑce vel precio remittitur vel in penā aliā cōmitta
tur.ff.de his q notā.infa.l.quid ergo.§. pena grauior
⁊.l.ſeuerior.C.eo.ti. ¶ Jn cōtrariū facit q; clericus
in hoc exercet rē ſibi prohibitā ⁊ illicitā ſupra ne cle
ri.vel mona.c.ſentētia;.⁊ accuſatori prebet proximā
cām mortis.ergo quicquid itendat irregularis eſt.ſ.
eo.c.ꝑcedenti ⁊.c.is qui.eo.ti.li.vj.cū lex ꝓmotionis
in facto nō in volūtate ꝯſiſtat.xv.q.i.c.fi. ergo ex hoc
officij exercicio ſit cōmiſſum homicidiū.fateri illum
oportet irregularem.l.di.c.ſi quis viduā.j. de cle.pu
gnan.in duel.c.henricus.nec ob.ꝙ eccleſia deffendat
reos ſanguinis.q; illud nō facit ſic ꝙ ex deffenſione
ſequatur ſanguis ſupra de immu.eccle.c.inter alia ⁊
j.de verbo.ſigni.c.nouimus.nec ob.cōiunctio ꝑſone
ſupra de poſtul.c.fi.nec valet ꝙ accuſator ſcire debu
erit hoc euenire poſſe.q; ⁊ aduocatus hoc ſcir̄ debu
it.nec ob.ꝙ quandoq; parcitur.q; illud eſt rax ⁊ icer
tū.ff.de.ll.l.nā ad ea.¶ Demū Hoſti.ibi recitās opi
ni.dicit ſe ſequtū hāc ſ;am opi.ſ.ꝙ non poſſit eſſe ad-
uocatus ē; pro reo.⁊ hoc dicit in ſumma i ti.de obli.
ad racioci.§.quid ſi obligatus ver.quid de crimini-

bus.⁊ in ti.de poſtul.§.qui pertinet ver.illud tamen
⁊ in titulo de homicidio.§.qua pena ver.illud aute;
certū eſt. Et facit ſm eum quia in ciuilibus vbi non
poſſumus vnum iuuare quin alter ledatur abſtinen-
dum eſt.xiiij.q.v.c.deniq;.fortius in criminalibus.
ſed hec vera ſm eum quādo ex aduocatione vel ſen
tentia teſtimonio vel ſcriptura mors vel truncatio eſt
ſequta.q; talia poſt baptiſmum exercens non promo
ueretur.li.i.diſtin.c.i.quia ſicut ex facto naſcitur irre
gularitas.ita ſine facto nō oritur.ſi igitur ex facto vel
verbo aduocati mors ſequta non eſt. ad quod probā
du; ⁊ ne fiat irregularis quattuor dat ꝯſilia. ¶ Pri
mum ꝙ quantum poteſt fingat ⁊ cōminetur ad retra
hendum accuſatorem. ⁊ ſe velle reum deffendere.
hoc tamen officium non aſſummat propter canonis i
terdictum.quod ſi fecerit puniri poterit ſupra de ma
io.⁊ obe.c.ij.propter tamen ſolam officij aſſumptio-
nem non efficitur irregularis. ¶ Secundum conſili
um eſt ꝙ ſi nullo modo vult abſtinere a patrocinio
rei.quibus modis poteſt laboret vt accuſator deſiſ-
tat ante inſcriptionem.quia poteſt vt ſupra de accu.c.
licet.¶ Tertium vt cum primum venit coram iudi-
ce proteſtetur ꝙ ad penam accuſationis non intendit
ſed ſolum ad deffenſionem accuſati.vnde ſi datur li
bellus ſine inſcriptione ⁊ non petat inſcribi. poſſet ta
men forſan excipere ſe non teneri reſpondere tali li-
bello.¶ Jtem ſi iudex hoc ſuppleat ex officio pote-
rit dicere ꝙ de hoc ſe non intromittat.⁊ ſepe conſu-
luit proteſtationem repeti. ⁊ nihil fieri vel dici per
quod illi renuntietur ſupra de conſti.c.cu;.M. vnde
ne accuſatoris calumnia arguat vbi abſtinere poſſit.
ſalua deffenſione accuſati.⁊ hoc obſeruans cum non
videatur directe in mortem accuſatoris tendere.lic;
indirecte ad hoc tendat videtur tutus ab irregulari-
tate ad hoc.c.ij.eo.ti.li.vj.vel ſaltem eſſet caſus diſ-
penſabilis.Dicebat etia; ꝙ cum abſoluitur reus qa
accuſator nihil probauit.ſed probauit ꝑ falſos teſtes
de hoc conuictos.videtur potius ex ſua calumnia dā
nari q̄ ex facto aduocati ipſius rei.¶ Quartum conſi
liu; eſt cum reus abſoluitur ꝙ toto poſſe laboret ad
uocatus rei penam ſanguinis imponendam accuſato
ri commutari in carcerem.exilium.pecuniam.vel ſi.
⁊ ſi poſſet a principio ſuper hoc ſibi per clientulum ⁊
iudicem cauere bonum eſſet ⁊ tutum etiam ſi fran-
geretur cautio ad hoc infra eo.c.petrus ⁊ ſupra de i-
muni.eccleſi.c.inter.ſed ſi ab initio ſibi non cauit vel
cauere non potuit.ſi poſt ſententiam hoc obtinet ſa-
tis eſt ex verbo vel facto mors ſecuta non ſit.Jta eti
am ſecurus eſſet vbi iudex in criminibus ex officio
inquirendo procederet contra infamatum.quem ſtu-
dio ſue aduocationis obtineret abſolui. cu; alias de
putatus fuiſſet.hic enim poteſt dici aduocatum irre-
gularem ⁊ his caſibus ſaluari poteſt opini.Bar.pro
qua facit.quia ſi armis poſſum ſocium deffendere ō
ſen.c.dilecto li.vj.fortius verbo facit ſupra de appel.
c.dilecti.Jtem ſi pro bono ⁊ licito aliquid facimus.
xxiij.queſtione.v.c.de occidendis ver.abſit.Porro
ſi conſtat reum culpabilem.⁊ aduocatus ſuis falſis ꝓ
bationibus.vel allegationibus illum obtinuit abſol
ui.vel alias directe ⁊ ſine proteſtatione vel contra ꝓ
teſtationem ſuam veniendo calumniam accuſatoris
arguit propter quod fuit mortuus.tunc ſit vera opin.
Hug.⁊ Jo.⁊ irregularis eſt iſte in dubio. Dicit ta-
men Hoſti.aduocatum ſue conſcientie relinquendū
vt infra eo.c.petitio.⁊ ſubiungit ꝙ licet magiſtrali-

ter ⁊ ad ſtudentiũ exercitiũ ſcripſerit.huius tamẽ du
bij ſolutionem pape reſeruat ad quez talia dubia de
clarare ſpectat allegat.c.per venerabilem.§.rationi-
bus.ṡ.qui fi.ſint legi.⁊ predicta ponit Jo.an.in.c.i.ṡ
de poſtul.¶Quarto quero qd ꝺ iudice officiali vel
milite qui talia ſuſceperũt officia non fuerunt tamen
ea aſſecuti.So.dic ſm.vgu.⁊ Jo.l.di.§.ſi quis ꝙ ta
les non prohibentur a ſuſceptione ordinũ. Alij vero
tenent ꝯriã ſententiã dicentes eos irregulares prop-
ter propoſitũ quod habuerũt circa exercendã cãz ſan
guinis.⁊ hoc videtur ſequi ſpec.in.d.§.iuxta ver.qd
de iudice. ¶Quinto quero clericus in cã ſanguinis
aliquid ſcripſit.puta circa receptionem teſtiũ.ſed non
ſcripſit in forma autentica.an ſit irregularis.So.ſm
Inno.dic ꝙ non ⁊ idem dicit etiã ſi ſcriberet autẽti-
ce dũmodo ſententia ſanguinis non ſequatur ex illa
ſcriptura quoniã ſola ſcriptura ĩ illo caſu ꝯſtituit ſcri
bentem in irregularitatem vt tractatur in.d.c.ſniam
ſz ſi ex tali ſcriptura ſequat̃ homicidiũ qualitercũqz
ſcribat vel dictet incidit in irregularitate.ſm Jo.an.
in.d.c.ſententiã.quod facit ad limitationem eoꝝ que
dixi.ṡ.in.ij.q.huius articuli.¶Sexto quero pone a
liquis dñs vel princeps recepit aliquã litterã in qua
continebatur ꝙ ipſe deberet capere ⁊ ſuſpẽdere quẽ
dã homicidã qui morabatur in tali hoſpicio . qui do
minus dedit litterã clerico ſuo vt ſibi ipſam legeret.
quod fecit.vnde homicida captus fuit ſuſpenſus . an
talis clericus ſit irregularis.ſo.dic ꝙ ſic ſm Jo.an.ĩ
d.c.ſniam.⁊ ita reffert ibi fuiſſe reſponſuz p cle.papã
iiij.quoniã ex tali lectura clerici hoĩcidiũ ſequtũ fuit
nec prodeſt clerico ſi dicat ſe ignoraſſe tenorem litte
re.quoniã debet eã ſibi prius legere.vel qñ peruenit
ad lectionem capture ⁊ ſuſpẽſionis debebat ſubſiſter̃
⁊ ipſam dño reddere ⁊ dicere ꝙ ad ſe nõ pertinet le
gere talẽ litterã ar.eorũ que dicũtur in.c.ſicut dignũ
ṡ.eo.⁊ .i.c.clericis.ṡ.ne cle.vel mo.¶Septimo q̃ro
Pone aliquis miles fuit ĩ bello nec per eũ ſtetit qn
occideret.an ſit irregularis.ſo.dic ſz vgu. ⁊ ſequitur
ſpec.in.d.§.iuxta ver.quid de iudice.ſecus eſt ſi talis
percuſſiſſet.nec ad hoc opam dediſſet.¶Octauo q̃ro
vtrũ exercens artem cerugie ſit irregularis.ſo.dic ꝙ
ſi propter impitiã ſuã mors fuerit ſequta ex inciſiõe
vel aduſtione quã fecit.vel potione quã dedit infir-
mo efficitur irregularis.vt.c.tua.§.i.j.eo.ſecus ſi ad
hibet omnẽ diligentiã quã dz.qꝛ tũc nõ efficitur irre
gularis.qꝛ mors p̃ſumit̃ potiuſ culpa medicinati eue
niſſe q̃ medici negligẽtia vel impitia.xxiij.q.v.c.de
occidendis.ṡ.de eta.⁊ quali.c. ad aures.⁊ ideo ꝯſu-
lit medico ne promoueatur ad ordines. ⁊ idem dicẽ
dũ eſt in barbitõſore.ſeu flobotomãte.⁊ in alijs ſi.p-
ſonis.hoc tenet ſpec.in.d.§.iuxta ver. item exercens
⁊ in ver.facto in fi.Intellige aũt cerugiũ non prohi-
beri a promotione.nec propter periculũ quoniã de fa
cili in officio ſuo errare poteſt .Unde ſi quis laycus
exercuerit hoc officiũ.non ob hoc eſt irregularis li-
cet multi ſub eius cura obierint.niſi propter eius icu
ram perierint vt dixi.Clericis autẽ hoc officium om
nino eſt interdictum.Ita ꝙ ſi ceſſare nollunt.deponẽ
di ſunt.quãuis ex hoc ſolo non ſint irregulares . niſi
ſub eoꝝ cura aliqui obierint.qꝛ tũc ſm Inno.ſunt ir-
regulares in.d.c.tua.j.eo.⁊.ṡ.ne cleri.vel mo.c.ſen-
tentiã.¶Et dicit do.me.in.c.tua nos ꝙ tria requirũ
tur ad hoc vt non ſit irregularis. ¶Primo ꝙ illud
officium conueniat ſibi.⁊ ſic vt ſit laycus. qꝛ clericis
eſt interdictum.vt.d.c.ſententiã ⁊.c.non magno. ⁊.c.

fi.ne cle.vel mo.⁊ licet littera in.d.c.tua loquatur in
monaco.tamen idez eſt in quolibet alio clerico.⁊ ibi
ſic ꝯtingit de facto.¶Secũdo ꝙ ſit peritus.vnde nõ
ſufficit ꝙ appellet ſe medicũ peritũ . ¶Tercio ꝙ ad
hibeat omnem diligentiã ſm artem ſuam.¶Quar-
to ꝙ informet infirmũ ꝺ his que ſunt neceſſaria egri
tudini ſue.quibus ſeruatis euentus mortis non ĩpu-
tatur ei.Et ad predicta facit quod nota.in.c.ad aures
de eta.⁊ quali.⁊ vide que dicã circa hanc materiã in
d.c.tua.⁊ predicta etiã in effectu vult Hoſti. in ſum.
eo.ti.§.qua pena ver.ideo licet medico.Ubi conclu-
dit ꝙ quilibet medicus debet ad conſcientiã ſuã re-
currere ar.c.ad aures de eta.⁊ qua. ⁊.d.c.tua.j.eo. ⁊
ff.de of.preſi.l.illicitas.§. ſicuti.ff.ad.l.aquil.l.idẽ iu
ris inſti.ad.l.aquil.§.imperitia.⁊ ar.c.exhibita.j.eo.
Et ſubdit ꝙ propter graue ſcandalũ interdicitur exe
qutio quãuis nihil delinquerũt ar.c.ex litteris el.i.j.
eo.⁊ a contrario ſenſu.c.ſignificaſti el.ij.§.i.ad fi.j.e.
⁊ ẽt conſiluit Goffr. ꝙ promoti ⁊ maxime promo-
uendi ab opere praticandi ⁊ potiſſime cerugici abſti
neant a curis quẽ inciſiones vel aduſtiones requi -
rũt.ṡ.ne cle.vel mo.c.ſententiã ⁊.c.tua cũ in nullo va
cillare debeat conſcientia ꝓmouendi.xxxiij.di.c.lap
ſi.¶Nono quero.aliquis videns infirmũ non poſſe
euadere nec mori.⁊ videns illũ pati maximã penam
reuoluit illũ in aliud latus vt citius moriatur.an ef-
ficiatur irregularis.ſi ex hoc mors ſequta ſit.puta qꝛ
ex hoc precludit̃ via anhelitus. vel ex violentia mo
tus rumpitur apoſtema ⁊ ſuffocatur. ⁊ efficitur irre-
gularis.Si vero talis non moriretur citius non effi
ceretur irregularis.licet alias penitere debeat ꝺ pec
cato hoc tenet ſpec.in.d.§.iuxta ver. quid ſi aliquis ĩ
firmũ.Subdit tamẽ ſpec.ꝙ ſi de his ⁊ ſimilibus ca
ſibus ambigeretur ꝙ talis debet declarare conſcien
tiã ſuã ſiue leuem.ſiue temerariaz alicui prudenti ⁊
docto viro.alioquin debet elligere tutiorẽ viã vt di
xi.ṡ.in precedenti.q.⁊ dicã in ſeq.¶Decimo quero
aliquis extraxit gladiũ ſagittã vel tellũ infixũ in ca-
put vel corpus alterius propter quod vulneratus ci-
tius obijt.an efficiatur irregularis.ſo. dic ꝙ ſic.ar.l.
culpa.⁊.l.ꝙ quis.ff.de re.iur.⁊.j.eo.c.tua.facit quod
dixi in precedenti.q.⁊ dicã.j.q.xxxv.¶Undecimo q̃
ro cuſtodiens infirmũ dedit ei ad bibendũ vel come
dendũ aliquid minus pite ꝯ̃ conſiliũ medicoꝝ ⁊ ꝯ̃ cõ
ſuetudinem propter quod infirmus mortuus eſt . an
talis ſit irregularis. ſo.dic ꝙ ſic.ſecus ſi fecerit bona
fide dũmodo vt dictũ eſt nõ ſit in lata culpa vel negli
gẽtia diſſoluta que quaſi dolus eſt vt.l.i.§.i.ff.ſi meſ
ſor fal.mo.dixerit ⁊ tractatur per Bar.ĩ.l.quod ner-
ua.ff.de poſi.⁊.c.i.de cõmoda.⁊ ſi ſcrupulũ habz de
bet deponere ad cõſilium ſapientis.qꝛ depoſita erro
nea cõſcientia ſi poteſt illã deponere.poteſt admini-
ſtrare ⁊ promoueri ſm Raymũ.ar.l.di.hi qui arbo-
rez ⁊.c.ſequenti.⁊ hoc tenet ſpec.in.d.§.iuxta. ver.ſi
militer.¶Duodecimo q̃ro qd ſi aliquis a deo ſe ar
tauit in victu ꝙ non potuit viuere.an dicatur irregu
laris.Iſta.q.nõ habet effectũ quo ad ordines. ſz quo
ad peccatũ.ſ.vt habeat aliquẽ effectũ.põe ꝙ a deo ſe
artauit ĩ victu ꝙ aliqꝺ mẽbꝝ eſt ſibi debilitatũ prop
ter qꝺ oportuit illud icidere vel mutilare.an dicat̃ ir
regularis.ſo.vr̃ primo dicẽdũ ꝙ nõ qꝛ iſte nec inter-
fecit nec mutilauit.ſz debilitauit . ergo nõ efficit̃ irre
gularis ex hoc capite.¶Ego arbitror dicẽdũ ꝯ̃riũ qꝛ
talis videt̃ ſui ipſius homicida.ar . cle . exiui.§. nec
q̃ſquã de ver.ſig.cũ ipſe dederit cãm ꝓximã mutila

tioni.facit ꝙ dicã.j.in articulo negligẽtie. Sꝫ aduer
te q꞉ talis incidit in duplicẽ irregularitatẽ vna eſt pp
mutilatõeꝫ vt dictũ ẽ.alia reſpectu deformitatis cor-
poris de qua dixi.s̃.in.ij.q huius.vij.q.pricipalis ꝛ
licet eſſet diſpẽſatũ ĩ vna tñ eſſet ĩ alia ẽt neceſſaria di
ſpẽſatio quod not.ergo fortius efficit irregularis du
plici irregularitate ſi aliqͦ ꝓpriũ mẽbꝝ ſibi mutila-
uit quoniã qs ex ordĩe caritatis magis tenet diliger
ſeipſuꝫ q̃ ꝓximũ vt dixi in cle.i.de iureiur. ſed muti
lãdo ꝓximũ efficit irregularis vt in cle.i.eo.ti. ergo
fortius ſi ſeipſum.xxiij.q.v.ſi nõ licet. ¶ Terciodeci
mo quero aliqs cõmiſit homicidiũ p̃ter volũtatẽ ſuã
fortuite.an ĩcidat ĩ irregularitatẽ.ſo. dic ꝙ aut dabat
opã rei licite ꝛ adhibuit omnẽ diligẽtiã quã debuit.
ꝛ nõ incidit ĩ irregularitatẽ vt.j.eo.c.ſe.ꝛ.c.hi. qui.ꝛ
c.ſi duo.l.di. Sꝫ ſi dabat opaꝫ rei illicite tũc efficitur
irregularis vt ĩ tex.nr̃o ꝛ.c.ſicut.ꝛ.c.p̃ſbiterũ.ꝛ.c.cõ
tinebat.s̃.eo.ti.ꝛ.c.cũ ioãnes.ꝛ.c.fi.cũ ſi.j.eo. Et per
p̃dicta dicit zaba.in.c.cũ decorẽ. de vita ꝛ hon. cleri.
ꝛ ſeqt ibi Jo.de imo.ꝙ rñdit in qõe de facto ĩ mẽſe
iulij.cũ fieret rep̃ſentatio natiuitatis Dñi ꝛ magorũ
ꝛ herodis ꝛc̃.vnus clericus cecidit ſupra aliũ pp qͦ
ille mortuus eſt vel debilitatus in aliquo mẽbro ꝙ
talis pp hoc nõ fuit irregularis.q꞉ non dicebat dare
opaꝫ rei illicite p not.p glo.in.e.c.cũ decorẽ. ꝛ bñ di
cit ſi alia culpa nõ fuit admixta. ¶ Quartodecimo q̃
ro aliqs nõ valẽs aliter mortem vitare ĩterfecit vel
mutilauit ſuũ ĩuaſorẽ.an incurrat ĩ irregularitatẽ.ſo.
dic ꝙ lꝫ oliꝫ eſſent opi.de quibus ĩ.c.ſicut dignũ in fi
ne magne glo.s̃.eo.ꝛ.l.di.ͦ his ꝛ.c.ij.tñ hodie ẽ de
terminatũ ꝙ nõ in cle.vnica eo.ti. ꝛ p̃dicta hñt locuꝫ
ẽt ſi ex ꝓpoſito qs vibrãdo gladiũ vel ꝓiciendo te-
lũ interfecit inuaſorẽ. vt tꝫ glo.fi.in.d.cle. ¶ Quĩto
decimo quero.pone aliqs poterat fugere ꝛ ſic euade
re.ꝛ nõ fugit ſed inuaſorẽ interfecit ſe deffendendo.
an ſit irregularis.ſo.gl.in ver.nõ valẽs in.d.cle.i.eo.
ti.videt tenere ꝙ ſic ꝛ idẽ ẽt tꝫ glo.in.c. ſuſcepimus.
s̃.eo.Guil.vero in.d.cle.i.dicit ꝙ dicte gl.debẽt ĩtel
ligi in ſuis caſibus ꝛ ꝯſimilibus. puta quãdo potuit
ſe reddere ſecuꝝ claudẽdo hoſtia domus. vel ĩcludẽ
do ſe in turri vel ſi.alias dicit ipſuꝫ nõ eſſe irregula-
rẽ licet potuerit fugere.q꞉ fugiẽdo poſſet cadere ꝛ ſic
ꝓſtratus poſſet ĩterfici.nec qs tenet ſe tãto piculo ex
ponere p tex.in.l.ij.§.pe.ff.ſi qs cautio.ꝛ.c.accedens
s̃.vt lit.nõ ꝯteſt. Jtẽ q꞉ qualitas.ꝛ loci.ꝛ tẽpus nõ pa
titur plus deliberãdi cõſiliũ vt.l.i.ff.de exercito.ꝛ.l.
i.§.merito.ff.depo.facit tex.in.l. quicqd cũ deſtinati
one.ff.de re.iur.ꝛ p̃dicta maxime vẽdicãt ſibi locuꝫ
ſm eũ ꝯſiderata qualitate pſone. quoniã fuga aliqbꝫ
pſonis eſt vitupoſa vt.l.ĩ eadẽ.ff. ex qui.cau.ma.vbi
equipat nullo mõ poſſe recedere.vel recedere cũ de
decore ad idẽ.ff.de manu.vin.l.vix. ¶ Tertio ẽt fa-
cit q꞉ ꝯſeruatio pſone ꝛ ꝯſeruatio fame. eqperãt vt
d.l.iuſta ꝛ ĩ.§.ſuſpectus iſti.ͦ ſuſpec.tu.ꝛ.l.iulianus
ff.ſi.qs ob.cau.teſta. Ego arbitror ꝙ ſi loqmur reſpe
ctu pene.l.cor.ͦ ſic.ꝛ tũc hẽat locũ opi.Guil. ꝛ qͦ di
xi ĩ.c.ſuſcepimus.s̃.e.aut loqmur reſpectu irregula-
ritatis ꝛ tũc dꝫ potius fugere q̃ ĩterficere. q꞉ melius
ẽ pati aliqualẽ leſionẽ fame q̃ hoĩeꝫ ĩterficere ar.d.c
ſuſcepimus.ꝛ hoc ẽt vr̃ tenet Jo.de imol.in.d.cle.i.
¶ Sextodecĩo q̃ro qlr̃ ꝓbabit ꝙ qs ĩterfecerit ob ͦ
fenſionẽ neceſſariã ita ꝙ aliter nõ potuerit euadere.
ſo.glo.ĩ.d.cle.vnica eo.ti.dicit ꝙ ĩ foro pnĩali credit
aſſerẽti ſic eẽ p.c.ſig.el.ij.j.eo.ꝛ.c.tua de ſpõſa. ĩ foro
aũt ꝯtẽptioſo nõ credit ſibi ſꝫ erit neceſſe ꝓbare p cir

cũſtãtias vtputa q꞉ erat ĩ loco tã arcto ꝙ ñ poterat ca
pere partitũ aliter niſi occidẽdo vel mutilãdo ĩuaſo-
rẽ. Jdẽ ẽt tꝫ ibi zenze. vnde dicit hoc vt plurimũ pẽ-
dere ex arbitrio iudicãtis.ſicut ĩ illo q ꝯ̃ctat rẽ alteri
us dicẽs dominũ pmiſſuꝝ quoniã nõ ſtat eius aſſerti
oni niſi id ꝓbet ex veriſimilibus ꝯiecturis vt inſti.ͦ
ob.que ex delic.naſ.§.placuit.qdã tñ dicũt ꝙ oĩo ſta
tur ſacramẽto ſuo p.d.c.ſigni.ꝛ p.c.ſi vero de ſen.ex.
qͦ verũ ĩtelligit zenge.vbi nõ ageret de alterius p̃-
iudicio.alias ſecus ꝛ ſeqt Jo.de imo.ĩ.d.cle. ¶ De
cimo ſeptĩo quero aliqs credẽs euadere mortẽ fugiẽ
do ĩcepit fugere ꝛ cũ eſſet de nocte ſciẽs certũ locũ pi
culoſuꝫ pp ſciſſuras ſeu apturas terre vel pp aliqueꝫ
puteũ ſciẽs bene viã imaginatus eſt ꝙ iſte ſequẽs ca
deret ĩ p̃cipitiũ ꝛ moriret fugit p illã viam inſequẽs
eũ cecidit ĩ puteũ ꝛ mortuus eſt. an iſte fugiẽs ſit ir-
regularis ꝛ videt dicẽdũ ꝙ nõ. q꞉ nõ ĩterfecit ſꝫ tãtũ
paſſus eſt.ſed ille ſequẽdo ſeipſuꝫ interfecit.ſo.arbi-
tror dicẽdũ ꝙ ſi qdẽ ille p aliã viã potuerit fuger. ſꝫ
habẽs animũ deprauatũ ꝛ intendendo ꝙ ille morire
tur fugit p illã viã piculoſam ꝛ ex hoc ſit irregularis
maxime ſi facilius poterat p aliã viã euadere.quoni
am iſte videt dediſſe cãm homicidio. vnde pp cãm
ꝛ animũ ad interitũ hominis efficitur irregularis.ſe
cus ſi nõ poterat p aliã viã ſecure fugere. ꝛ maxime
ſi veniens ad locũ periculoſum dixit proſequenti eũ
ꝙ caueret. ¶ Decimo octauo quero.aliqs aggredi-
tur patreꝫ meũ vel filiũ vel maritũ vel vxorẽ vel ſo
ciũ.aut alter mihi ꝯiũctũ. q filius pater ꝛ ſimiles nõ
pñt alr̃ euader niſi illos iuuero.an ſi deffẽdẽdo mu-
tilo vel ĩterficio aggreſſorẽ efficiar irr̃gularis. ¶ Et
videt dicẽdũ ꝙ nõ p.c.dilecto de ſen.ex.li.vj.vbi dr̃
ꝙ lꝫ vnicuiqꝫ vicino ꝓpulſare ĩiuriã ĩferẽdã ꝓximo
vnde p verbũ vniuerſale cuiqꝫ.dicũt ibi Jnno.ꝛ Ho
ſti.ꝙ tã layco q̃ clerico hoc ẽ licitũ. ad idẽ facit quod
not. Jnno.ĩ.c.ſi vno el.i.de ſen.ex.vbi dicit ꝙ ĩ caſi-
bus p̃dictis pcutiẽs clericũ nõ ẽ excõicatus. ¶ Jn ꝯ̃-
riũ facit.c.ex multa.s̃.de voto.ꝛ.xxiij.q.viij.c.rep̃hẽ
ſibile ꝛ.vij.q.i.c.ſciſcitatis ꝛ qͦ ibi not.ſo.dic ꝙ licet
hoc videat pmiſſuꝫ quãtũ ad aliã penã fori ꝯtẽptioſi
ꝛ de his tractat p Bal.plene ĩ r̃pet.l.i.C.vñ vi ꝛ tra
ctat ĩ.d.c.dilecto.xxxiij.q.iij.ĩ ſum.ꝛ.c.fortitudo.ꝛ.c
nõ ĩferẽda. Tñ quãtũ ad irregularitatẽ ſecus ẽ q꞉ oc-
cidẽdo deffendẽdo nõ alr̃ euitat irregularitatẽ. niſi
qñ alr̃ mortẽ ꝓpriã vitare nõ põt ꝛ hoc tꝫ glo.ĩ.d.cle
ꝛ idẽ tꝫ ibi Lap.ꝛ Pau.facit tex.ibi dũ dicit ĩuaſo-
rẽ ſuũ.ꝛ ſic ſecus ſi occidat ĩuaſorẽ alterius licet filij
vel ſibi ꝯiũcti.facit.c.nõ ne.s̃.ͦ p̃ſump.xxv.di.c. qua
lis ꝛ.c.apoſtolica de his que fi.a p̃la. ¶ Nõ ob.iura.
s̃.ĩ ꝯ̃riũ allegata q꞉ loqunt ĩ caſibus ĩ qbus ad penaꝫ
reqrit dolus ꝛ culpa ſꝫ irregularitas ĩcurrit ſine do-
lo vel culpa vt.s̃.dixi ĩ pri.iſtius articuli.ergo ꝛc̃. Et
ſimili mõ põt rñderi ad Jnno.q꞉ ad hoc vt p pcuſſio
nẽ clerici incidat ĩ irregularitatẽ reqrit ꝙ dyabolica
ſuaſiõe ꝓcedat.xxvij.q.iiij.ſi qs ſuadẽte dyabolo qͦ
nõ ẽ ĩ caſibus p̃dictis.facit qͦ not. Jo.an.ĩ.c. ĩter opa
de ſpõſa. ¶ Jdẽ ãt tenẽt. Mathe.zab. Jo.de imo. et
do.me.in.c.ij.de vi.ꝛ hone.cle. ¶ Aduerte tñ q꞉ ma
the.ĩ.d.cle i.dicit ꝙ p̃dicta hñt locũ p̃terq̃ ĩ vxore et
marito q cẽſcent vna ꝛ eadẽ caro vt.c.martinus ͦ co
gna.ſpi.xxx.q.iiij.c.ſciſcitat.ꝛ.c.ſi qs.ꝛ.xxxiij.q.v.c.
admonere. ¶ Sed hoc cõmuniter reprobat. q꞉ licet
quo ad generatõeꝫ ꝓlis ꝛ alia bona matrimonij cen
ſeant vna ꝛ eadem caro.tamen ſecus ẽ quo ad alia.
¶ Simile adduco in filio q cẽſetur eadẽ pſona cum

patre quo ad aquiſitionem vt.l.qđ dicitur.ff. de ver.
ob.⁊ etiā quo ad quedā alia vt.xxxv.q.iiij.§. hac au
ctoritate.non tamen quo ad omnia niſi que ſunt in iu
re.¶Sed contra predictā cōem concluſionem facit.
nā ſi potui hominem deffendere ⁊ a morte liberare
⁊ non liberaui videor irregularis tāq̄ homicida. qa
qui poteſt hominem liberare ⁊ non liberat videtur
eum occidere vt.c.ſicut dignū ver.illi.s̄.eo.⁊ ī.c.quā
to de ſen.ex.⁊ in.c.dilecto de ſen.ex.li.vj.⁊.l. necare
ff.de liber.agno.xxiij.q.iij.non inferēda.lxxxiij.di.
§.i.ergo videtur talis in maxima perplexitate. quia
ſi patrem filiū dominū aut ſeruū non valentes aliter
euadere liberat interficiendo efficiatur irregularis.
⁊ ſi id non facit eodem modo efficiat̃ irregularis qd
dicemus.¶Poſſes tū forte dicere ꝙ hoc caſu quan
do non poteſt aliter liberare q̄ occidendo non efficit̃
irregularis ſi non liberat.ſecus ſi aliter q̄ occidendo
poſſet liberare.puta clamādo.ſeu in medium ponen/
do vel capiendo aggreſſorē vel quid ſimile. ⁊ ſic mi
tius agatur in caſu primo q̄ in hoc ſ̄o. qꝛ in primo ca
ſu non liberādo ne occidat non efficitur irregularis.ī
ſ̄o ſit.⁊ rō ſic qꝛ facilius clamor ⁊ alia ſimilia conce/
dūtur q̄ interfectio in hoc tū ſ̄o ſunt opi.vt dicā.j.ī ar
ticulo negligentie. Uel poſſes dicere ꝙ ſi occidendo
dictas perſonas liberauit.qꝛ alias niſi occidendo li/
berare non poterat ꝙ ſit irregularis.quo ad ordines
ſuſcipiendos.ſed in ſuſceptis poſſit licite miniſtrare.
ar.eoꝝ que olim tenebāt Jo.⁊ Hoſ.in.c.ij.⁊.iij.⁊ ī.c
ſicut dignū in fi.magne glo.s̄.eo.⁊.l.di.in.c.de his ⁊
hoc reffert glo.in ver.⁊ eidem in cle.i.eo.ti. ¶De/
cimo nono quero vtrū beatus Petrus qui pro def/
fenſione Jeſu xp̄i abſcidit auriculā ſeruo pontificis.
vt habet̃ Luce.c.xxij.⁊.xxiiij.q.i.c.ſi petrus.⁊.xxiij
q.iij.c.pro membris.⁊ videtur dicendū ꝙ ſic ar.eorū
que dixi in precedenti.q.Jtem cū non fecerit auctori
tate ſuperioris vt.xxiiij.q.iiij.c.ille gladium.⁊ tenet
ſpec.in ti.de legato.§.iuxta ver. nūquid ergo beatus
petrus.ꝙ non mouetur.tū qꝛ tūc non erat clericis pro
hibitū arma ſummere.nec irregularitas erat īducta
que fuit inducta a iure poſitiuo.ſed de hoc dic vt di/
xi in.iij.⁊.iiij.q.p̄ncipali. Sed etiā ex alio capite ar
bitror ipſum non fuiſſe irregularem.ar.eoꝝ que dicā
j.in articulo conſilij.¶Uigeſimo quero quidā pote/
rat euitare mortem non occidendo.ſed mutilationē
membri euitare non poterat niſi occidendo vel muti
lādo inuaſorem.an occidendo vel mutilādo ſit irre/
gularis.⁊ videtur dicendū ꝙ nō ar.l.vulgaris q̄ſtio
ff.de fur.cano.de penit.di.i.c.vulgaris vbi dicitur ꝙ
qui aurem hominis tetigit totum corpus tetigiſſe vi
detur vt not.in.c.auditis ſupra de preſcrip.¶Jn con
trarium facit quia deffenſio debet eſſe ordinata. ita
ꝙ ad vindictam tendat nec debet excedere modera
mē inculpate tutelle vt.l.i.C.vnde vi.⁊.c.ſignificaſti
j.eo.vnde dicitur exodi.c.xxi.ꝙ mors pro morte. ⁊
oculus pro oculo dari debet.Lap.in.d.cle.i.eo.ti ar/
guit pro ⁊ contra ⁊ tandem videtur tenere ꝙ iſte ta/
lis ſit irregularis.ſed multū plus placet opi.cōtraria
quia mutilatio ⁊ occiſio equiperantur quo ad contra
hendam irregularitatem vt in.d.cle.i. ergo eodem
modo debet equipari quo ad eandem vitandam. ⁊
hoc videtur tenere zabbarel.floren.¶Secūdo mo/
ueor per tex.in.c.fi.eo.ti.li.vj. maxime ſi non appa/
ret ꝙ animo occidendi percuſſerit.vtputa quia reper
cuſſit manu vacua.vel habens gladiū percuſſit cum
calce aut baculo.vel habens lanceam ferratam reuul

ſo ad ſe ferro percuſſit cū haſta.l. omne delic.§. ſi qs
cum militonem.ff.de re.mili.vide quod dixi in.d.c.
de his quaſi circa finem.s̄.de accu.⁊ Bar.in.l.i.§.di
uus.ff.ad.l.cor.de ſic.⁊ dicā in.c. ſignificaſti el.ij.j.e.
¶Uigeſimo primo quero qd ſi duo inuicem ſe pcuſ
ſerūt.⁊ alter alterū occidit vel mutilauit nec apparet
quis fuerit aggreſſor.teſtes tamen dicūt ꝙ vnus ag/
greſſus eſt alterū.ſed ignorant quis fuerit aggreſſor.
an ſuperuiuens dicatur irregularis.⁊ videtur dicen/
dū ꝙ non per not.per glo.in.l.i.§.cū arietes.ff.ſi qua.
pau.fe.di.¶Jn ꝯtriū facit qꝛ non eſt probata deffen/
ſio que eſt neceſſaria ad vitādā irregularitatē vt in
d.cle.i.eo.ti.nā p̄batio obſcura non releuat probātē
vt in.c.in pñia de proba.Mathe.in.d.cle. ſoluit ꝙ in
dubio mutilās videtur feciſſe ob tutellā ſui corporis
⁊ ideo non incidit in irregularitatem propter.l.ſciam
§.cū ſacramenta.ff.ad.l.aquil.ſed tex.ille non probat
vnde dicit idem Mathe.poſſe diſtingui quis eorum
conſueuit eſſe magis rixoſus.nā alias attenditur con
ſuetudo alicuius.ff.de pigno.ac.l. vel vniuerſorū.ff.
de vſur.l.q ſemiſſes.extra.ꝺ pig.c.illo vos.⁊ ſeqt̃.d.
cardi.flo.¶Ego vero arbitror dicendū ꝙ aut iſti da
bāt operā rei licite.⁊ alter alterū interfecit preter vo
lūtatem ſuā.⁊ cū hoc imputetur caſui quem non pre/
cedit aliqua culpa vt.d.l.qui ſciam.§. cū ſacramenta.
ff.ad.l.aquil.talis non efficitur irregularis vt.c.dilec
tus cū tribus ſeq.j.eo.Si vero dabāt operā rei illici
te.tunc non eſt dubiū ꝙ iſte tenetur probare neceſſa/
riā deffenſionem vt.d.cle.i.ſi ille non probauit iudi
catur irregularis.facit ꝙ not.in.l.ſi rixa.ff.ad.l.cor.ꝺ
ſic.Jn dubio tū ſatis equa videtur eſſe opi. Mathei
⁊ tenendo eā.not.vt ſcias articulare ꝙ mutilatus ri/
xoſus.mutilās pacificus.mutilās iuuenis. mutilans
mature etatiſ ⁊ ſic de ſimilibus.¶Uigeſimo ſ̄o q̄ro
furioſus vel dormiens eſt aliquem aggreſſus qui nō
valens aliter euadere niſi ſuū interfeciſſet aggreſſo/
rem.illū interfecit.an occidens efficiatur irregularis
⁊ videt̃ dicendū ꝙ ſic.qꝛ tales vicio carēt.vt.l.diuus
ff.de ſic.⁊ in cle.i.eo.ti.de quibus dixi.s̄.in.q.furioſi
⁊ dormientis.Ego arbitror contrariū qꝛ hoc non vi/
detur contingere vicio offenſionis ſed deffenſiōis cā
cū deffendēs principaliter ītendat ad ſalutē ſuā. ⁊ iō
debet conſiderari.qđ principaliter intenditur.non au
tē ꝙ vario vt in.l.i.§.huius ſtudij.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊
l.pe.ff.ad ſilla.⁊.l.verū.ff.de fur.Pone.n.ꝙ brutū
animal venit contra me certe lꝫ careat vicio offenſio
nis ſeu iniurie vt.l.§.ait p̄tor.ff.ſi qua.pau.fe.dic.poſ
ſum tamen illud interficere nec teneor ad emendam
vbi alias obligaret.⁊ vide ad p̄dicta qđ tradit Bal.
in repe.l.i.C.vnde vi.col.xv.¶Uigeſimo tercio q̄ro
clericus tenebatur captus a predonibus. nec poterat
aliter euadere niſi interficeret. vnde vt euaderet in/
terfecit ⁊ contra promiſſam fidem.an ſit irregularis.
⁊ videtur dicendum ꝙ ſic quoniam iſte ꝯtra promiſ
ſam fidem venit.ſ̄o quia talis non metuebat mortē
licet pateretur corporis cruciatum.¶Jn contrarium
facit quia quis predonibus ⁊ hoſtibus non tenetur fi
dem ſeruare imo non ſeruās dicitur dolū bonū ꝯmit
tere vt.l.i.§.non fuit.ff.de do.⁊.l.nam ⁊ ſeruus ī pri.
ff.de nego.geſt.Tercio quia corporis cruciatus eſt ſi
milis morti.xxiij.q.v.cum hoc ⁊ quod ibi no.⁊.l.ita
qꝫ.ff.ad.l.aquil.¶Bal.in dicta repetit. primo tenet
primam ſententiam.deinde dicit ꝙ talis eſt irregula
ris per tex.in cle.i.eo.ti.a contrario ſenſu.⁊ ſubdit ꝙ
ſpetiale eſt in irregularitate que contrahitur ſine cul

pa.¶ Mihi placet hec vltima ſnīa.ſed nō placet ſim
pliciter quod vltimo loco dixi qꝛ non eſt veruꝫ ꝙ re
ſpectu deffenſionis cōtrahatur irregularitas ſine cul
pa licet quo ad iudicem ⁊ officialem propter volūta
rium homicidium irregularitas cōtrahatur ſine cul
pa vt dixi.ſ̄.in.q. .Sed in caſu predicto talis cle
ricus fuit in culpa. qꝛ ſi non timebat mortem vel mu
tilationem.licet timeret corporis cruciatum non de
bebat hominem interficere.facit.c.ſuſcepimus.ſ̄.eo.
ſecus ſi veriſimiliter timuiſſet mortem vel mutilati
onem.facit quod dicam in.q.ſeq.¶ Uigeſimo quar
to quero timens interfici non expectauit prius percu
ti.ſed ipſe prius percuſſit ⁊ interfecit. an ſit irregula
ris. Guil.in.d.cle.i.eo.ti.tenet ꝙ nō ſi aderat iuſtus
timor mutilationis vel occiſionis. vel aliter euade
re non poterat.licet Ugut.teneat contrarium per.c. ſi
perfodiens.ſ̄.eo.ſm eum.tamen ibi hoc non dicit.lo
quitur enim de iam percuſſo.cui hec non licet ex iter
uallo.qualiter autem probetur iuſtus timor. Land.
dicit ꝙ proprio iuramento.facit.c.ex litteris el.i.⁊.c.
ſignificaſti el.i.j.eo.quod eſt verum in foro pnīali.ſꝫ
in foro contemptioſo deberet probare. ⁊ idem eſt de
eo qui cōminatur morteꝫ alicui qui īmediate ſolitus
eſt exequi minas ſuas non enim debet qs expectare
percuſſionē.qꝛ forte letalis eſſet.⁊ poſſet ſibi dici. tar
de venere bubulci.eſt.n.melius ante tempus occur
rere q̄ poſt vulneratam cām remediū querere.vt no.
glo.in.c.ſuſcepimus.ſ̄.eod.⁊ tex.in.l.fi.C.in quibus
cau.in integ.reſti.non eſt neceſſ.⁊.l.i.C. quando li. ſi
ue in vendi.¶ Uigeſimo quinto quero ex forma ſta
tuti lꝫ bānitū interficere īpune bānitus interfecit ag
greſſorem ſuū.an ſit irregularis.ſo. videtur dicendū
ꝙ ſic qꝛ aggreſſor eſt exequtor iuſtitie vt not.in.l.ac
cuſationis.C.quod.me.cau. ergo nō licꝫ ei reſiſtere.
¶ In ↄ̄riū facit.primo qꝛ tale ſtatutū non videtur va
lere.vt not.Hoſti.in.c.fi.ſ̄.de conſue.Item poſito ꝙ
valeret nō tamen debet auferre deffenſionem neceſ
ſariam que eſt de iure naturali vt in cle.paſto.de re.
iudi.Item lꝫ aggreſſor faciat impune non tn̄ facit ho
neſte.Bal.in repet.d.l.i.C.vnde vi.col.xv. videtur
tenere ꝙ talis non ſit irregularis . ⁊ mihi placet hec
opi.tāq̄ magis equa.non ob.l.ſi ſeruus.C. ꝺ his qui
ad eccleſiam confugiūt. qꝛ illa loquitur in reſiſtente
contra ius diuinū.ſecus in reſiſtente ↄ̄ ius mere poſi
tiuū.⁊ ad predicta vide que latiſſime dixi in cle.i.de
iureiur.in illa.q.an liceat reo fugere de carceribus .
¶ Uigeſimo ſexto quero.Quidam non interfecit ag
greſſorem ſuū.ſed mādantem ſeu conſulentem.an ta
lis ſit irregularis.ſo.dic ex mente.d.Bal.in.d.repe.
ꝙ ſic niſi talis occiſio induceret neceſſariā deffenſio
nem occidētis quod no. ¶ Uigeſimo ſeptimo quero
vtrū celebrāti deffendendo ſe liceat occidere aggreſ
ſorem ſuū.ita ꝙ non efficiatur irregularis.ſo.Io. de
ligna.in tractatu de iuſto bello tenet ſic. vbi dicit ꝙ
licet talis clericus interfecerit. tamē poteſt incontinē
ti ad altare accedere ⁊ officiū perficere.⁊ hoc ſeqtur
do.me.in.c.ij.ſ̄.de vit.⁊ bone.cleri. ¶ Uigeſimo oc
tauo quero quid ſi īminet periculū rerū an pro ipſaꝝ
ꝺffenſiōe occidēs vel mutilās ſit irr̄gularis.ſol.pau.
ī cle.i.eo.ti.tꝫ ꝙ ſic ꝑ.c.ſuſcepimus.ſ̄.eo. hoc etiā ꝓ
baꝛ ꝑ tex.in.d.cle.eo.ti.vbi tex.dicit ꝙ nō potēs ali
ter euadere mortē vel mutilationē pōt īterficere ſi
ne metu irregularitatis.ergo ſecus in alijs caſibus a
ↄ̄rio ar.c.nōne.ſ̄.de p̄ſump.⁊ hāc opi.tꝫ ēt Math.in.
d.cle.i.qꝛ nō dꝫ qs ꝑꝑ res trāſitorias armis ſe tueri .

⁊ ſpoliatorem occidere.xxvij.q.viij.c. conueníor ⁊.c
ſuſcepimus.ſ̄.eo.idē tenet Lap.zaba. ⁊ hoſti.eo ti.§
qua pena ver.aliū.¶ In ↄ̄riū tn̄ facit qꝺ not.Inno.i.
c.niſi.§.ꝑ malitiā.ſ̄.de renū.vbi dicit ꝙ p̄latus debet
ſe opponere ꝓ deffendendis pōníbus ⁊ libertate ec
cleſie.nā ⁊ ꝑ hoc beatus thomas fuit martirizatus ⁊
dicit Hoſti.ꝙ debet ſe armis deffendere vt.c. dilec
to de ſen.ex.li.vj.¶ Aduerte tn̄ qꝛ in clerico nō ē du
biū ꝙ efficitur irregularis.qꝛ licet debeat deffende
re bona ⁊ res.n on tn̄ debet ad ſeua procedere. hoc ē
ad mortem vel mutilationem.vt.c.ij.⁊.c.ſuſcepimus
ſ̄.eo.⁊ tractatur ꝑ do.me.in.c.ij.ſ̄. de vi.⁊ hone.cle.
Sed in layco maius eſt dubiū ꝑ ea que dicta fuerūt
in dictis iuribus cū layco liceat pro deffenſione rerū
ſuarū ſi aliter illas amitteret homineꝫ interficere vt
in dictis iuribus quod non licet clerico. durū tamen
eſſet dicere ⁊ aliquid attentare ↄ̄ opi.a tot doc.appro
batā.⁊ pro cōi opi.facit qꝛ licet iudex pro deffenſiōe
iuſtitie interficiat malefactorem tamen efficitur irre
gularis.¶ Uigeſimo nono quero quid ſi non occidit
vel mutilat.ſed ad ſanguinis effuſionem procedit ſe
non deffendendo.an incidat in irregularitatē.ſol.dic
ꝙ ſic.facit.c.ſententiā.ſ̄.ne cle.vel mona.j.de rapto.c
in archiepiſcopatu.j.de ſen.exco.cuꝫ illoruꝫ ver.vos
tamen.contrariū tenet Lap.per hanc litterā que tātū
ponit hec duo.ad contrarium tamen nō reſpondet. tu
dic ꝙ.c.ſententiā facit pro. ⁊ debet intelligi ꝙ cleri
cus non procedat ad ſententiā ſanguinis vnde proce
dat mors vel mutilatio.Ad.c.in archiepiſcopatu dic
ꝙ etiā facit pro.ibi mortem vel detruncationem.Ad
c.cum illorum dic ꝙ id qꝺ ibi dicitur de ſanguinis ef
fuſione conſideraꝛ ad effectū inferendi exceſſum eſſe
enormem.nō ad inferendā irregularitatē ⁊ ꝑ hoc nō
ꝓcedit quod dicit Landu.de illo qui ſe vulnerauit .
⁊ ex imperitia medici ex illo vulnere obijt dicit enī
ꝙ eſt irregularis qꝺ non eſt vex qꝛ nō dedit cām im
mediatā irr̄gularitati ꝓ hoc ꝙ dixi.ſ̄.i.viij.q.huius
articuli.¶ Trigeſimo quero. Pone ꝙ ī vna domo
ſunt plures ⁊ vnus ꝓiecit lapidem.⁊ p̄tereūtem occi
dit nec conſtat quis homicidiū ↄmiſit.ſoluit Math.
refferēdo quod not.xxiij.q.fi.c.ſi quattuor. ⁊ Spec.
eo.ti ver.pōe ꝙ nullus teneaꝛ.Archi.tn̄.ſ̄.de elec.c.
cupientes in glo.nō debet. dicit hoc ꝓcedere in caſu
p̄miſſo cū non omnes deliquerint . qꝛ tūc ſanctius eſt
nocentem impunitū relinquere q̄ innocentē ↄdēnare
ff.de pe.l.abſītē.ſ̄.de ſimo.lꝫ hely. Si vero ↄſtat ꝙ
oēs delinquerūt.ſꝫ non equaliter qꝛ oēs percuſſerunt
ſed vnus occidit.⁊ tūc omnes tenētur de occiſo.xxiij
q.fi.c.fi.ff.ad.l.aquil.l.item mella.§.ſi plures ⁊.c.ſi
gnif.el.ij.j.eo. ¶ Trigeſimo primo quero an ex qua
libet mutilatione qs efficiaꝛ irregularis.ſo.dicit Lā
du.ꝙ non vt in.d.cle.i. ſed ſolum efficitur irregula
ris propter mutilationē alicuius membri prīcipalis.
ꝑ.c.i.j.de cle.pugnā.in duel.lv.di.c.ſi euāgelica.xxij
q.fi.c.ſi quattuor.⁊ ideo ſi aliquis mutilat alteri di
gitū non videtur propter hoc irregularis . facit.c.i.⁊
fi.ſ̄.de corpo.vicia.⁊ hic probatur quoniam digitus
non eſt membrum ſed officium membri vt.ff.de ſta
homi.l.non ſunt liberi.glo.⁊ tex.de edilic.edic.l.idē
officilius.⁊ per Bal.in repet.l. data opa.C.qui acc.
non poſſ.colum.xxi.¶ In contrariū tamen facit quia
eadem ratione deberemns dicere ꝙ nec lingua. nec
oculi ſunt membra quia ſunt partes capitis ⁊ officiū
capitis preſtant.quod tamen venit contra.l.is qui lin
gua.ff.de edilic.edic.Bar. circa hūc articulū in.l.pe

bliconꝝ circa finem.ff.de publi.iudi.dicit ꝙ membrū
dicitur quaſi corporis pars.⁊ ita reffert dicere Agu.
grāmaticū in libro quem ſcripſit de verb.ſigni. i ver
bo mentior. ⁊ hoc modo aſſumēdo. membrū eſt que
libet particula corporis.ſicut quilibet lapis eſt ps do
mus.vt.l.ſi finita.§.ex hoc edicto ver.ſꝫ ſi plures.ff.
de dam.infec.Ita ꝙ in propoſito membra appellant̄
que habent diuerſa officia.pedes ad ambulādū. ma
nus ad palpandū ⁊ ſic de ſingulis.Alia vero que ad
iuuāt.officiuꝫ membri proprie appellātur officia nō
membra probatur in auten. ſed nouo iure.C. de ſer.
fugi.vbi manus appellatur membruꝫ. predicta vera
ſunt ſm eum niſi de mente diſponentis aliud appare
ret.verbi gratia dicit ſtatutū.ꝙ ſi quis abſciderit ali
cui membrum ſimile membrum abſcidatur ei. nā ſi
aliquis abſcidit digitum debet ſimiliter digitus ſibi
abſcidi ex relatione qualitatis.ar.l.non nūꝗ.ff.ad tre
bel.Sed tu formalius potes contrarium reſpondere
iudicio meo ꝙ oculus non dicitur officiū capitis nec
auris tāꝗ membri quoniā caput nō eſt proprie mem
brum ſed eſt caput a quo cetera membra deſcendunt
xij.di.c.non decet.⁊.c.non liceat.ē.de preſcrip. in qui
bus dicitur ꝙ non licet membris a capite recedere.⁊
ſic arg.Bar.non habet obſtare.Sed redeūdo ad pri
cipalem materiā.qḋ propriū dicatur membrū. dic ꝙ
illud dicitur quod in corpore noſtro hꝫ propriā ⁊ di-
ſtinctā operationem per ſeipſum vt tenet ariſto.i.iiij
methaphiſice ⁊ per Bal.in.d.repet.l. data opera.co
lum.xxi.⁊ per l.capitaneū.§.pe.ff.de pen.⁊ tenet bal
in.c.i.de no.for.fidel.⁊.l.non ſunt liberi.ff.de ſta.ho.
exēpla poſſunt poni in manu.oculo.pede.lingua.ore.
naſo.⁊ ſim.facit.l.is qui ſeruū.ff.de ſic.idem tꝫ Bal
in.d.repe.l.data opa.Item infert ex predictis ꝙ mā
milla mulieris eſt membꝝ cū habeat officiū propriū
⁊ diſtinctū.ſed māmilla hominis non.vt per Bal.in
d.repe.⁊ etiā dicit ibi Bal.not.col.xx. ꝙ quādo lex
vel ſtatutū facit mentioneꝫ de āputatione membri ſi
aliud non exprimitur.intelligitur de manu vt i autē.
vt nulli iudi.§.pe.Item ex predictis infert ꝙ appel
latione membri non comprehenditur dens.qꝛ nō ha
bet officiū propriū ⁊ diſtinctū per ſe hoc tenet Jano.
in.c.ſignificauit de corpore vicia.⁊ glo.in.c.expoſui-
ſti eodem ti.facit tex.⁊ ibi Bar.⁊ Marti. ſilimani.
ff.de edilic.edic.l.cui dens.¶ Quid autē de mēbro
dic ꝙ poteſt duobus modis accipi vno modo pro pil
lis vt.l.item labeonem.§.generaliter.ff.de iniuri. ⁊
hoc modo ſumendo certum ceſt ꝙ non eſt membruꝫ
qꝛ pilli licet capiti adhereant ⁊ cruri. tamen re vera
ſunt quid ſeperatum a corpore ⁊ nullā habent opera
tionem in eo. ¶ Secundo modo accipitur pro men-
te vt tractatur de pace tenend.c.i.§. ſi quis aliquem
collat.x.⁊ ſimiliter non eſt membrum quia non ha-
bet diſtinctam operationem in corpore noſtro. ⁊ hoc
tenet Bald.in dicta.l.publicoruꝫ. Subdit tamen ꝙ
licet non ſit membrum inſtrumentale.tamen eſt mē-
brum formale quia dat formā corpori. ⁊ ſine illa par
te corpus eſſet deforme ⁊ imperfectuꝫ.facit quod ha
betur in.l.in rem.§.i.ff.de rei vendi.⁊ idem dicit ibi
Bal.de labijs.quia labia ſunt ianua lingue gutturis
⁊ palati.¶ Idem tamen Bald.in dicta repetit.l. da
ta opera dicit de barba prout de mento accipitur co-
gitandum eſſe.¶ Et ex predictis infert Angel.in dic
ta.l.publicoꝝ ꝙ ſi aliquis accuſatur ex eo ꝙ percuſ-
ſit.T.in barba.cū barba accipiatur dupliciter ꝙ licet
ruditer ſeu ſimpliciter probata ſit accuſatio.non con-

demnabitur vt percuſſor in facie.⁊ ita dicit Ange.fu
iſſe determinatū peruſij in.q.de facto. ipſo aduocato
exiſtente.¶ Trigeſimo ſecūdo quero. ſi aliquis mu
tilauit aliqueꝫ manu arrida vel alio membro arrido
an incidat in irregularitatem. Bal.in.d.l. publicorū
videtur tenere ꝙ non quoniā membrū arridū non di
citur proprie membrū cū non habeat vitam membri
ſed ſi eſt ſterile ⁊ habet vitā.tunc bene dicitur mem
brū.ſicut dicitur mulier licet ſterilis vt.l.queritur.§.
ſed de ſterilitate.ff.de edili.edic.ad quod facit quod
not.idem Bal.in autent. ſed nouo iure.C. de ſer.fu.
¶ Sed ego arbitror in hoc dicendū contrariū per.c.
ſicut vrgeri.i.q.i.vbi tex.dicit ꝙ licet manus arrida
ſit ſine ſanguine ⁊ inefficax.tamen verum eſt mem-
brū.vide que dixi in.c.ſicut iudei de iude. ¶ Trige
ſimo tercio quero.Quidā non mutilauit ſed debili-
tauit aliquem aliquo membro. vtputa propter inciſi
onem membrorum an efficiatur irregularis do.me.
in.c.i.ē.de cle.pug.in duel.tāgit ⁊ nō ſoluit. ſꝫ remit
tit ſe ad no.i cle.i.eo.ti.⁊ qḋ no.i.q.i.ſicut vrgeri.Sꝫ
aduerte qꝛ i.d.cle.ñ repio hāc.q.deciſaꝫ aut formalr̄
tactā.ſꝫ ſolū vtꝝ pp ſanguis effuſionē īcidat quis ī ir
regularitatē de quo dixi in.q.ꝑcedēti.Arbitror tñ ꝙ
talis ñ īcidat ī irregularitatē.qꝛ cle.i.eo.ti.vr̄ ſolū cō
ſiderare occiſione vel mēbri mutilatōeꝫ.ſꝫ hic nō eſt
mutilatō igr̄ ⁊c̄.nā lꝫ mēbꝝ ſit debilitatū remanet tñ
mēbꝝ vt dixi ī.q.ꝑced.⁊ iō efficit̄ irregularis ar.eoꝝ
ꝗ dixi.¶ Trigeſimo quarto ꝗro.qꝛ.ē.pluries dixi ꝙ
deffendēdo ſe quis nō īcidit in irregularitatē.an hoc
liceat fr̄ib⁹ miōribus vel ꝑdicatorib⁹.ita vt ſe deffen
dētes cū moderamīe īculpate tutelle nō incidāt in ir
regularitatē ⁊ videt̄ dicēdū ꝙ ſic.qꝛ vim vi repellet̄
omnib⁹ lꝫ.vt.l.vt vi.ff.ḋ iuſti.⁊ iur. ¶ In ꝯriū tñ fa
cit ꝑceptū euāgelicū.qḋ vult ꝙ ſi qs ꝑcuſſerit te ī ma
xillā debes aliā porrigere.⁊ ſi voluerit tollere tuni-
cā debes tradere palliū.Math.ī cle.i.eo.ti. ſoluit ꝙ
cuilꝫ liceat dūmō ī ꝯtinēti ⁊ cū moderamīe īculpate
tutelle.qꝛ talis nō facit aīo vlciſcēdi.ſꝫ deffendēdi ſe
qḋ verꝝ dicit niſi ꝑ votū ſe obligauerit ī oppoſitū. ref
fert tñ quoſdā dicere ꝙ nō repcutere eſt ꝑceptū ꝑfec
tōis.ſꝫ in ꝑfectis eſt ꝯſiliū.Qui aūt ꝑfecti dicāt̄.dicit
ſe ñ īueiſſe determiatū.reffert ēt qḋ not.hug.i.di.ius
naturale vbi dicit ꝙ mortaliter peccat ille q repcutit
ſiue ſit īꝑfectus.ſiue ſit perfectus.niſi hoc faciat iudi
cis auctoritate.⁊ dꝫ potius mortē pati ꝗ̄ īferre ar.xx
xij.q.v.c.ita ne.Deus.n.inqt mihi vīdictā ⁊ ego re-
tribuā.vt apoſtolus ad corīth.c.xij.nō vos deffendi-
te cariſſimi.vt.d.glo.ī.c.ſuſcepimus ī ver.iacturā.ē.e
⁊ ad illḋ qḋ dictū ē ꝙ vi vi lꝫ repellet̄ expōit hug.ī.
ꝑmittit̄ qꝛ nō punit̄ ꝑ legē vel lꝫ repellet̄.i. r̄mouere
nō ꝑcutiendo.ſꝫ opponēdo aliqḋ obſtaculum.dicit tñ
Math.ꝙ hec opi.ē nimis dura ⁊ ī hoc reſidet dom.
card.flor.ī.d.cle.i.mihi ñ placꝫ vllo mō.d.opin. qꝛ ēt
poſito ꝙ votū īterceſſiſſet nō īterficiendi nō extēdit̄
ad hūc caſuꝫ.qnimo ſi aliqs expreſſe voueret ſe non
deffender̄ ēt ſi īterficeret̄ eo cāu quo poſſet ſe deffen
dere.dico ꝙ tale votū tāꝗ temerariū nō obligaret nā
iſta ē regula ꝙ quādocūqꝫ aliquid vouetur vel pro
mittit̄ quo facto vel nō facto ſalus corpalis vel ſpūa
lis amittit̄ vel peccatū mortale īcurrit̄ nō ē ꝑuādū vo
tū.ſicut nec ꝓmiſſuꝫ pactū nec iuramētū nec ꝑceptum
nec ꝯſuetudo nec lex nec aliud ſi.viculū.xxij.q.iiij.§
fi.⁊.c.inter cetera.⁊.ē.de iureiur.c.quāto.nec ob.dic
tum illud ꝙ ſi quis percuſſerit maxillam ⁊c̄. quia
intelligo in proprijs terminis ꝙ leuem offenſionem

non tendentem ad occiſionem vel mutilationem de-
bet quis cum patientia ferre.⁊ aliā maxillā prebere.
nec ob.quod dicitur.mihi vindictā ⁊ ego retribuam.
q: illud eſt verū ꝙ non debet fieri vindicta quātacū-
q3 ſit offenſio.ſed tueri ac deffendēdo deffendere vi
tam.auctoritas iā dicta non prohibet.aliud.n.eſt vin
dcā.⁊ aliud deffenſio vt pat3.Ad auctoritatē apoſtoli
reſpondeo cum dicit nos deffendentes ⁊c̄. q: intelli-
gitur quādo aliter q̄ ſe deffendendo euadere poterat
⁊ hoc eſt qð ſubditur.ſed date locū ire.Vel ħo poſſet
intelligi.non vos deffendentes a martirio Jeſu xp̄i.
¶Vnde ego dico ꝙ et fratribus minoribus predica
toribus ⁊ cuiuſcūq3 perfectionis ſint. licet deffender̄
ſe moderate tamen vt dictum eſt.ad quod etiam di-
cendum moueor per tex.in.d.cle.i.que indiſtincte lo
quitur.¶Item ħo moueor quia ſi licet occidere def
fendendo.neceſſario patrem aut matrem vel ſocium
vt dixi ſupra.q.xviij.fortius licet occidere deffendē
do ſe.quia omnis ordinata caritas incipit a ſeipō.nec
votum hanc ordinatam caritatem videtur remouer̄
preterea maius peccatum videtur eſſe fornicatio q̄
homicidium.quod videtur probari ex.l.vt vim.ff.ð
iuſti.⁊ iur.cum ſua materia coniuncta.l. pala3.§.non
eſt ignoſcendum.ff.de ritu nup.ſed propter virginita
tem conſeruanda3 non eſt licitum ſeipſum perimere
vt notatur in.c.ex parte el.ij.⁊ ibi per Hoſ.⁊ doc.ſu-
pra de ſepult.⁊.xxiij.q.v.c.ſi non licet.vbi hoc cōclu-
dit Auguſti.vbi plus ſubdit ꝙ non debet quis ſe pe
rimere vt citius conſequatur vitam eternam.ſed qui
poteſt ſe deffendere ⁊ non deffendit.dicitur ſe inter-
ficere vt dicam infra in articulo de homicidio cōmiſ
ſo per negligentiam ergo ⁊c̄.¶Preterea concludūt
doc.ꝙ ſi quis fuit falſo confeſſus commiſiſſe aliquod
delictū propter qð ad mortē cōdēnat̄ ꝙ ſi nō reuocat
illam confeſſionem ante mortem.moritur in peccato
mortali damnatus vt dicit do.me.in dicto.c.ex parte
⁊ tractatur in.c.i.ð.de teſti.cog.Et adde que dixi ſu-
pra in.xij.⁊.xxvij.q.huius articuli. Sit ergo conclu
ſio in hac materia ꝙ omnibus indifferenter eſt p̄miſ
ſa neceſſaria deffenſio cu3 moderamine inculpate tu
telle.¶Trigeſimo quinto quero. Quida3 erat mor
tifere vulneratus.interfeci eum an efficiar irregula-
ris.ſo.dico ꝙ ſic arg.eorum que dixi ſupra.ix.⁊.x.q.
huius articuli.⁊ vide quod not.Bal.in.l. ita vulne-
ratus in fi.ff.ad.l.aquil. vbi narrat de illo aduocato
qui conſuluit conſanguinos eius qui alium mortiſe
re vulnerauerat ⁊ erat captus.vt vulneratum interfi
cerent ad hoc vt captus euaderet a pena.l.cor. de ſic.
per.l.item mella.§.celſus.ff.ad.l.aquil.ſed dicit ipſe
ꝙ tale conſilium non procedit quando eſt certum ꝙ
vulneratus.ſit omnino ex vulnere moriturus.d.l.ita
vulneratus . ſed quando eſſet dubium.d.§.celſus᷑. ⁊
ſubdit ꝙ tali aduocato pro mercede ſua eſſet furchis
ſuſpendendus.¶Trigeſimo ſexto quero de ea mu-
liere que interfecit fetum proprium.ſeu puerperium
in corpore.vtrum ſit irregularis.ſolutio huius que-
ſtionis ſatis poteſt colligi ſupra code3.c.ſi aliquis ⁊
ex his que traduntur in.c.ſicut infra eodem.Tractat
Specul.in tit.de iudice delegato.§. iuxta ver. item
qui homini.vbi dicit ꝙ ſi partus erat viuificatus.qð
quā do ſit dixi in.c.ſi aliquis.ð.eo.talis efficitur irre
gularis.facit quod notatur in dictis iuribus.⁊.ij.q.v
c.conſuluiſti.⁊ ſic loquitur ꝙ qui dedit mulieri ad
bibendum ne concipet vel homini ne generaret vel
aliquid ſimile fecerit non eſt irregularis cum non ſit

ibi nec homicidium nec mutilatio.licet grauiter pec
cet vt dixi in dicto.c.ſi aliquis. ¶Item eſt irregula
ris dicta mulier ſi dubitat an puerperium eſſet viui-
ficatum vel non nec aliquid certi poteſt apparere ar.
tex.noſtri.⁊ intellige de ea irregularitate que poteſt
cadere in feminam de qua dixi ſupra in quinta que-
ſtione principali in.xv.qōne. ¶Idem dicendum eſt
de eo qui dedit cauſam abortui.⁊ de medico omnes
enim efficiuntur irregulares. ſi certum eſt ꝙ partus
eſſet viuificatus . vel eſt dubium . Predicta tamen
procedunt quando talis interfectio puerperij ſit facta
a volente.ſecus ſi caſualiter.vtputa maritus vel fra-
ter vel cognatus ludebat vel tripudiabat ludo p̄miſ
ſo ⁊ leui tamen ſequtus eſt inde abortus.nam hoc ca
ſu efficitur irregularis vt not.doc.Jo.and.do.Anto.
⁊ dominus meus in dicto.c.ſicut infra eo.¶Sed cir
ca predicta poſſet dubitari . quid ſi aliquis interfecit
hominem monſtruoſum.an fiat irregularis. ſolutio.
Bal.in.l.quod dicitur.ff.de liber.⁊ poſthum . vide-
tur in ſimi.determinare ꝙ ſic per illum text.quia ſa-
tis eſt ꝙ habeat ſpiritum ⁊ animam. Faciunt etiam
predicta quod licet Ange.⁊ Jo. de imol.ibi quando
habent plura vel pauciora membra q̄ debent . ſecus
ſi habeat caput animalis bruti. quia tunc non eſt ho-
mo.vt.l.ſunt liberi.ff.de ſtatu homi . ⁊ quod ibi not.
per glo.⁊ docto.¶Trigeſimo ſeptimo quero.Per-
cuſſi furem vel latronem vel ſimilem non tamen le-
taliter vulneraui.aduenerunt alij ⁊ ſimiliter percuſ-
ſerunt.an ſim irregularis.Solu.dic ꝙ ſi non feci ani
mo occidendi.ꝙ videtur ꝙ non ſim irregularis ar.c
ſignificaſti el.ij.infra eodem . ſed ſi feci animo occi-
dendi.licet ex vulnere non fuerit letaliter vulnera-
tus.videor effici irregularis.argumentū a contrario
ſenſu.d.c.ſignificaſti ⁊ tenet ibi glo.ij. ⁊ Spec.in tit.
de iudice delega.§.iuxta ver.illud etiam nota.⁊ Ho
ſtiē.in ſumma huius ti.§.qua pena ver. illud autem
certum.¶Innoc.ibi dicit ꝙ ſi quis habuit animum
occidendi ⁊ proceſſit ad actum licet non letaliter per
cuſſerit ſed percuſſus interijt ex aliorum percuſſioni-
bus ꝙ homicida eſt cenſcendus.¶Hoſti. tamen ibi
dicit ꝙ hoc eſt verum ad hoc vt voluntas poſſit im-
putare ei inquantum potuit eum liberare a morte ⁊
non liberauit per nota.in.c.ſicut.§. illi ſupra code3 ⁊
c.petrus infra eodem.⁊ in hoc reſidet dominus An-
to.in dicto.c.ſignificaſti. ſed hoc non placet dom.me.
qui dicit ꝙ dicta reſtrictio non cōgruit illi littere vbi
non ponderatur an ille clericus potuiſſet illum libe-
rare vel non ⁊ eſt veriſimile ꝙ non potuiſſet ex quo
illi parochiani fecerunt inſultum ſubitaneum . Sed
papa ibi ponderauit an habuerit animum occidendi
⁊ ideo concludit do.me. ꝙ ſi habuit animum occidē
di.⁊ vna cum alijs percuſſit.licet percuſſio ſua non fu
erit mortifera.ꝙ tamen eſt irregularis.quia p̄ſtitit
opem homicidio.pro quo tex.apertus.xxiij.q.fi.c.fi.
ad idem allegat.c.ſicut dignū ſupra eodem.§.fi. vbi
clerici fuerunt depoſiti pro homicidio.quia preſtite-
runt opem dando conſilium vel veniendo cum ar-
mis.¶Ego vero arbitror ꝙ poſito ꝙ hūerit aniuꝫ
occidēdi nec letaliter vulnerauit ſi tū̄ exceſſit modū
debite deffenſiōis rex nimis ſeue p̄cutiēdo vel vulne
rādo.vt q: acriter p̄cuſſit ī capite . vn̄ ille ſtupeſcūs ē
pp̄ qð fuga illius ē r̄tardata.⁊ ſic ſupueiētes illū īter
fecer̄t ⁊ hoc cāu īdubitāter arbitror ꝙ talis ſit irr̄gu
laris.tū q: fuit ī culpa.tū q: dedit cā3.fac̄ qð dicā.j.in
arti.ð cā ſeu occaſiōe.ſecus ſi n̄ hūit aiu3 occidendi ⁊

non fuit in culpa.⁊ non preſtitit opem vel conſilium
vel nõ mãdauit. Ita ĩtelligo.d.c.ſignif. Si vero ha-
buit animũ occidendi.adhuc arbitror ꝙ ſi prius ipſo
accurrit ⁊ vulnerauit.nõ tamẽ ſeue aut modũ excedẽ
do.deĩde diſceſſit nec aliquã cãz dedit pp quã alij ſu
peniẽtes vulnerauerĩt ⁊ ĩterfecerĩt . certe nõ video
quare iſte debeat dici irregularis.quoniã aĩus ĩterfi
ciendi nõ facit quẽ irr̃gularẽ quoniã irregularitas ra
tione homicidij nõ ꝯhit̃ ſola volũtate niſi homo ac-
tu occidat̃.aut mãdato.ope.vel ꝯſilio ⁊c̃. vt dicã ĩ fi.
huius articuli.⁊ facit qđ dixi.s̃.q.xix.nec ob.tex.ĩ.d.
c.ſignif.a ꝯrio ſenſu dũ dicit ⁊ ſi pcuſſor volũtatẽ non
habuerit occidendi quaſi ſentiat ꝙ ſecus eſſet ſi ha-
buiſſet aĩuz occidẽdi q̃ nõ ſummit̃ argumẽtũ a ꝯrio
ſenſu pp p̃dictas rõẽs.⁊ q̃ eſſet ꝯ regulã irregulari-
tatis. Sed ſi ipẽ vna cuz alijs veniſſet ⁊ vulneraſſet
aĩo ĩterficiẽdi.q̃ veniẽdo cũ alijs videt̃ dediſſe opẽ
vt dixi.s̃.tũc erit irregularis.⁊ ita põt ſũmi arg.a con
trario ſenſu ĩ.d.c.ſignif.alias mirabilis eſſet deciſio.
d.c.⁊ p̃dicta ꝓcedũt quãdo eſſet clarꝫ ꝙ ex vulner̃ ip
ſius clerici vel ipſius pͥmi pcutiẽtis nõ fuiſſet mor-
tuus.ſecus ſi eſſet dubiũ ex quo vulnere eſſet mortu
us.q̃ tũc ĩdubitãter eſſet irregularis nõ hĩta diſtinc-
tione an habuerit animũ occidẽdi vel nõ vt.d.c.ſign.
¶ Trigeſimo octauo quero qđ ſi vnus a pluribus fu
it vulneratus.nec aliquod vulnus per ſe ſufficiẽs eſt
ad mortem.ſed omnia ſimul iũcta mortem ĩflixerũt.
an aliqs vel omnes ſint irregulares.ſo.dic ꝙ omnes
tex.eſt.xxiij.q.fi.c.fi.⁊ ſic pꝫ ꝙ ea q̃ dixi ĩ p̃cedenti.q
ꝓcedũt quãdo eſt certũ ꝙ vulnus ſit mortale . ⁊ hoc
tenet etiã hoſti.ĩ.c.ſigni.el.ij.j.eo.⁊ do.Anto.⁊ do.m
ibi q allegãt not.p Bar.in.l.fi.ff.ad.l.cor.de ſic.⁊ ad
hãc.q.conſiderantur ea que dicã in ſequẽti.q. ¶ Tri
geſimo nono quero aliqs in rixa repitur interfectus
ignoratur qs eum interfecit.an omnes q in rixa ĩter
uenerũt ſint irregulares. ⁊ ad hãc.q.vide que dixi.s̃
q.xxx.Jo.xliij.di.c.qeſcamus ⁊.xi.q.iij.c.nolite.⁊ ĩ.
q.ſua q̃ ĩcipit qnqꝫ erãt.arguit ꝓ ⁊ ꝯ ⁊ tãdem decidit
ꝙ omnes ſint irregulares ⁊ hoc ẽt tenuit Gof.in.c.ſi
gnif.el.ij.j.eo.⁊ Brixi.⁊ ſpec.ĩ ti.de iudice deleg.§.
iuxta ver.qđ ſi ĩ rixa mouent̃ p.c.fi.xxiij.q.fi.⁊.l. itẽ
mella.§.ſed ſi plures.ff.ad.l.aquil.facit quod dixi in
q.p̃cedenti. ¶ Sed Guil.naſo tenuit ꝯriũ dicens ne
minem tãq̃ irregularẽ repellẽdũ ar.c.petitio.j.eo.⁊.c
ſigni.facit ẽt q̃ ĩ penis benignior ⁊c̃. Itẽ facit q̃ rõne
dubietatis ſupflua ⁊ vicioſa tollerant̃.xiij.q.ij.c.non
extimemus.⁊.xiiij.q.v.c.deniqꝫ ⁊ q̃ ſanctius eſt in-
nocentem ⁊c̃. Archi.in.d.c. nolite ſimpliciter reffert
opi.tamen potius adheret̃ prime opi. Hoſti.in.d.c.ſi
gnifi.dicit hoc relinquendũ ꝓprie ꝯſcĩe ſingulorꝫ.idẽ
ꝯcludit finaliter in ſumma huius ti.§. qua pena ver.
ſꝫ nũqđ omẽs ꝓ quo facit.d.c.petitio.j.eo. ⁊ Jo.an.ĩ
c.ſignif.in glo.ſua q̃ incipit arg.ad.q.dicit ꝙ miratur
de Inno.dicte decre.ſignif.auctore q noluit.d.q. de-
terminare.naꝫ in antiqua ſua d ecretali deciſa poſtea
p Greg. in hac cõpillatione ſub illo ⁊.j.ꝯtinebantur
hec verba. Utrũ de illis ſit ſimile ſentiẽdũ quorum
vnus.ſed quis oĩo neſcitur homicidiũ perpetrauit ſi
forſan ad ſacros ordines recipiendos preſentet̃. vtrũ
omnes ſint pariter repellendi cum diſcerni nõ poſſit
qui debeant culpabiles iudicari.diligens ⁊ inueſti-
gator aduertat. hec ſunt verba formalia . hic tamen
caſus vt dicit Jo.an.eſt valde diuerſus a caſu.d.c.ſi
gnificaſti. Item dicit Jo.an.ꝙ mirat̃ de Grego. ꝯpi
latore q decidẽs litterã illã nõ declarauit hoc dubiũ

ſed ſcienter in cõpillatione hoc omiſit. Itẽ mirat̃ de
Bonifacio q ẽt ſcienter voluit hoc dubiũ relinquere
nõ ponendo in cõpillatione.vj. extrauagãtẽ que attri
buebat̃ Gregorio que incipiebat nullũ.quã glo. alle
gat Hoſti.in ti.de tempo.ordi.p quã fuit motus in.d
c.ſigni.ad tenendũ opi.ſuã ⁊ etiã reffert Jo.an.in ad
di.ſpec.in.d.ver.qđ ſi in rixa . Et ſi bonifacius puta-
bat illam extrauagantez iniquã debebat formare ꝯri
um concludit tamen Jo.an.in.d.c.ſign.ꝙ niſi appare
at de culpa omniũ diſtincta.licꝫ vnus ſolus occiderit
tamen ex quo non conſtat omnes repelluntur. Si ve
ro.non conſtat de aliquo vꝫ ꝙ ſaltez vnus ex illis fu
it qui interfecit omnes admittũtur.facit ꝙ not.glo.in
ver.q culpabiles in.c.cupientes.§.ceterꝫ de elec.li.vj
⁊ placet hec opi.do.Anto.in dicto.c.ſignifi.⁊ mihi.⁊
vide ſpec.eo.ti.ver.pone quatuor. Et adde que dicã
in ſequenti.q.⁊ pro iſta ſententia etiam facit expreſſe
tex.noſter quia in dubijs ſecurior pars ⁊c̃. ¶ Aduer
te tamen quia pro opi.Hoſti.facit quod hic ponit In
no.⁊ Jo.an.tradit pro regula hic quaſi in fine qui di
cit' ꝙ licet in dubio quis debeat ſe putare irregula-
rem. tamen iudex non debet illum reputare irregu-
larem . Et ideo' poſſumus dicere ꝙ aut nos loqui-
mur reſpectu iudicis ⁊ vera ſit opi.Guil.aut reſpec-
tu fori penitentialis ⁊ tunc ſtabimus opi.Hoſti.q̃ in
his que pertinent ad penitentiam ſtamus penitenti.
vnde ſi ipſe ſit ꝙ nõ percuſſerit nullo modo debꝫ pu
tari irregularis. Sed ſi aliquo modo dubitat debet
conſuli ſibi vt ſe irregularem reputet per tex. noſtrũ
ſupra de ſimo.c.matheus.⁊ arg.eorum que dixi ſu-
pra in.iij.qõe.principali.⁊.c.fi.de his qui fili. occid.
¶ Quadrageſimo quero.clericus percutit in aliquo
conflictu vbi plures fuerunt interfecti ab alijs tamen
an ſit irregularis. So.doc.in.d.c.petitio j.eo. dicunt
ꝙ ex ſola percuſſione non eſt irregularis. per illum
tex.qui eſt valde not.quia ibi querebat clericus ⁊ fa
tebatur ſe percuſſiſſe.⁊ papa reſpondet ſolum de occi
ſione.⁊ ſic vult ꝙ ex ſola percuſſione non efficiatur
irregularis. ¶ Sed contra hoc oppo.de.c.ſicut.§.fi.
ſupra eo.⁊ quod not.l.di.c.ſi quis viduam. ſed dicta
deciſio ⁊ tex.in.d.c.petitio debet intelligi ſecundum
Inno.quãdo quis interuenit in bello iuſto de quo in
c.ſicut de iureiur.⁊.c.ſententiam ſupra ne cle.vel mo
na.ſecus ſi bellum eſſet iniuſtum.quia tunc qualiter
cunqꝫ clericus preſtitiſſet opem vel conſilium effice-
retur irregularis licet homicidium per alios ſit com
miſſum. Et ex hoc infertur ꝙ ſi clerici vadunt cuꝫ pu
gnantibus vt eos audaciores reddant . vel timorem
inimicis inferant in bello iniuſto.efficiuntur irregu-
lares.de quo dicam infra in articulo de ope ⁊ auxi-
lio.⁊ hoc etiam tenet Joan.andr. ⁊ communiter doc
tores. ¶ Sed contra predicta oppo. de.c.iij. infra de
cleri.percuſſ.vbi ille clericus non percuſſit . ⁊ tamen
ſibi imponitur penitentia.⁊ tamen erat pro parte illo
rum qui violentiam repellebant.'⁊ ſic iuſte. So.ad-
uerte quia.dict.c.habet plures intellectus. Primus
eſt ꝙ ibi interuenit diſpenſatio ⁊ ſic de iure commu
ni erat irregularis.⁊ ſecundum hunc intellectum for
titer ob.ille tex.ſed poſſet intelligi ꝙ ibi exceſſit mo
dum forte inanimando alios ad occidendum.ſed hic
intellectus'continet diuinationem ⁊ predictum intel
lectum tenuit Jacobus antiqus doctor ⁊ tangit ſpec.
in dicto.§.iuxta ver.ſed nunquid clerici. ¶ Si vero
c.petitio intelligatur ſimpliciter ⁊ ꝙ ex diſpenſatõe
proceſſit ob.deciſioni ꝺ qua.s̃.⁊ ẽ ꝯ.c.dilecto de ſent.

exco.li.vj.⁊ ideo dictus intellectus cōiter reprobatur maxime p do. me.in.d.c.iij. Alius intellectus eſt q placet do.me ꝙ ibi non fuit effectus irregularis.ſed pnīa imponitur ad cautellā ⁊ ſic nō ꝯdicit deciſioni ꝯ qua.ſ.Et poſſet forte ⁊ tercio dici ꝙ illa pnīa imponitur qꝛ aliqualiter exceſſit modū ꝓiciendo lapides.⁊ ex predictis pꝫ eſſe reprobata opi. pec.in.d.§. iuxta. v.pōt etiā dici ꝙ clericus qui dicit ꝙ clericus qui cū armis vel ſine intereſt bello iuſto vel iniuſto in quo aliqui ſunt interfecti eſt irregularis. licet ipſe non occiderit.l.di.c.ſi quis poſt.xvj.q.iij.c.porro.xxiij.q.fi. c.quicūqꝫ ex clero.i.q.i.c.fi.nā ex ꝑdictis expreſſe reprobatur.d.opi.Sed aduerte qꝛ ꝯ.d.c.petitio induco.d.c.iij.de cle.pcuſ.ēt aliter.vꝫ. qꝛ tex.dicit ibi ſed aliquem non pcuſſit quaſi ſentiat a contrario ꝙ ſecus eſſet ſi pcuſſiſſet qꝛ fuiſſet effectus irregularis qꝺ eſt ꝯ ea que.ſ.dixi.ſo.arbitror poſſe dici ꝙ ibi narratur quod de facto contingit.nō ꝙ debeat ibi ſummi arg. a ꝯrio ſenſu.adde que dixi.ſ.q.xxxvij. ¶Quadrageſimo primo quero.vtrū interficiēs vel mutilās feminā ſit irregularis.quidā dicūt ꝙ nō qꝛ eſt animal imperfectū.ſo qꝛ non fuit facta ad ymaginē dei ſicut homo in.c.ij.ſ.eo.ſed ad ymaginem hoīs.xxxiij.q. v.hec ymago.⁊ hāc opi.videt̄ ſequi Car.flo.in.d.cle i.eo.ti.Ego credo ꝯriā ſententiā eſſe veriſſimā. circa quod vide quod dixi.ſ.in vj.q.principali.¶Ultimo circa hūc articulū homicidij facto proprio cōmiſſi ſeu irregularitatis reſpectu homicidij.collige duas r̄gulas.¶Prima eſt ꝙ ratione homicidij vel mutilationis nūq̄ ꝯhitur irregularitas ſola volūtate niſi homo actualiter occidat vel mutilet.ſ.eo.c.ſicut.§.i.xi q.i.c.ſi quis vero.⁊ ponit ſpec.in.d.ti.de iudi.c. dilecto.§.iuxta ver.itē dico.Lex.n.ꝑmotionis factū requirit nō volūtatem.xv.q.i.c.fi Hoſti.in.c.ſignifi.el.ij.j. eo.⁊ ibi doc.vel niſi cām preſtet homicidio vel mutilationi prout ſtatim ſubijciemus.¶Secūda regula eſt ꝙ ſi facto proprio quis cōmiſit homicidiū caſuale vel mutilationem ⁊ adhibuit diligentiā quā potuit ⁊ debuit.⁊ dabat opā rei licite. vtputa pulſando campanas cecidit tintinabulū.vel reficiendo eccleſiā cecidit lapis vel lignū ⁊ aliquem interfecit.clamabat tamen cū videret cadere.caue.caue.nā hoc caſu ī nullo imputatur ei ſi caſus fortuitus nō preuidit.⁊ ſm ꝑ dicta intellige.c.dilectus filius.c.ex litteris.el.ij.c.ſignifi.el.i.c.ioānes.⁊.c.fi.j.eo.Et ex his habes expeditum hunc primum articulum.

Aſſummo nūc ex ordine.articulū qn̄ qs homicidio dedit cāꝫ aut occaſionē. ⁊ quoniaꝫ hoc pōt cōtingere multipliciter vꝫ.ope.auxilio.⁊ fauore.mādato.iuſſu.ſeu precepto.ꝯſilio. ſeu pſuaſione.ſeu ſuggeſtione.Idcirco ſingulas ſpecies ꝓſequamur.qbus expeditis videbimus de homicidio qꝺ ꝯmittit̄ p negligentiā.⁊ tādem de homicidio qꝺ cōmittit̄ p cōſenſuꝫ vel ratihabitionē.Et aduerte qꝛ ad hoc vt p ordinē hec materia poſſit allegari ⁊ īueniri ꝓſequar qōes p quotas ꝯiūgēdo ſequētes cuꝫ ꝑcedētibꝫ.Redeūtes igit̄ ad hōicidiū qꝺ p cām vel occaſionē cōmittitur. anteq̄ deſcēdamus ad ſpecies. ¶Quadrageſimo ſo q̄ro generaliter vtꝝ ille q cām vel occaſionē dedit homicidio vel mutilationi ſit irregularis.ſo.dic ꝙ ſic ſi cām dedit ex volūtate ꝓbat̄ i.c.pſ biteꝝ.c.ſuſcepimus ⁊.c.de cetero.ſ.eo.⁊.j.eo.c petrus a ꝯrio ⁊ ꝓbat̄ ex pluribꝫ caſibus quos ſtatiꝫ narrabo qꝛ q cāꝫ dāni dat.dānū dediſſe videtur.l.di. c.ſtudeat.j.de iniur.c.fi.⁊ aduerte qꝛ cū hoc vocabu-

lū cā accipiat̄ multis modis excludā prius modos q ad ꝓpoſitū nō ptinent.Nā cā quādoqꝫ ponitur ꝓ iudiciali ꝯflictu certarū pſonarū vt.c.forus ver.cām de ver.ſigni.Quādoqꝫ cā idē eſt ꝙ vltia volūtas.l.iteꝫ veniūt in prin.ff.de peti.hered.quandoqꝫ ꝓſpectio.ff de trāſac.l.q cū tutoribꝫ.§.ei qui.quādoqꝫ ponitur ꝓ titulo vt.l.nec vllā in prin.ff.de peti.here.quādoqꝫ ꝓ honore vt.l.ſi debitor.ff.ꝺ diſtra.pi.quādoqꝫ pro fructu vt.l.ſi mater.C.de inſti.⁊ ſubſti.quādoqꝫ pro cōtractu vt inſti.qui.mo.tol.ob.§.eſt autem ⁊ de libel. obla.c.fi.⁊.c.i.de plus peti.quādoqꝫ ꝓ actione.l.fi.ff qui ſatiſd.cog.quādoqꝫ ꝓ intentione vt tractatur in.c ſicut.ſ.ꝺ re iudi.⁊ tex.⁊ glo.i.c. cū dilecti.ſ.de accu. ⁊ hos modos ponit Hoſti.⁊ poſt eū Jo.an.⁊ do.Anto.in.d.c.dilecti in glo.ſup verbo ex cauſa. quādoqꝫ etiā ponitur ꝓ modo ſeu forma. vt cū dico lego vxori que eius cauſa parata ſunt.l.quintus.ff.de ar.le.qn̄ qꝫ ponitur pro exemplificatione facti vt.l. ſi ex plagiis.§.in cliuo.ff.ad.l.aquil.ibi ius poſitū eſt in cā agēdi hoc eſt in exemplo facti.⁊ ſm has ſignificationes quibus ſummitur vocabulū cā talis caūa non pertīet ad propoſitū noſtrū.quādoqꝫ ſummitur cā pro īpulſu aliquid faciendū vt dicit Jo.mo.in.c.fi.de iur.calum.li.vj.⁊ ita ſummitur in.l.i.§.ſexū.ff.de poſtu.vnde dr̄ia eſt inter rōem ⁊ cām.qꝛ ratio eſt gerendoꝝ ordo ex cā venientiū.vnde pōt eſſe cā ſine rōe vt in.c i.de ſpōſa. cū ſi.ſed rō nō pōt eſſe ſine cā.⁊ hoc mō ſatis ad propoſitū ptinet.Sed clarius ad propoſitū debes ſcire ꝙ cauſe dicūtur quattuor.efficiēs.materialis.formalis.⁊ finalis.de qbus p doc.ſ.in prin.decretalium.dixi in prin.cle.Uel ſm dyaleticos potes dicer̄ ꝙ cauſe ſunt due.vna fiendi.alia eſſendi.prima pertinet ad efficientem ⁊ finalem.ſa ad materialē ⁊ formaleꝫ de quibus p Jo.an.in prima glo.decreta. Redeūdo igitur ad propoſitū.quādo ex propoſito ſeu intentione quis preſtitit cām homicidio vel mutilatōi ⁊ efficit̄ irregularis vt dictis iuribus ⁊.j.dicā.ſiue ꝑſtiterit cāꝫ efficiētē vtputa mādato ꝑcepto ſeu iuſſu. ſiue materialē vtputa miniſtrādo arma. vel ducēdo hominem per viaꝫ in qua ſciebat eſſe inimicos ſuos capitales.vel formalem puta īſtruēdo vel īformādo cōſulendo vel quid ſimile vt modus daret̄ hōicidio vel finalē vtputa p ꝑmij ꝯſtitutōeꝫ ad hōicidiū ꝯmittēdū.⁊ lꝫ ꝑdicte cāe aliter poſſint ſummi tn̄ ī pn̄ti materia placuit ꝑdicto mō ad materiā adaptare.⁊ hec vt dixi ꝓcedūt qn̄ ex ꝓpoſito ⁊ volūtate hōicidio vel mutilatōi cāꝫ ꝑſtitit.dūmō effectualiter hōicidiū vel mutilatio ſequta ſit cū declaratōe tn̄ quā ſtatī ponā in ſeq.Si vero ꝑter ītētōeꝫ hōicidiū ꝯmiſſuꝫ ſit cā a te ꝑſtita debes diſtīguere ꝙ aut qs dabat opā rei licite ⁊ nō efficit̄ irregularis.qꝛ ſi talis nō tenet̄ ex facto ꝓprio ꝯmittēs hōicidiū multominus ex hōicidio ꝯmiſſo p aliū.aut qs dabat opā rei illicite.⁊ tūc tenet̄ ſiue cā ſit ꝓxīa ſeu remota dūmō ordīata ad hōicidiū vel mutilatōeꝫ.vtputa mādaui tibi vt verberares.p. ita tn̄ ꝙ nō īterficeres vel mutilares. certe ſi īterfeciſti efficior irregularis vt.c.fi.eo.ti.li.vj.⁊ ꝓbat̄ i.c. petrus.j.eo.a ꝯrio ſecus aūt ſi nō eſſet ordīata ad hōicidiū.vtputa faciebat qs taxillos ad ludū ī quo ludo ꝯuenientes ad inuicem ſe interfecerūt.nā licet ſm cōmunem opi.ars faciendoꝝ taxilloꝝ ſit ꝓhibita.tamē non eſt ad homidium ordinata. nam etiam ſi dediſſem cauſam proximam homicidio. ſed non ordinatā nō tenerer.puta feci feneſtrā p quā tu te ꝑcipitaſti ⁊ obijſti.⁊ vt dixi ꝓcedit ſi ñ ea ītētōe feci vt te ꝑci-

⁊ vt dixi procedit ſi non ea intentione feci vt te preci
pitares.⁊ vide que dixi in.c.preſbiterum ⁊.c. de ce-
tero ſupra eo.Remotio igitur vel proximitas cauſe
non multum operantur.ſed operatur intentio ⁊ ꝙ ca
uſa ſit ad homicidiuz ordinata. Sed veruz eſt ꝙ in
ordinatis procedit illud generale dictum . quicquid
eſt cauſa cauſe.eſt cauſa cauſati.vt.l. manumiſſiones
⁊.l.ex hoc.ff.de iuſti.⁊ iur.l.diſti.c.ſtudebat ſupra e
odez.c.ſi aliquis.⁊.c.ſicut.⁊ ſupra de teſti.c.ſicut.xxx
queſtione ſecunda.c.de neptis.quia nihil intereſt. an
quis occidat vel morti preſtet cauſam vt.l. nihil inte
reſt.ff.ad.l.corne.de ſicca.ff.de offic.preſid.l.illicitas
§.ſicuti prima qõne prima.c. placuit.ff.ad.l. aquil.l.
qui occidit ⁊.c.fi.infra de iniur.cum ſimili.Et hec no
tabis quia ſatis ſicco pede ⁊ inepte docto. in hac ma
teria loquntur.Et hec procedũt reſpectu materie no-
ſtre in genere . Sed vt melius hec intelligi poſſint
proſequar plures caſus per ſpeties.qui tamen ex pre
dictis regulis ſatis faciliter decidũtur ⁊ alij ſimiles.
¶Quadrageſimo tertio quero clericus illicite exer
cebat rixam ſuperuenerunt conſanguinei vel amici
clerici ⁊ preter voluntatem dicti clerici interfecerunt
illum.an clericus ſit irregularis. So.docto. conclu-
dunt ꝙ ſic in.c.petrus infra eo.⁊ ibi Dominus An-
to.⁊ dominus meus per illum tex. qui dicit ꝙ ideo
ibi excuſatur quia non dedit cauſam vel occaſionem
nam culpa hic precedit caſum facit.c.ſignifi.el primo
infra eodem.⁊.l.i.§.cuz arietes.ff.ſi quadru.pau. fe.
dic.⁊.C.de adulter.l.quoniam alexandrũ ⁊.C.ad.l.
iul.de vi publica.l.quoniam multa ⁊ ſupra eo.c. preſ
biterum ⁊.c.de cetero.¶Cauere igitur debet cleri-
cus ne ſit rixoſus vel litigioſus.xlvi.di.per totuz. ſe
cus ſi cauſa eſſet remota vel propinqua ⁊ iuſta. vtpu
ta quia ſe deffendebat.quia tunc non eſſet irregula-
ris.xxiij.qõe.v.c.cum homo.⁊ not.ſupra eod.c.de ce
tero ⁊ dixi in precedenti queſtione. ¶Et ideo predi
cta deciſio procedit quando conſanguinei vel amici
mei ſuperuenientes illum interfecerunt.ſecus ſi ſu-
peruenerunt inimici illius ⁊ eum occidiſſent.facit ꝙ
notatur in.c.ſignificaſti el ſecondo.j.eo.⁊ tenet dom.
me.in.d.c.petrus ⁊ ratio diuerſitatis ſit. quia hoc ca
ſu homicidium non fuit cõmiſſum intuitu clerici.ſed
primo caſu ſic.hoc tamen arbitror limitandũ niſi ipſe
ea intentione id feciſſet qꝛ tũc ſequta interfectione eſ
ſet irregularis.Aduerte tamen qꝛ glo.ij.xxiij.q.viij
in.c.fi.dicit ꝙ ſi clerico cum alio rixãte ſuperueniũt
fratres clerici ⁊ interficiũt aliũ preter ⁊ ꝯ volũtatem
clerici ꝙ clericus nõ efficitur irregularis ar.i.q.iiij.
c.qꝛ ꝓſulatus.j.de cle.pcuſ.c.pe.hoc tñ nõ videtur eẽ
ſine dubio ſi ipſe clericus fuit cauſa aggreſſure ꝑ no.
in.c.fi.eo.ti.li.vj.¶Quadrageſimo quarto q̃ro cleri
ricus cepit furem ⁊ ligauit ⁊ dimiſit ipſuz ligatũ pe-
nes aliũ.qui timens ne ſolueret illũ interfecit. an cle
ricus ſit irregularis.ſo.dic ꝙ ſi iſte fuit in aliqua cul
pa.vtputa qꝛ robuſtũ dimiſit penes debilẽ.vel duos
penes vnũ.vel nimis bene ligauit . ⁊ nõ eſt dubiũ ꝙ
eſt irregularis vt.c.ſuſcepimus.ſ.eo. ⁊ hoc procedit
ſiue cuſtos interfecerit.ſiue fuerit interfectus. Sꝫ ſi
non fuit in aliqua culpa q̃ poſſit imputari. vt qꝛ pp ali
quã cãm iuſtã retinuit . qꝛ noluit forte eum expeller
ne videretur a circũſtãtibus.⁊ ſic ipſe fur infamaret
certe nullo mõ eſſet irregularis . adde que dixi in.c.
ſuſcepimus.ſ.e. ¶Quadrageſiõ quito q̃ro.clericus
ex eo ꝙ ſi ꝓbauit ĩtẽtõz ſuã ĩ iudicõ ad purgãd ꝯſciẽ
tiã ſuã vel ad ꝓbãdã ṽitatẽ nõ valẽs eẽ ĩ duello de

dit pugilem.vel ab alio prouocatus pugilẽ dedit qui
aliũ interfecit. vel ab alio fuit interfectus. an ſit irre
gularis.ſo.dic ꝙ ſic vt in.c.ij.j.de cle.pugn.in duel.⁊
ratio eſt qꝛ fuit in culpa rem ꝓhibitã attentãdo ⁊ ca
uſam dedit homicidio. ¶Quadrageſimo ſexto q̃ro
aliquis tenet vrſum vel leonez vel ceruũ qui aliquẽ
interfecit an ſit irregularis.ſo.quidã dicũt ꝙ ſic quia
poteſt imputari ſibi qꝛ tenuit tale animal ar.l.diſt.c.
hij qui arborem ⁊.c.ſepe.Alij tenent cõtrariũ dũmo
do talis non fuerit ĩ lata culpa ar.ff.ſi qua.pau.fe.dic
l.ij.⁊ fi.⁊ hoc tenet Jo.an.in vlt.q.⁊ do.Anto.⁊ ſpec
in ti.de iudi.dele.§.iuxta. ṽ.quid ſi aliqs . Sit ergo
concluſio ꝙ ſi talia aĩalia tenebat q̃ cõſueuerũt noce
re vt vrſum.leonem.⁊ aprũ.⁊ illa nõ tenuit ligata de
bito modo.ꝙ efficitur irregularis alias ſecus . vide
glo.xxiij.q.v.c.õ occidẽdis . ¶Quadrageſimo ſepti
mo quero.Clericus viſo latrone clamauit vt capere
tur.vel ſimpliciter clamauit ꝙ ibi erat latro. accurrẽ
tes illũ interficiũt.an ſit irregularis.ſo. Inno.in.c.ſi-
gnifi.el.ij.j.eo. dicit ꝙ ſi hoc fecit vt ille moreret eſt
irregularis.ſꝫ ad hoc tãtũ vt capeṫ nõ eſt irregularis
Idẽ tenet Inno.in.c.olim el.i.de reſti.ſpo.¶Hoſti.
dicit ꝙ cũ lex ꝓmotõis nõ ꝯſiſtat in volũtate ſꝫ ĩ fac
to vt ĩ.c.fi.xv.q.fi.⁊ dixi.ſ.ĩ regula quã õdi poſt.xli.
q.ꝙ talis ſimplr̃ ẽ irregularis ⁊ hãc opin.finalr̃ tꝫ ẽt
ibi inno.q ĩ hoc articulo fuit ſibi ꝯ̃rius dicẽs ꝙ ſi cla
mauit ad latrones.vel capite capite.vel alio mõ quo
poſſit ĩtelligi ꝙ dicto vel facto ſuo.vel ex negligẽtia
hõicidiũ ꝑpetratũ ẽ irregularis.niſi hoc fecerit ob pi
culũ corporis ſui.qꝛ tũc nõ eſſet irregularis.vtputa ſi
clamauit ſuccurrite.⁊ rõ ẽ qꝛ talis nõ ĩtẽdit ĩ alterius
mortẽ ſꝫ ad ſui liberatõez ⁊ ĩ hoc nõ fuit ĩ culpa.facit
qđ not.Jo.an.poſt Inno.ĩ.c.olĩ el.i.de reſt.ſpo.ĩ glo.
ĩ verbo duxeritis q̃ ĩcipit qũo hoc liquet ⁊.j.de pen.c
qđ ĩ dubijs.¶Itẽ qꝛ qđ qs ob tutellã corpis ſui fecit
recte feciſſe vr̃.⁊ dixi.ſ.xiiij.q.⁊ ſequẽtibꝫ.¶Et pp
dictã rõez qdã tenẽt primã ſniã Inno.mouẽtur quia
melius ẽ aliũ liberare a peccato q̃ ſeipꝫ a morte cor-
porali.cũ ergo ſic clamãdo liberet aĩam volẽtis fura
ri vel eũ occidere nõ dꝫ eẽ irregularis.¶Sꝫ dic io.
an.⁊ bñ ꝙ hoc ẽ falſũ qꝛ ꝑꝫ hoc ſeq̃reṫ ꝙ ſi qs clama
uit poſt furẽ cũ rebꝫ furtiuis fugientẽ ⁊ ad clamorez
ſuũ alij ĩſequẽtes ipſuz cepũt exqua captura ille po-
ſtea eſſet occiſus ꝙ talis nõ eſſꝫ irregularis qꝛ ſic cla
mãdo aĩaz eius a morte liberaret.qꝛ reſtituit ablatũ
⁊ ſic dimittiṫ peccatũ.⁊ tñ hoc ẽ falſuz vt not.in.c. de
cetero.ſ.eo.⁊ in hãc ſniaz ẽt reſidet Jo.an.⁊ do. an.
⁊ eãdẽ quaſi ſniaz tꝫ ſpec.ĩ.d.§.iuxta ver.qd ſi cũ vel
les ⁊.do.Anto.in.c.olĩ el.i.de reſti.ſpo . Sed do.m.
ĩ.d.c.ſignificaſti.dicit ꝙ hec deciſio non ẽ ſine dubio
poſito ꝙ clamãs nõ eſſet auidus vel ĩtẽderet ad mor
tẽ ſꝫ tãtũ ad ꝯſeruationẽ ſui aut rex ſuax ⁊ ꝓfecto nõ
ẽ ſine dubio ꝑ ea q̃ dicã ĩ ſeq.q.⁊ ꝓ ꝯ̃ria ſnia facit.c.ꝓ̃
latis de homic.li.vj.¶Quadrageſimo octauo que-
ro qd ſi iudex vel officialis ĩſeq̃ṫ furẽ vel malefacto
rẽ ⁊ querit a te an videris illũ. tu vero ſciẽs ꝙ ille q̃
riṫ ad mortẽ ĩdicas eũ.an ſis irregularis.ſo.d.ſpec.in
d.§.ver.qd ſi iudex ꝙ ſi ꝑ tuã rñſionẽ fur ẽ ĩuẽtus ⁊
occiſus ꝙ es irregularis ſecus ſi neſciebas vel ſuſpi
catus fuiſti ꝙ ad mortẽ quereret vel ad penam ſan-
guinis.¶Quadrageſimo nono quero quid ſi ille ſci
uit illum furem ad mortem queri qui non poterat fu
gere niſi ꝑ alterã de duabꝫ vijs ⁊ ſciẽs ꝙ per alteraz
fugerat dixit ꝑ hãc nõ fugit.an ſit irregularis.⁊ vr̃ ꝙ
nõ qꝛ nõ indicauit eũ. In cõtrarium facit qꝛ dicendo

per hanc nō trāſiuit implicat illū p aliā trāſiuiſſe ar.c
nōne de pſum.Sed aduerte qꝛ ſi penitus eſſet igna-
rus nō efficeretur irregularis.vtputa ſi ſutoꝛ vel ar-
tifex certus ꝙ ibi nō trāſiuit reſpōdet illū p illā viaꝫ
nō trāſiuiſſe.qꝛ hinc nō poteſt aliqua culpa imputari
vt not.Jo.an.in addi.ſpec.ver. quid ſi iudex. tutius
eſt ergo tacere vel querentem ābiguis verbis elude
re.dicendo nūquid ego ſum cuſtos illius vel alio ſi-
mili modo de penit.diſ.i.§.ex his itaqꝫ ver. deniqꝫ.
xliij.di.c.mādātis in fi.⁊ ſi ibi nō erat niſi vnica via
p quā ille trāſiuerat.⁊ officialis inſtat ꝙ debeat dice
re an ptrāſiuerit nō debet mendaciū dicere.ſed exē-
plo beati Frāciſci poteſt eludere hoc modo dicendo
hac nō tranſiuit tāgendo ſibi manicā. ¶Quinquage
ſimo quero clericus nō valens aliter recuperare res
ſuas tenet furem ne fugiat cū rebus ſuis donec eum
exhibeat iudici vel eius auxiliū inuocet ad res ſuas
recupandas an fiat irregularis.ſo.quidā dicūt ꝙ licꝫ
fur poſtea puniatur pena mortis vel mutilationis nō
ſit irregularis dūmodo intentio detinētis non fuerit
ad mortē vel mutilatōem.⁊ hoc tenet ſpec.in ti.de in-
di.dele.§.iuxta ver.itē ſi clericus. ⁊.d.do.m.c.ij.eo.
ti.li.vj.quod facit ꝯ cōem opi.de quo dixi.ſ.q.xlvij.
⁊ dicā in ſeq.¶Quinquageſimo primo quero. quid
ſi clericus tradit officiali furem . petens ꝙ eū puniat
citra ſanguinis effuſionē an fiat irregularis.ſo.licꝫ of
ficialis occidat vel mutilet nō ſit propter hoc irregu
laris.nec etiā nocet illi ſi ad cōuincendū furem tradi
derit interſigna.⁊ idem ſi ſimpliciter deponit querel
lā de iniuriantibus ſibi ⁊ eccleſie ſue ꝗuis tales vix
abſqꝫ ſanguinis effuſione valeant coherceri.j. eo.c.
tua nos.§.ad vltimum.⁊.c.poſtulaſti.⁊.xxiij.q.iiij.c
maximianus ⁊.q v.c.i.⁊.c.vnū ⁊.c. pena.ff.de bo.li-
ber.l.qui cū maioꝛ.§.i.⁊ hec vera quādo nō intende
ret ad mortem nec hoc in animo gereret qꝛ forte ex-
preſſe inſtabat vt citra ſanguinis effuſionem caſtiga-
retur.j.de rapto.c.in archiepātu.vel in exiliū mittere
tur.ſ.de iudi.c.cū nō ab homine.j. de ver.ſig.c. noui
mus vel in perpetuū carcerē detruderetur.ſ.de here
ticis.c.excōicamus el.ij.de apo.c. a nobis.xxiij.q.v.c
non vos.¶Et ex predictis infertur ꝙ clericus expel
lens latronem de eccleſia de quo in.c. ſicut el.i. xvij.
q.iiij.qui p ſacerdotē extrahēdus ē vt eadē.q.c. diffi
niuit.non ſit irregularis qꝛ non dicitur morti tradere
ſed lex.xxiij.q.v.c.cū homo iuſte.⁊ hoc tenet archi.ī
d.c.diffiniuit.quod apud me ſatis eſt dubiū p ea que
dixi.ſ.in.ij.iij.⁊.iiij.q.de officiali qui mediāte iuſti
tia ꝯdemnat ad mortem.⁊ ideo intelligo dictā deciſi
onem quādo nullo mō expellens intēderet ad mortē
vel mutilationeꝫ.Et ex ꝑdictis infertur ꝙ ciuiliter a
gens ꝯ furem nō eſt irregularis licet iudex cauſa ꝓ-
bata illū interficiat ex officio vt not.in.c.poſtulaſti.j.
eo.quod intelligo ſi mō nō intēdit ad mortē p illā vi
am.Abſit.n.ꝙ ea que pp bonū facimus ſi ꝑter volū-
tatem nr̄am alicui male cōtingat debeat nobis impu
tari.xxiij.q.v.c.de occidendis.ꝟ.abſit . Et ex ꝑdictis
ēt ſequitur ꝙ ſi aliquis ꝓcurauit aliquē capi p offici
alem occaſione alicuius delicti pp quod certū erat il
lū nō debere cōdemnari ad mortem vel mēbri muti
latōem ꝙ nō efficitur irregularis licet iudex illū pu
nierit pena mortis vel mutilationis ex eo qꝛ inuenit
illū culpabilē alijs criminibus tali pena digniſ.ſi mo
do ille nec credidit nec cogitauit hoc poſſe ꝯtingere.
⁊ hoc tenet ſpec.in.d.§.iuxta.ver.quid ſi clericus . ⁊
Hoſti.in ſumma eo.ti.§.qua pena.ꝟ.vex circa hanc.

Et ex predictis fortius infertur ꝙ nō eſt irregularis
clericus a quo iudex ſecularis aufert furem p ipſum
captū ⁊ ipſuꝫ ſuſpendit hoc tenet glo.xviij.q.i.¶Ad
uerte tamen qꝛ in omnibus ꝑdictis caſibus vtilis eſt
ꝓteſtatio ꝙ nō intendit ad penā ſanguinis ꝫm formā
c.ij.eo.ti.li.vj.de qua ſtatiꝫ dicā in ſe.q. ¶Quinqua
geſimo ſo quero quid ſi clericus certiſſime ſcit ꝙ nō
pōt ꝯſequi debitū ſuū ſine ſanguinis effuſione vtruꝫ
poſſit ſine metu irregularitatis implorare officiū iu-
dicis ſecularis Uinc.in.c.poſtulaſti.j.eo.tenet ꝙ non
īmo ꝙ potius debet dimittere decimas ⁊ primitias
ar.c.ij.⁊.c.ſuſcepimus.ſ.eo.Jo.and.in.d.c.poſtulaſti
dicit tenendū eſſe ꝙ hodie habetur in.c.ij.eo.ti.li.vj
quaſi velit dicere ꝙ ſi ꝑmittit proteſtationē. nō impu
tatur clerico ſi iudex ſecularis poſtea illū damnet pe
na mortis vel mutilationis. ⁊ ſic videtur ſentire ꝙ
ēt ſi clericus eſſet certus ꝙ iudex ſecularis illi impo
net penā mortis nō tamen tenetur deſiſtere a petitio
ne iuſtitie.⁊ hoc tenet do.me.in.d.c.poſtulaſti. quod
dicit notādū ad intellectū dicti.c.ij.⁊ dicit hoc eſſe ſa
tis rationabile.qꝛ alias daretur materia ſpoliādi cle
ricos bonis ſuis.¶Quiquageſimo tertio quero qd
ſi clericus accuſat vel dicat accuſo talē de tali furto ⁊
ꝓteſtetur ꝙ nō intendit ad vindictā. an ſit irregula-
ris ſi iudex illū poſtea cōdēnet ad mortem.ſo.Jo.an
in.c.ij.eo.ti.li.vj.dicit ꝙ caute facit clericus ſi potius
dicat cōqueroꝛ ꝗ accuſo. ⁊ ſic ſeruentur verba tex.d.
c.ij.facit ꝙ not.ij.q.vij.c.lapſos ⁊ ſe.in fi.ī.glo.per.c.
nullus el.ij.xi.q.i.⁊ p id quod not.Inno.in.c.cum.p.
ſ.de accu.Putat tamen Jo.an.ꝙ licet dicat accuſo .
⁊ ꝓteſtetur ꝙ non efficiatur irregularis.uā ⁊ querel
la inofficioſi teſtamenti dicitur accuſatio.C.de inoff.
teſta.l.parentibus ⁊.l.in arenā ⁊ ſequitur do.me.fa-
cit ēt qꝛ largo modo denūtiatoꝛ poteſt dici accuſatoꝛ.
vt.c.ij.⁊ ibi dixi.ſ.de accu.¶Quinquageſimo quar
to quero quid ſi ex cōſuetudine vel ſtatuto ꝓ homi-
cidio vel ſimili delicto abbas vel ꝑlatus debeat ha
bere penā pecuniariā vtrū abbas cū ꝓteſtatione accu
ſando ꝙ nō intendit ad penā ſanguinis. ſed dūtaxat ī
tendit cōſequi penā pecuniariā.an efficiatur irregula
ris ſi iudex illū accuſatū interficit.ſo.archi.xxiij.q.v
c.ſi nos dicit ꝙ nō.qꝛ licet delictū ſit publicū. tn̄ agi-
tur quaſi ciuiliter.ar.c.refferente de delict.pue.ſ. de
ordi.cogni.c.cū dilectus.nec prohibetur abbas ager̄
ad penā ciuilem imponendaꝫ vt.j. de purga vulga.c.
dilecti.nec eſt ordini abbatis vel dignitati ꝯriū.vt.j.
eo.c.poſtulaſti.ff.de bo.liber.l.q cū maioꝛ ꝫ Uinc.⁊
eſt tex.in.d.c.ij.⁊ not.xxiij.q.iij.c.maximianus. ⁊ te
net.dom.me.in.c.ij.in fi.eo.ti.li.vj. ¶Quinquageſi
mo quinto quero.aliquis prīceps vel dominus fecit
legem.cuius auctoritate homines tradūtur morti an
ſit irregularis.So.quidā ꝙ non ⁊ ſequitur Archid.
xxiij.q.v.c.officia.qꝛ talis non animaduertit in certā
pſonā.nec etiam voluit hominem in ſuā conſtitutōeꝫ
incidere cū eam promulgauerit.ſed tantū propter bo
nū publicū hoc fecit.vt homines a delictis aſtrahe-
rentur.facit quod not.glo.iij.di.c.fi.⁊ quod legitur ⁊
not.xxiij.q.fi.c.peſſimaꝫ.⁊.xxiij.q.v.c.de occidēdis.ꝟ
abſit.n.⁊ idem tenet Jo.an.in.c.i.j.de ſagit.ī glo.⁊c̄.
¶Quinquageſimo ſexto ꝗro.ſindicus alicuius vni
uerſitatis accuſat de crimine publico propter quod ī
ponitur pena mortis.an omnes de vniuerſitate ſint ir
regulares.¶Aduerte licꝫ hec ſatis ꝯgrue poſſit hic
adaptari rōe cauſe quā dederūt hic mandātes . tamē
magis ꝯgrue adaptatur ad articulū de mādato.ideo

dic vt dicã in.q.de mãdãte.¶Quinquageſimo ſepti
mo quero.epiſcopus ⁊ inqſitor heretice prauitatis p
nũtiauerũt quẽ hereticũ ſciẽtes ꝙ ſtati poſt pronũtia
tionẽ ille morti traderet.an ſint irregulares.ſo.arch.
xxiij.q.viij.in glo.ſumme tʒ ꝙ nõ facit.xxiij.q.viij.c
legi.⁊.xxiij.q.v.c.ſi audieris.Idẽ tenet ſpec.in ti.de
iudice deleg.§.iuxta ver.porro in fi.¶Quinquage-
ſimo octauo quero epiſcopus dãnauit aliquẽ ad ppe
tuũ carcerẽ morit carceratus.an ſit irregularis ⁊ vi-
detur dicẽdũ ꝙ nõ. qꝛ iſte videt naturaliter mori. qꝛ
videt euenire iudicio dei.vt inſti.de capit. dimin.§.
i.In ꝯriũ facit qꝛ ille q morit ĩ carcere videt mortu-
us ĩ cruciatu.ff.de cuſto.reo.l.i. hec formaliter dicit
Bal.ĩ.l.i.C.de his q a non.do.manu. ⁊ aliter nõ ſol
uit.Tu vero dic ꝙ aut epũs adeo exaſperauit carce-
rẽ.vel attenuauit vitã ꝙ veriſimilr̃ mors erat de p
ximo futura.⁊ efficit irregularis.ſi carceratus prop-
ter hoc morit.alias ſecus.hoc ſentit dom.me.ĩ.c.pe.
s̃.de apo.⁊ ibi dixi.Not.do.Anto.⁊ do.me.c.iij.j.ꝺ
crimi.fal.Jo.de ligna.cle.i.de pen.⁊ remiſ.tʒ Bal.ĩ
l.de pecoribus in fi.C.ad.l.aquil.¶Quiquageſimo
nono q̃ro clericus pulſauit cãpanã ad ꝯdẽnationẽ ali
cuius dãnati ad mortẽ vel mutilationẽ. vel pulſauit
tubã vt cõiter fit ĩ italia.an fiat irregularis.ſolu.Jo.
an.in.c.ioãnes in fi.j.eo.⁊ do.Anto.ibi tenẽt ꝙ ſic ſe
cus ſi pulſaſſet ad captionẽ furis. vel ad auxiliũ ſuuʒ
qꝛ forte erat obſeſſus.vide q̃ dixi.s̃.i.xlvij.q.¶Se-
xageſimo q̃ro qd de officialibus.militibus.notarijs
biruarijs.⁊ alijs q capiũt malefactores q dãnãtur ad
mortẽ.an ſint irregulares vide q̃ dixi.s̃.q.iij.iiij.⁊.v
⁊ in primis p̃cedẽtibꝫ.q.¶Sexageſimo primo q̃ro
Quidã licite tenebat cultellũ ĩ manu. alius inſiluit ĩ
eũ.⁊ vulnus letale recepit. an ille ſit irregularis.ſol.
Archi.l.di.c.qꝛ te tenet ꝙ nõ ⁊ mihi placet.ſi mõ ille
illũ cultellũ ĩ manu nõ tenebat.vt alter ſe ĩ illũ ĩpellẽ
do ĩterficeret.⁊ rõ deſcẽdit ex his q̃ dixi in p̃cedẽti-
bus.q.¶Sexageſimo ſecũdo q̃ro. Titius impellit.
S.ĩ mediũ.an ſi aliqs morit p̃dictoꝝ alij ſint irregu
lares.hugut.l.di.c.ſepe dicit ꝙ ſic. ¶Tu vero p de
ciſione iſtius.q.recurre ad ea q̃ dixi.s̃.in regulis ge-
neralibus huius articuli de eo q p̃ſtitit cãm ĩ.q.xlij.
nã qualitercũqʒ qs tendit ĩ mortẽ vel mutilationem
efficit irregularis vel ſi p̃ter ĩtẽtionẽ ꝯtingit ⁊ fuit ĩ
culpa dãdo opaʒ rei illicite.⁊ culpa erat ordinata ad
caſuʒ.Et ex p̃dictis poteris decidere plures alias ſi-
miles queſtiones.

Iſtis igitur regulis generalibus circa arti-
culũ eoꝝ q cãʒ p̃ſtiterũt homicidio vel mu
tilationi ⁊ pluribus caſibus ſpecialibꝫ.Vi-
deamus ſpecifice alios articulos qbus qs dicit hõi-
cidio cãm p̃ſtare.⁊ aſſumamus primo articulũ ꝺ ope
auxilio ſeu fauore pſequẽdo ordinẽ qõnũ. ¶Sexa
geſimo tercio igit quero qs fiat irregularis ex eo qꝛ
p̃ſtitit opẽ fauorẽ vel auxiliũ.circa quã.q.ante oĩa ad
uertẽdũ ꝙ hec tria ſynonime capiũtur vt tractat in.l.
is q opẽ ⁊.l.in furti.§.q ope ⁊ ibi p Bar.ff.de furt.⁊
c.ſicut dignũ.s̃.eo.⁊ p bar.in.l.iiij.ff. ad.l.iuli.maie.
cũ ſimi.⁊ iõ p oĩbus dictis verbis vtar verbo auxi
lio.Et ad oĩuʒ dicẽdoꝝ clarã intelligẽtiã.debes ſcire
ꝙ qñqʒ phibet qs p̃ſtare auxiliũ nõ ꝯtẽplatione cer
ti actus.ſʒ ſimpliciter.qñqʒ vero phibet ꝯtẽplatione
certi actus.Primo cãu potes figurare exẽplũ. dictat
ſtatutũ ꝙ qcũqʒ dederit opẽ vel auxiliũ bãnito puni
atur ĩ tãtũ.vel ꝙ nullus p̃ſtet auxiliuʒ heretico vt.c.
excõicamus el.i.s̃.de hereti.⁊ hoc mõ auxiliũ ſum-

mit multũ late p quolibet adiutorio ſeu fauore.ſiue
qs pecuniã mutuet.ſiue alimẽta tradat.ſiue patroci-
niũ p̃ſtet.vel ſimile qꝺ ad eius vtilitatẽ ptineat.l.iiij
poſt pricipium.ff.ad.l.iul.maieſt.⁊ ĩ.d.c.excõmũica-
mus ⁊ lʒ hoc nõ ptineat pricipaliter ad materiã nr̃aʒ
qꝛ tñ articulus eſt pulcher ⁊ quottidianus.⁊ ſumus ĩ
materia auxilij ⁊ vt intelligamus qditatẽ terminoꝝ
⁊ dr̃ias.dic ꝙ cũ querit an qs ex tali auxilio teneat
dic ꝙ aut qs a ſupiore ĩplorat p viã ſupplicatõis ali-
quã grã̃m p ipſo bãnito.vel her̃tico.vtputa ne poſtq̃
abiurauit detrudat ĩ ppetuũ carcerẽ.⁊ hoc eſt licituʒ
facit.l.ſi fuerit.ff.de reb.dub.⁊.l.metallũ.⁊.l.diui.ff.
de penis.Hoc tñ fallit ĩ eo q eſſet dãnatus pro crimi
ne leſe maieſtatis.⁊ idẽ quotiẽs ſtatutũ exp̃ſſe hoc p
hiberet.Quãdoqʒ vero p̃ſtat auxiliũ deffendendo p
viã iuſtitie corã ſupiore vt qꝛ petit qs caſſari bãnũ al
legãs aliquã iuſtitie cãʒ.⁊ an hoc caſu ſi ſubcũbat de
beat puniri vide Inno.in.c.ſolet de ſen.ex.in vj.Qñ
qʒ p̃ſtatur auxiliũ extraiudiciũ vt mittendo pecuniã.
p̃ſtãdo neceſſaria ad victũ vel quid ſimile. ⁊ tũc nõ ẽ
dubiũ ꝙ punit.vt.d.l.iiij.ff.ad.l.iuli. maieſt. ⁊ vide
Bar.ad p̃dicta in.l.in furti.§.ope.ff.de furt.¶Secũ
do caſu qñ phibet p̃ſtari auxiliũ ꝯtẽplatõe alicuius
certi actus.vtputa homicidio vel mutilationi vt.c.ſi
cut.s̃.eo.⁊ circa hoc dic ꝙ auxiliũ põt p̃ſtari añ factũ
⁊ ſic añ homicidiũ.vt aſſociare aliquẽ ad homicidiũ
ppetrãdũ vt.c.i.ver.illi aũt.s̃.eo.arma p̃ſtãdo ſeu mi
niſtrando vt.c.ſniam.s̃.ne cle.vel mo.⁊.l. ſi pignore.
§.q ferramẽta.ff.de furt.Itẽ ſcalas accomodãdo vt ĩ
grediat ad occidẽdũ.vt.d.§.q ferramẽta. vel p̃hẽdo
domũ ĩ qua ſe occultẽt interfectores.l. q domũ.ff. ad
l.iul.de adul.vel ſarcinas aut paramenta recipiẽdo.
vt.d.c.ſicut ver.hij.quoqʒ.Quãdoqʒ vero põt p̃ſtari
in ipſo actu aſſiſtẽdo.ſ.homicidio quo facilius poſſit
cõmitti ad terrorẽ eius qui occidit ⁊ ad deffenſioneʒ
occidẽtiũ.vt.d.c.ſicut ver.illi ẽt ⁊.l.raptores.C.de ra
pto.virg.Quãdoqʒ p̃ſtat auxiliũ poſt homicidiũ. vt
puta ad euadẽdũ occiſorẽ ꝺ hoc dicã.j. ¶In primis
aũt duobꝫ caſibus dico ꝙ qualitercũqʒ quis p̃ſtiterit
auxiliũ ſcienter ſi homicidiũ inde ſequtũ ſit ex inten
tione efficit irregularis vt.d.c.ſicut.lʒ vno caſu ſit le
uior culpa q̃ alio ⁊ facilius diſpenſet vt dicã.j.in.x.q
principali. Si vero p̃ter intẽtionẽ ⁊ volũtatẽ ppara-
uit qs arma vt deffenderet patria. vel mutuauit pe-
cuniã p deffenſione patrie qua cõducti ſunt ſtipendi
arij q homicidia ppetrati ſunt. ⁊ hoc caſu diſtingue-
rem put.s̃.diſtinxi.q.xli.vʒ.an p̃ſtãs daret opã rei il
licite.⁊ apte ⁊ ordinate ad homicidiũ vel mutilatio
nem.⁊ tũc ſit irregularis alias ſecus nã oĩs ille q pre
ſtat auxiliũ homicidio dicit cãm p̃ſtare lʒ nõ econtra
Ceterũ vt quoſdã caſus ſpãlius attingamus ſubijciã
quaſdam ſpãles qõnes pſequendo ordineʒ queſtio-
nũ.⁊ ſm ipſaꝝ determinationẽ potius ẽt determina-
re ⁊ qualificare que dicta ſunt. ¶Quero igitur ſexa
geſimo quarto aliqs in bello miniſtrauit arma illi q
bus miniſtrata ſunt cõmiſerũt homicidiũ vel mutila
tionẽ.an miniſtrãs ſit irregularis.ſo.ſi belluʒ eſt ĩiu
ſtũ nõ eſt dubiũ ꝙ talis eſt irregularis.licet ſequtuʒ
fuerit homicidiũ p̃ter intẽtionẽ qꝛ ſufficit culpa ⁊ cau
ſa ordinata ad homicidiũ ⁊ hoc eſt veꝝ ſi arma eẽnt
talia q̃ eſſent apta ad occidendũ.ſecus ſi oĩo fuiſſent ĩ
epta.Sed dubiũ eſt magnũ ſi bellũ eſt iuſtũ.glo.iij.
in.c.ita quorũdã.s̃.de iude.ſimpliciter tenet ꝙ ſit ir-
regularis.glo.vero in.c.qꝺ in dubijs.j.de penis dicit
ꝙ in bello iuſto licʒ clericis hortari bellãtes ⁊ quaſi

idẽ ſentit glo.i ver.ꝓdire.ij q.vij.c.ſciſcitaris Inno.
⁊ Hoſti.in.c.pe.j.eo.tñt ꝙ qualitercunqȝ auxilio ſuo
mors ſequta ſit ẽt i bello iuſto clericus ſit irrẽgularis
Idẽ tȝ ſpec.i.d.ti.de iudi.deleg.§.iuxta ver.itẽ cleri
cus ⁊ ver.põt ẽt dici p tex.li.di.c. ſi qs poſt.xvj.q.iij.
c.porro.xxiij.q.fi.c.qcũqȝ ex clero.i.q.i.c.fi.hãc etiaȝ
opi.tȝ Raymũ.i ſumma huius ti.Jo.an.in.c.dilecto
de ſen.exco.li.vj.tȝ ꝙ nõ lȝ arma miniſtrare.ſpec.ve
ro i.d.§.iuxta ver.qd ſi clericus i bello.dicit ꝙ ſi ta-
lis nõ intẽdit ꝙ baliſtarius aliquẽ interficiat vel iter
ficerẽ velit.ſȝ ſolũ inimicos terreat.vel ſe ſiue ſua def
fendat vel recupet talis nõ eſt irregularis. lȝ ille ali
quẽ interficiat ꝓ eo ꝙ aduerſarius noluit aliena di
mittere vel ab opugnãdo deſiſterẽ.⁊ eodẽ mõ dicit ſi
eſſe irregularẽ illũ q in bello iuſto ꝑpoſitus eſt exer
citui vt ſumptus faciat ⁊ ꝯcta diſponat ſi forte ꝑcipi
at lãceas vel ſagittas emi vel miniſtrari.vel ſi horta
tur ad currenduȝ poſt hoſtes.vt illis ꝑda vel captiui
auferantur.lȝ inde mors ſequat̃ dũmõ ipſe nullo mõ
intẽdat ad mortẽ. Archi.xxiij.q.viij.c.fi.reffert opi.
⁊ tãdẽ in effectu vr̃ ſeq.d.vltimã opi.Jo.an.poſt.In
no.latius aſſummit hũc articulũ in.d.c.ſniam prio re
citata.d.vltima opi.dicit ꝙ talis q ꝑdicta intentõe ar
ma miniſtrauit nõ eſt irregularis.Aſſignat rõeȝ.qꝛ il
le q baliſtã vel arma parauit aut miſtrauit nõ ꝯmiſit
homicidiũ facto ꝓprio.nec ꝯſilio nec mãdato vel vo
lũtate.qꝛ illũ occidi non voluit.ergo nõ eſt homicida
l.di.c.ſi quis viduã.j.eo.c.ſigni.el.ij.de cle.pugnan.c
i.⁊.ij. multo ergo minus ſi tradidit arma nõ pugnan
ti.q̃ tãtũ credidit recipi.ab illo ad ſui deffenſioneȝ.al
legat ẽt not.p Hoſti.in.c.ita quorũdã.ſ.de iude. Jo.
an.dicit ſup glo.iij.ꝙ in nõ pugnãtibꝫ qbꝫ clericus ar
ma miniſtrat quos credit petere ad deffenſionẽ dili-
genter plura ſunt ꝯſiderãda.cã.ſ.petitionis armoꝝ et
pſonaꝝ q̃litates.qbꝫ ꝯſideratis poterit qs faciliter ar
bitrari.an tradẽs arma ſit dignus pnĩa vel an ſit irre
gularis.qꝛ nũq̃ ſm Jo.an.lȝ clerico i bello q̃tũcunqȝ
iuſto miniſteriũ vel ꝯſiliũ ad mortẽ ꝑbere.j.de pen.
c.qδ in dubijs.facit quod legit̃ ⁊ no.in.c. ex multa in
fi.de voto.nec ẽt ad ſui deffenſioneȝ lȝ miſtrar̃.alio-
qn miniſtrãs.⁊ homicida.⁊ irrẽgularis dr̃.qꝛ dat ope
rã rei illicite miſtrãdo arma ad bellũ.⁊ qꝛ nõ adhibȝ
oẽm diligentiã quã põt ne fiat homicidiũ. ſȝ ipȝ ꝓcu
rat potius ppetrari ⁊ cãm ꝓpinquã ꝑbet.ar.tex.nr̃i ⁊
c.cũ ioãnes ⁊.c.fi.j.eo.Subdit ẽt Jo.an.in.d.c.ſniaȝ
ꝙ iſtis baliſtarijs ⁊ ſimilibꝫ q quaſi ꝯtinuo ſunt viri.
ſanguinei ꝓhibitũ eſt parare baliſtas vel ſagittas ẽt
i iuſto bello.ſicut ꝓhibitũ eſt ꝑeſſe vt.d.c.ſniam.en-
ſem vero ⁊ lanceã eis parar̃ non eſt ꝓhibitũ. nec ob.
ꝙ ille q ſcribit ſniam ſanguinis reputetur irrẽgularis
d.c.ſniam vt dixi.ſ.i.v.q.huius arti.qꝛ rñdeo ꝙ ille
qui ſcribit ſniam ſanguĩs intendit ad occidendũ. ⁊ iõ
q̃uis non ꝑſtet ꝯſiliũ vel auxiliũ cenſetur tñ irregula
ris.ſȝ in caſu ꝑdicto intendit ſe ⁊ ſua deffendere ⁊ re
cupar̃ nec intendit ad occidendũ.vñ ſi mors inde ſeq
tur nõ eſt iputandũ ſe deffendenti.ſȝ duritie aduerſa
rioꝝ.vt.c.poſtulaſti.j.eo.⁊ hoc in effectu voluit etiaȝ
Inno.in.d.c.ſniam.dicit tñ ibi ꝙ ſi aliquis ꝑponatur
bello qδ non ſit dirẽcte ad occidendũ. ſȝ ad ſua deffen
denda vel recupanda ꝙ hoc liceret.vt not.in.c.olim
de reſti.ſpol.Tutius eſt ſm Hoſt. ꝙ nulli bello ꝑpo
natur acies ⁊ ſimilia ordinãdo.¶ Ego arbitror ꝙ ſi
bellũ ſit iniuſtũ ⁊ mors inde ſequta ſit ex auxilio ali
cuius qualitercũqȝ ꝙ talis ſit irrẽgularis.Si vero ſit
iuſtũ.dic ꝙ aut eſt neceſſariũ ꝑ deffenſione pſonaꝝ

aut reꝝ.ſi pſonaꝝ nullo mõ efficitur irrẽgularis ⁊ hoc
caſu etiã ⁊ ꝓprio facto ꝯmittens homicidiũ non effi
citur irregularis.vt dixi.ſ.in.xiiij.⁊.xviij.q.ergo nõ
efficitur irregularis ille q tenetur deffenderẽ ſi ꝑſtat
auxiliũ.¶ Secundo caſu qñ ꝑ deffenſiõe reꝝ dic ꝙ
non lȝ miſtrar̃ arma intendendo ad mortem. qꝛ tũc ſi
ꝑ auxiliũ ſuum in miniſtrãdo ⁊ parãdo fuit ſequtum
homicidiũ efficeretur irregularis. ſecus ſi certũ eſſȝ
ꝙ non eſſet ſequtũ homicidium. vtputa qꝛ non erant
arma apta ad occidendũ.qꝛ tunc miſtrator non eſſȝ ir
regularis.qꝛ lex ꝓmotionis factũ non intentioneȝ re
qrit vt ſepius dixi niſi forte ex auxilio taliter ꝑſtito
ꝑ aliũ fuerit ꝯmiſſuȝ homicidiũ lȝ nõ ꝑ illũ cui arma
fuerunt miniſtrata.ita ꝙ ipſe fuerit cã cauſe. ⁊ cã ſua
fuerit ordinata ad cãtum.lȝ ꝑ cãȝ mediatã. In admi
niſtratione tñ armoꝝ limita niſi eſſent talia q̃ niſi ad
occidendũ ſunt apta.vt bõbarda baliſta ⁊ ſimilia ꝓp
ter qδ poſſet dici eſſe in culpa.niſi forte ipſe ad terro
rem talia preparaſſet cũ proteſtatione ne ꝓicereȝ ver
ſus homines.Itẽ dȝ prius ſi põt añq̃ miniſtret dirri
mere bellum.qꝛ non dirrimendo ſi poſſet efficeretur
irregularis.qꝛ tunc eſſet in culpa.Et ita itelligo qδ di
cit beatus Tho.ſa ſe.q.xl.arti.ij.q dicit ꝙ auctorita
te ſupioris poteſt clericus iuſte pugnantibus ſuis ex
hortationibus ſubuenire.ſicut in veteri lege mãda-
batur deutronomi.c.xx. vbi mandabatur ꝙ ſacerdo
tes ſacris iubis in bellis eicerẽt.Si qs autem cleri
cus intereſſet bello non vt ꝑeſſet viris ſanguineis. ſȝ
vt reſpõdeat militibꝫ ſumptus miniſtret.tractatus te
neat.ſententias ꝓferat ⁊ negocia ꝯcta diſponat.hoc li
cet.vt tȝ ſpec.in.d.§.iuxta ver.clericus.vbi narrat ſe
ꝑfuiſſe talibꝫ negocijs pagendis in exercitu.qδ mihi
placet ſi bellũ eſt iuſtũ.Et ita quottidie videmus le
gatos apoſtolicos ꝑeſſe.q tñ propter peccata noſtra ⁊
abuſiones ⁊ nepharia tempora hodierna non ſolum
predictis icumbunt.ſed oibus ſeuis nepharijs ⁊ ſce-
leſtibus.vide ad predicta glo.xxiij.q.iij.c. maximia
nus ⁊ glo.l.di.c.miror ⁊.xxxiij.di.c.fi.¶ Sexageſi
mo quinto quero. Quidam aſſociauit ſcienter illum
qui ibat ad interficiendũ aliquem.tñ ſup homicidio
ꝯmittendo non habuerũt aliqua verba vel ſi habue
runt aſſocians illi diſſuaſit.cui tñ aſſociatus noluit ac
quieſcere.vñ aſſocians timens de ipſo.ipſum aſſocia
uit ad hoc vt ſi neceſſitas incumberet ipſum deffen-
deret.an ſequto homicidio vel mutilatione aſſociãs
ſit irrẽgularis.ſol.doc.in.c.ſicut.ſ.eo.dicũt ꝙ ſic.Idẽ
Hoſti.in ſum.eo.ti.§.qua pena ver.quis vadat ꝑ no.
in.d.c.ſicut ver.illi ⁊ ver.fi.Idem tenet ſpec.in ti.de
iudice deleg.ver.quid ſi aliquis vadit.⁊ hoc indubi
tanter veꝝ ſi aſſocians intenderet ad morteȝ ſecus ſi
in nulla fuit culpa.qꝛ aſſociauit cauſa pacificandi vel
ex alia iuſta cauſa.nam licet hoc caſu aliquod robur
creſcat ſociato.qꝛ timor aduerſario incutitur. nõ tñ ef
ficitur irregularis hoc probatur in.c. preſ biteꝝ a con
trario.ſ.eo.⁊ tenent Inno.Jo.an.⁊ doc.in.c.petitio.
j.eo.facit.xxiij.q.v.c.δ occidẽdis ver.abſit.n.ꝙ ea ⁊c̃
¶ Sexageſimo ſexto quero. quid de aduocato ꝓcu
ratore ⁊ ſimilibus quoꝝ patrocinio agẽdo vel deffen
dendo ſequtum eſt homicidiuȝ vel mutilatio.hec.q.
poſſet hic optime adaptari. ſed dic vt dixi.ſ.eo.arti.
q.ij.iij.⁊.iiij.¶ Sexageſimo ſeptimo quero. vtrũ il
le qui propter hñdam indulgentiam portat ligna ad
ꝯburrendos hereticos fiat irregularis.ſol.ſpec.in.d.
§.iuxta ver.quid de his qui pp.tenet ꝙ ſic ſi ligna ꝯ
burrerunt hereticum.Ideȝ tȝ Jo.an.in.c.ſicut.ſ.eo.

Et ex predictis habes expeditum hunc articulũ de
irregularitate in quam quis incidit ratione auxilij o
pis ⁊ fauoris preſtiti.

Vpereſt igitur vt veniamus ad articulum
de irrg̃ularitate cõmiſſa.precepto.iuſſu. ſeu
mandato.⁊ vt ſequamur ordinem queſtio-
num.¶Sexageſimo octauo quero qualiter quis in
cidat in irregularitatem . propter preceptum iuſſum
ſeu mandatum.⁊ circa hanc.q.aduertendum eſt ꝙ li
cet precipere ⁊ iubere idem videantur importare qr
vtrumqꝫ neceſſitatem importat.vt ſtatim dicam . ta-
men inter hec duo ⁊ mandatum eſt differentia. quia
iuſſus ⁊ preceptum importaut neceſſitatem vt.l.i. ⁊ i
bi glo.ff.quod iuſſu.⁊.ff.quod cum eo.l.i.⁊.l. ſi man
dato.Sed mandatum non ſemper importat neceſſita
tem vt tractatur in.d.l.i.⁊ per Bal.in.l.i.C.quomo-
do ⁊ quando iudex. ⁊ not.glo. in regula ratihabitio
de reg.iur.li.vj.Et no.etiam ꝙ hec ſemper preceder̃
debent vꝫ preceptum iuſſus ⁊ mandatum vt notatur
in.l.ſi quis mihi bona.§.iuſſum.ff.de aqui.here. nec
ſufficit ꝙ in continẽti ſequatur vt ibi tractatur. ſecus
in conſenſu ⁊ ratihabitione de quibus infra ſubijciã
q.xci.Eſt autem preceptum quod quid faciendũ vel
non faciendum decernit.Eſt enim idem ꝙ impare ⁊
iubere.⁊ componitur ex pre ⁊ capio ſecundum papiã
quia iuſſu principis capitur.vel dicitur a precipio q̃ſi
pre alijs capere.vel dicitur quaſi precellentis ceptuꝫ
ideſt captuꝫ.quia a ſolo ſuperiore capitur. facit.xxxij
q.i.c.integritas.xxiij.q.v.c.ſi dicat.⁊ ſi eſt iuſtũ obli
gat ſemper.⁊ ad ſemper. vnde dicimus precepta le-
gis ⁊c̃.vide ad predicta de conſecra.di.i.c. preceptuꝫ
Quandoqꝫ tamen ponitur pro monere vt not.glo.ſi.
xij.q.i.c.ij.facit.xxviij.q.i.c.ſic enim. ⁊ hoc eſt ratio
ne ſubiecte materie.ſicut etiam dicimus in verbis i
paratiuis ⁊ in verbo debet que quãdoqꝫ propter ſub
iectam materiam non important neceſſitatem vt dixi
poſt glo.in ver.debet in.c.ſi vir infra de adulte.trac-
tatur in.c.i.ſupra de deſponſa.impube.per legiſtas in
l.iij.C.de pigno.¶Sed redeundo ad principalẽ ma
teriam noſtram dico ꝙ qualitercunqꝫ ex mandato p̃
cepto vel iuſſu cõmiſſum ſit homicidium vel mutila
tio precipiens vel mandans efficitur irregularis. vt
c.ſicut ſupra ⁊.c.ſi.infra de cle.pugnan.in duel.⁊.c. ſi
quis viduaꝫ.l.di.⁊ probatur ex alijs particularibus
qq.infra dicendis.quod tamen intellige ⁊ declara vt
infra in illis ſubijciam. ¶Sexageſimo nono quero
aliquis dominus mandauit .T.vt.S. occideret vel
mutilaret.⁊ ille exequtus eſt mandatum an ſit irre-
gularis.ſolu.hoc non videtur eſſe dubium ꝙ ſi reſpe
ctu mandantis.an autem mandatarius.dic vt dixi ſu
pra.q.xxv. ¶Septuageſimo quero mandauit quis
ticio vt ſeyũ vulneraret.poſtea ſibi prohibuit expreſ
ſe ꝙ non occideret vel mutilaret . an fiat irregularis
ſi poſtea ſequtum eſt homicidium vel mutilatio.ſol.
tex.eſt expreſſus hodie ꝙ ſic in.c.ſi.eo.ti.li.vj.⁊ ratõ
eſt quia ille mandando fuit in culpa.debuit eniꝫ hoc
cogitare euenire poſſe ⁊ veriſimiliter.⁊ preterea mã
datum fuit illicitum ⁊ caſus eſt ordinatus ad cauſaꝫ
ergo efficitur irregularis vt dixi ſupra in articulo de
cauſa in regulis generalibus.q.xli. ⁊ probatur in.c.
continebatur ſupra eodem.facit.l. qui occidit.ff.ad.l.
aquil.¶Septuageſimo primo quero quid ſi mãda-
tarius in caſu predicto non occidat ſed occidatur . an
mandans ſit irregularis Jo.andr.in.c.ſi.j.eodem di
cit ꝙ quicquid dicant Inno.⁊ Hoſtien.in conſulente

mandanſ eſt irregularis ⁊ hoc mihi placet per ratio
nes quas allegaui in precedenti .q.q̃ vendicant ſibi
locum hic.⁊ ſequitur dic. Domi. fortius ergo idem
dicendum eſt in eo qui ſimpliciter mandauit homici
dium cõmitti ſi mandatarius occidatur. ¶Septua-
geſimo ſecũdo quero.Mandauit Ticius ſeyo vt oc
cideret. P.de die ſeyus occidit illũ.P.de nocte. an
ſit irregularis.ſolu. ex precedentibus ſequitur quin
immo ⁊ talis in foro contemptioſo teneretur de ho-
micidio.⁊ idem in eo qui conceſſit arma vt quis iter
ficeret.T.poſt depoſitum officium.licet ille interfe-
cerit durante officio vt dicit notabiliter Bar.in.l.is
qui opem.ff.de furt.vbi tractat an ſi alteratur quali-
tas pene quia grauius punitur homicidium de noc-
te q̃ de die.an grauius puniatur interficiens officia-
lem q̃ priuatum.an mandans debeat puniri de inter
fecto cum illa condictione vel ſine ⁊ concludit ꝙ de-
beat puniri ac ſi mandaſſet interfici de nocte vel offi
cialem.¶Septuageſimo tercio quero. Mandauit.
T.ſeyo vt interficeret. M.deinde reuocauit manda
tum.non obſtante reuocatione. Se.interfecit.M.an
mandans ſit irregularis.ſolu.ſpecul.in titulo de lega
to.§.iuxta ver. idem quoqꝫ ⁊ ſeq. dicit ꝙ ſi manda-
tor demum contrarium mandauit non efficitur irre-
gularis per.c.i.infra de regul.iur. Idem etiam dicit
ſi mandatarius ſcit ꝙ mandator fecit pacem cum oc
cidendo.xxij.qõe.i.c.omne quod.vel parentellam ſe
cum contraxit vt.c.ij. ſupra de deſpon.impuber. licet
mandator hoc non ſignificauerit mandatario . quia
certus certiorari non debet vt.l.i.ff. de act.empt.⁊.c.
cum inter vniuerſas ſupra de elec.⁊ idem Jo.andr.
hic in.vj.qõne per not.in.l.iij.§.ſi.cum lege ſequenti
.ff.de adminiſtra.tuto. ¶In contrarium tamen
facit quod dicam infra de reuocante conſilium.qõe.
lxxviij . ¶Vide ad hanc qõnem quod dixi infra de
ſenten.excõmu.c.peruenit.viiij.principali.arti.q.viij
⁊.qõe.viiij. ¶Septuageſimo quarto quero quid ſi
mandatariuſ qui interfecit iuratus ⁊ examinatus de
poſuit ꝙ propter preceptum vel mandatum non inter
fecit ſed propria voluntate.an mandans ſit irregula-
ris.ſolu.dicit Jo.andr.ꝙ ſi famoſum ſit ꝙ illud mã
datum vel ſcandalum ſit exinde ſuſcitatũ nõ ẽ ei cre
dendum.arg.c.ex litteris infra eodem.ſi vero ſit oc-
cultum tunc mandans debet ſequi conſcientiam ſuaꝫ
arg.c.exhibita.§.i.⁊.c.petitio infra codeꝫ. In dubio
tamen debet abſtinere . Et adde ad hanc materiam
que pleniſſime dixi in clementi.i.de renuntia.⁊ vide
Bal.in.c.i.de pace iuramen.firman.¶Vide ad hãc
materiam que dicit Bald.poſt Jaco.butriga. de eo
qui mandauit fieri maleficium per illum qui alias
ſine mandato erat facturus.tetigi.de citatio. articulo
xxxiiij.queſtione ſecunda. ¶Septuageſimo quinto
quero.Judex eccleſiaſticus vel prelatus precepit iu
dici ſeculari vt puniret malefactorem.an ſit irregula
ris.ſolu.glo.fin.xv.q.vj.c.ij.arguit ꝙ non per illum
tex.⁊ per tex.xxiij.queſtione.iiij.⁊.qõe.v.c. relegen
tes.⁊ queſtione.viij.c. vt pridem.¶In contrarium
tamen allegat.xxiij.q.viij.c.in quibus. ⁊ ibi Archi-
dyaco.tenet primam opini.⁊ dicit ꝙ Hugut.⁊ Lau-
renti.eam firmant per.c.ſi quis viduam.l.diſtinctio .
ſed forte.hoc limitandum eſt ſi modo mandatum ſit
generale de puniendo omnes malefactores. ſecus ſi
ſpetiale vt puniret ticium de homicidio ſacrilegio .
vel ſimili ex quo omnino mors ſit futura.facit quod
dixi ſupra queſtione.lv. hoc tamen nõ eſt ſine dubio

ſi mandatum eſſet ſimplex vt puniret ticium non adiecta certa peua ſecus ſi vt ſuſpenderet vel decapitaret. ¶ Septuageſimo ſexto quero. Sindicus ab vniuerſitate ꝯſtitutus accuſat de crimine publico ex mādato vniuerſitatis propter quam accuſationem ſequitur condemnatio ad mortem. an omnes de vniuerſitate ſint irregulares. ſolu. Jo. andr. in. c. dilectus el. ij ſupra de ſimo. dicit ꝙ queſtio predicta non procedit nam ſindicus nō accuſat nomine vniuerſitatis ſed ꝓprio. ⁊ ad vtilitatem vniuerſitatis ſicut tutor nomine proprio ad vtilitatem pupilli de quo articulo latius ibi dixi. ⁊ tractatur per Cy. ⁊ doctor. in. l. ij. C. de accu. ⁊ per Bar. in. l. ij. ff. eod. Subdit tamen Jo. and. ꝙ ſi ſindicus admitteretur nomine vniuerſitatis ſtaret remedium. c. ij. eodem ti. li. vj. quaſi ſentiat ꝙ ſine illa proteſtatione ſi vniuerſitas intēderet ad mortem omnes ſunt irregulares. Ego arbitror hec intelligenda ſecundū declarationes ⁊ limitationes precedentium queſtionum. ¶ Item dico hoc verum ſi apparet ꝙ omnes de vniuerſitate conſenſerint. ⁊ quāq̄ vniuerſitas ſit corpus fictum ⁊ ymaginatum licet cōmunicato conſilio delinquat non videantur delinquere ſinguli de vniuerſitate ſecunduꝫ ea que dixi in dicto. c. dilectus in. ij. qōe. tamen omnes ſingulares conſentientes quorum vota poſſunt ſecerni propter eorum voluntatem ad homicidium ⁊ ex eo quia cauſam dederunt ſunt irregulares. arg. eorum que dixi in dicto. c. dilectus in vltima qōe. incidit tamen deciſio huius queſtionis in dubitationem de qua dixi ſupra. qōe. xxix. ⁊. q. xxx. vnde dicerem ꝙ eo caſu quo ſine proteſtatione ⁊ mandato. ⁊ accuſatione inde ſequta propter quam damnatus fuit ad morteꝫ vel mutilationem. efficerentur irregulares omnes illi quorum vota poſſent ſecerni ad eam intentionem. Si vero non poſſunt ſecerni dicamus ꝙ omnes ſint irregulares. quia in dubio quis potius debet iudicari irregularis vt hic. vel poſſumus dicere ꝙ hoc relinquendum ſit conſcientie vniuſcuiuſqꝫ ſecundum varias opinio. quas retuli in dicta queſtione. xxix. ¶ Et ex his ideo vtilis eſſet cautella ꝙ vniuerſitas in conſtitutione ſindici proteſtaretur ſecundum formam. c. ij. eodem titu. li. vj. ¶ Et ex his habes expeditum hūc articulum de mandato precepto ⁊ iuſſu.

Equitur nūc ex ordine vt videamus de irr̄gularitate. que cōmittitur. conſilio perſuaſione. ſuggeſtione. inſtigatione. vel monitione alicuius. proſequendo igitur ordinem queſtionuꝫ ¶ Septuageſimo ſeptimo quero. qualiter quis in p̄dictis caſibus fiat irregularis. ¶ Et aduerte quia cōſilium differt ab ope ſtricto ſampto vocabulo. l. in furti. §. ope de furtis. ⁊. l. ſepe. ff. de verbor. ſignific. licet largo modo ille qui dat conſilium dicatur preſtare opem. l. qui ſeruo. §. idem pomponius. ff. de furtis. vnde in plus ſe habet opem ferri. q̄ conſilium preſtare quia omnis ille qui conſuluit opeꝫ fert. ſed non econtra. eſt autem conſilium quedā probabilis perſuaſio debito tempore alij inſinuata ſecundum Baldum ī l. i. C. de manumiſſ. vindict. licet ibi loquatur de conſilio quod requiritur ad ſubſtantiam ſeu formam alicuius actus de quo etiam per Barto. in. l. i. §. ſi plures. ff. de exercitoria. tamen ⁊ hoc pertinere ad materiam noſtram. ſed melius dicit Oldrad. in ſuo conſilio. xliiij. Quod incipit epiſcopus ſenio. vbi dicit ꝙ conſilium videtur preſupponere quandam mutuam

deliberationem. ideo inter abſentes non congruit. ff. de arbitris. l. ſi vnus. §. final. ⁊ hoc conſilium debet precedere deliberatio. quia quecunqꝫ animi deſtinatione peragenda ſunt non niſi certa ⁊ vera ſcientia perfici debent. l. quecunqꝫ. ff. de regul. iur. debet igitur conſiliuꝫ habere deliberationem. cuius due ſunt partes ſecundum Ariſtot. in quinto ethicorum quarum prima eſt eubolia. hoc eſt bona conſiliatio. altera cuſtodia. hoc eſt bona conſideratio. ſeu coniecturatio. Poteſt ſe habere dupliciter. vno modo prout quis in ſe deliberat ⁊ deliberando elligit. Alio modo prout quia alteri conſulit vt aliquid faciat. vt ſentit bar. in. l. ſepe. ff. de verbor. ſignific. ⁊ Joan. andre. in. c. cuꝫ olim ſupra de arbitris. ⁊ de ſecunda ſpetie eſt materia noſtra. ¶ Item aduerte quia conſilium poteſt eſſe ⁊ malum vt. l. i. §. perſuadere. ff. de ſeruo corrupto probatur in. l. conſilij. ff. de regul. iur. vnde eſt in antiquo prouerbio. Malum conſilium conſultori peſſimum. quod vnde habuerit originem dixi in glo. in verbo conſiliarios in clemen. i. de foro competen. ſicut dicimus in dolo. quia quidam bonus. ⁊ quidam malus vt in rubrica coniuncta. l. i. §. non fuit. ff. de dolo. Perſuadere autem eſt de aliqua re auditori fidem facere. ſeu prebere vt notatur in dicto. §. perſuadere. Unde Cicero ad herenium. Si audacter fuerit perſuaſus. hoc eſt ſi omnino fidem fecerit. glo. tamen in verbo inflāmaſſe in. c. ſicut ſupra eodem dicit ꝙ pſuadere ē idem quod inflāmare. ſed debet intelligi verbis aut rationibus. Et vide tex. in dicto. § perſuadere. ꝙ plus eſt perſuadere q̄ compellere cogere ſeu mandare. Et ideo qn̄qꝫ plus plus plus puit q̄ faciens vt not. glo. di. maior. facit. lxxxi. diſtincti. c. tāta. ¶ Aduerte quia qui perſuadet non dicitur mandare. l. i. §. idem pomponius el ſecondo in ver. ſi vero. ff. de po. ⁊ vide ad predicta Dyn. in regula ſcienti de regul. iur. lib. vj. ¶ Suggerē vero eſt inſinuare ſabminiſtrare ſubijcere. vel dic ꝙ ſuggerere eſt ſuadere. ſeu quaſi latēter conſulere ⁊ proprie cauſa decipiendi vel nocendi illi cui ſuggeritur. ⁊ etiam alteri hoc tradit Archid. lxxi. diſtinctione. c. primates. facit c. ſicut ver. ſi vero ſupra eodem. licet quandoqꝫ accipiatur in bonam partem. vt in euangelio. Joannis. xiiij. capitulo. ille ſuggeret vobis omnia. ita ſummitur in dicto. c. primates. ⁊ ſeptima queſtione. i. c. i. de decimis. c. ſuggeſtum cum ſimilibus. ¶ Inſtigare vero eſt animum incitare ad iram ſeu latratum. vnde proprie non pertinet niſi reſpectu patientis ad canes. vnde Terentius tu verbis inſtiga. ¶ Monere proprie ſummitur in bonam partem. ⁊ eſt maiorum ſeu equalium. ¶ Perſuaſio vero ſeu ſuaſio etiam inferiorum. largo tamen vocabulo etiam accipimus in malam partem. vt ſi monet quis aliquem. quem modum debet quis tenere in homine interficiendo. ⁊ eſt idem ꝙ inſtruere ⁊ docere. ¶ Eſt igitur aduertendum ꝙ licet predicta ita differre videantur. tamē quantum ad caſum noſtrum dicendum eſt ꝙ omnes predicti qui conſuluerunt. ſuggeſſerunt homicidium cōmittendum fiunt irregulares homicidio vel mutilatione inde ſequta quinquageſima diſtinc. c. ſi quis viduam. ⁊. c. ſicut ſupra eodem. ⁊ probatur ex infra dicendis. ¶ Septuageſimo octauo igitur quero conſuluit quis vel ſuaſit homicidium cōmittendum ſed ex interuallo. an conſulens vel ſuadens ſit irregularis. ſolu. dicit ꝙ ſic. licet tempore perpetrati homicidij conſulens ſit in amicicia cuꝫ occiſo. niſi conſulens

tempeſtiue reuocaſſet conſilium ⁊ denuntiauerit illi
qui debebat interfici vt ſibi caueret.argu.ff.man.l.ſi
mandaſſet ⁊.ff.ad macedo.⁊.l.ſi tamen.§.ſi filius ⁊.l
i.ff.quod iuſſu ⁊ ſupra de procu.c.mandato.⁊.c. ex in
ſinuatione de reſcript.c.ex parte ſecundum Inno.hic
Facit quod not.Lodo.ponta.in.l.poſt dotem.ff.ſolu.
matri.dixi de procura.§.xij.ver. Dicit tamen In-
no.ꝙ ad hanc denunciationem non aſtringitur conſu
lens ſi firmiter ⁊ probabiliter crediderat ꝙ is cui cō
ſuleret acquieſcat renouationi conſilij.⁊ ſequitur hic
Io.andr.in.v.qōe.dicit tamen ꝙ tunc efficitur conſu
lens irregularis ſi conſiliarius fuit motus ex conſi-
lio.ſecus ſi non fuit motus ex conſilio.facit quod no.
in.c.cum.I.⁊.A.de re iudi.⁊ hoc dicit verum maxi
me ꝙ reuocato conſilio non tenetur . ſi infra certum
tempus mandauit homicidium cōmittendum dein-
de reuocauit conſilium. ⁊ tamen ille poſt illud tem-
pus cōmiſit homicidium.arg.not.in.c. de illis ſupra
de ſponſa.⁊ ſequitur etiam hoc do.Anton.hic.¶ Sꝫ
quero que ſit ratio ꝙ in mandato de occidendo ſuffi
cit ſimplex reuocatio abſqꝫ notificatione vt dixi ſu-
pra in.qōe.xxiij.⁊ hic ſi dubitat non ſufficit ſimplex
conſilij reuocatio.ſol.dicunt hic docto.ꝙ mandatum
fit gratia mandantis tantuꝫ. Ideo non eſt preſumen
dū ꝙ mandatarius non acquieſcat reuocationi ſed ꝯ
ſilium ſuaſio ſeu ſuggeſtio fit gratia eius cui conſuli
tur.quod vt plurimū fit rationibus vrgentibus . ⁊ iō
non ita de facili perſuadetur contrarium. ⁊ ideo non
ſufficit ſola diſſuaſio ſed requiritur ꝙ certificet illuꝫ
qui occidi debebat ſi eū remordet conſcientia. ⁊ hec
eſt cōmunis ſententia quā etiam ſequitur hic Io.an
do.Anto.⁊ do.me.⁊ Bar.in.l. non ſolum mandato.
ff.de nupt.dixi in clemen.i.de renunt. Debet tamen
eſſe cautus iſte qui denuntiat ſeu intimat hoc occidē
do vt non propalet illum qui debebat interficere.ar.
xlvj.diſt.c.clericus.⁊.ij.q.i.c.ſi peccauerit.¶ Septu
ageſimo nono quero. vtrū ille qui conſuluit nō direc
te homicidium ſed quodammodo indirecte . vtputa
quia ſuaſit iactum machine vel bombarde.vel ad fa
ciendum inſultum ad caſtrum capiendum. an ſit irre
gularis ſi aliquis inde moriatur.ſolu.Innocē.hic di
cit ꝙ ſic quia occaſionē veriſimileꝫ ⁊ propinquaꝫ de
dit homicidio.quia talia non conſueuerunt ſine occa
ſione.imo homicidiuꝫ eſt talibus valde propinquum
ergo imputatur ar.not.in.c.de cetero ⁊.c.contineba-
tur ſupra eodē maxime quia hoc non eſt officiū cleri
ci vel volentis in preſbiterum promoueri.facit quod
notatur in.c.ſuſcepimus ſupra codeꝫ ⁊.c.fi. de poſtu.
⁊ ſequitur hic Hoſtien.Io.andre.do.Anto.⁊ domi-
nus meus.¶ Octuageſimo quero.vtrum ille qui cō
ſulit ꝙ caſtrum furtiue vel proditorie capiatur ſit ir
regularis ſi inde homicidium vel mutilatio cōmitta
tur.ſolu.quidam dicunt ꝙ non niſi eſſet veriſimile ꝙ
hoc non poſſet fieri abſqꝫ homicidio.alij dicunt ⁊ for
te melius ſecundum Innoce. ꝙ ſi talis conſulat o-
pus illicitum erit irregularis etiam ſi caſu ſequatur
mors vt in iuribus allegatis in precedenti queſtio-
ne.facit.c.fi.eodē.titu.libro vj.⁊ quod dixi ſupra. qō
ne.lxx.⁊ ſequitur Io.andre.hic in.ij.qōne.¶ Ego ar
bitror poſſe diſtingui ꝙ aut bellum erat iuſtum . ⁊
hoc modo licet furtiue vel proditorie aliquid conſu
latur non dicitur res illicita.ſed dolus bonus vt.l.i.
§.ij.ff.de do.⁊ ideo ſi preter intentionem ⁊ veriſimi
litudinem ſequtum eſt homicidium non efficeretur
irregularis.argu.eoruꝫ que ſupra pluries dicta ſunt

⁊ ita procedat prima opin.alias procedat ſecunda .
¶ Octuageſimo primo quero.Aliquis conſuluit vt
malefactor caperet.qui captus damnatus eſt ad mor
tem.an ſit irregularis illo occiſo.ſolu. Inno.hic dicit
ꝙ non ſi preter intentionem ſuam ſequatur illius oc
ciſio.arg.c.fi.j.eo . ſecus ſi directe conſuluiſſet ī mor
tem facit.c.ſententiam ſupra ne cler.vel mona. ⁊ hoc
tenet hic Io.andre.in.iij.qōe ⁊ dicam infra.¶ Octu
ageſimo ſecundo quero . Officialis capto malefac-
tore querit ab aliquo quid facere debeat de illo. ille
reſpondet talem morte puniendum.vel mutilanduꝫ.
hoc conſilio motus officialis illum ſuſpendi facit.an
conſulens ſit irregularis.ſolu.Raymun.tenuit ꝙ ſic
quia conſulens conſuluit ſuper caſu qui de facto tunc
erat.arg.c.ex litteris infra de exceſſi.prelato.contra-
rium tamen videtur tenere glo.in dicto.c. ex litteris
⁊ glo.in.c.fi.iij.diſt.⁊ Goffre.in.c.clerici ſupra ne cle
ric.vel mona. ¶ Tu vero diſtingue ex mente Hoſt.
in dicto.c. ex litteris ⁊ Io.andre.in.d.c.clerici ſupra
ne cleri.vel mona.⁊ in dicto.c.ex litteris. ⁊ ſpecul.in
dicto.§.iuxta ver.quid ſi iudex.ꝙ aut non īminet ca
ſus in facto de preſenti.aut īminet.Primo caſu Gof
Io.andre.⁊ Archidi.⁊ dominus meus tenent ꝙ nō
ſit irregularis quia poteſt in genere reſpondere lex
dicit.ſic dicit arg.xxiij.qōne.v.c.i.⁊.v.qōe.vj.c. dela
tori.ſpecu.vero in dicto loco dicit ꝙ ſi clericus reſpō
det quem morte puniendum generaliter pro tali cri
mine ⁊ iudex ſequtus ſit ſuam reſponſionem vnum
taliter delinquentem damnat ad mortem ꝙ ſi reſpō
dens erat iuriſconſultus.aut doctor qui conſultus cō
ſueuit talibus reſpondere.⁊ tunc aut iſte errauit in a
picibus iuris vbi ſunt varie docto.opini.⁊ reſpondet
ſecundum ſuam opinionem in qua etiam periti erraſ
ſent ⁊ non efficitur irregularis dum tamen exprimit
ꝙ ſuper hoc varie ſunt opiniones . Aut errauit per
craſſam ⁊ ſuppinam ignorantiam. quia nullus in illo
articulo dubitaſſet ⁊ eſt irregularis quia fuit iure cō
ſultus.Si vero non eſt iure conſultus .ſed ſimplici-
ter dicat quid de hoc ſentiat nec preſumere debet ꝙ
iudex ſuam ſequatur opinionem non efficitur irre-
gularis ex quo non reſpondet ad caſum qui de facto
pendeat. ¶ Secundo caſu quando crimen in facto
de preſenti imminet puniendu; efficitur irregularis
ſiue ex generali ſiue ex ſpetiali reſponſione ſequatur
homicidium.ſecus ſi ex ſua reſponſione non ſeque-
retur homicidium. quia forte iudex erat diſpoſitus
ad illum decapitandum . ⁊ iſte fuit interrogatus a
quodam alio que pena imponatur pro tali delicto . ⁊
reſpondet ꝙ capitalis.nam hoc non efficitur irregu-
laris. quia homicidium non fuit ſequtum ſuo conſi-
lio ſecundum dominum meum in dicto.c.ex litteris.
¶ Octuageſimo tercio quero officialis alicuius epi
ſcopi habentis iuriſdictionem temporalem . querit
ab epiſcopo quid agendum ſit de aliquo crimine pro
quo venit imponenda pena mortis.Solu. dic ꝙ de-
bet reſpondere ꝙ ad ipſum nō pertinet de talibus re
ſpondere.ſed ꝙ alios peritos debeat conſulere ſuper
hoc.arg.c.ex litteris de exceſſi.prelato. poteſt tamen
ſecundum quoſdam dicere ꝙ puniat ſecundum ꝙ iu
ra volunt.dum tamen non exprimat de pena ſangui-
nis arg.c.omnis.iij.diſtinctione. facit quod dixi ſu-
pra.lv.queſtione.¶ Octuageſimo quarto quero qui
dam volenti liberare hominem a morte retraxit il-
lum conſulendo ne liberaretur. an ſit talis conſulens
irregularis.ſolu.Specul.in titulo de legato.§.iuxta

ver.quid ſi cum velles tenet ꝙ ſic per.c.ſi quis viduam.l.diſtinc.⁊ de penitent.diſtinctione.i.c.periculoſe ¶ Octuageſimo quinto quero aliquis interrogatus an captus eſſet a morte liberandus.reſpondit maluꝫ eſt ꝙ euadat impunitus . an ſit irregularis ſi poſtea condemnetur ad mortem.ſolutio.ſpecula.in dicto.§.iuxta in ver.quid ſi epiſcopus.dicit ꝙ ſic ⁊ idem tenet dominus meus poſt docto.in.d.c.ex litteris ȯ exceſſi.prela. ſecundum vnū intellectuꝫ.¶ Octuageſimo ſexto quero quid ſi conſanguinei vel amici alicuius offenſi . querunt conſilium a conſanguineo forte clerico de vindicando offenſam. quia dicunt ꝙ volunt interficere offenſorem qui tamen noluit conſulere.ſed tacuit.an efficiatur irregularis ſi mors inde ſequatur.dic vt dicam infra in queſtione nonageſima quinta. ¶ Octuageſimo ſeptimo quero.Aliquis timens interfici vult aufugere. ego dixi ꝙ non timeret.⁊ promiſi fidem ⁊ ſecuritatem. vnde propter perſuaſionem meam ⁊ fidem promiſſam non fugit propter quam cauſam interfectus eſt in eo loco in quo interfici timebat.an fiat irregularis.ſolutio dic ꝙ ſic ſecundum quoſdam niſi promittens quaſi probabilem ⁊ certam ſecuritatem poſſe firmiter adimplere quod promiſit vtputa quia habebat in illos de quibus iſte dubitabat dominium.aut patriam poteſtatem . aut erant ſibi tali amicitia conſanguinitate . vel affinitate coiuncti ꝙ potuit eos a tali propoſito reuocare . Si vero non habebat probabilem credulitatem ⁊ ſic fuit in culpa ita temerarie promittendo.vel fuit in negligentia proxima dolo efficitur irregularis vt tenet Speculator in dicto.§.iuxta.ver.quid ſi aliquis mori.⁊ bene.¶ Octuageſimo octauo quero.Contra hoſpitium epiſcopi fit improuiſus inſultus . epiſcopus qui intus eſt ⁊ timet de ſua ⁊ ſuorum morte conſulit ſuis vt aſſumant baliſtas ⁊ arma dicens deffendatis vos ⁊ nos.illi ſic faciunt. ⁊ plura homicidia hincinde perpetrata ſunt.an ſit irregularis.ſolutio . Hoſtienſis hic dicit ꝙ ſi iſte timebat de perſona ſua ⁊ ſuorum licite fecit.facit quod dixi ſupra queſtione.xliij. ⁊ queſtione.xviij. ⁊ quod ſtatim dicam in ſequenti queſtione.facit.c.dilecto eodem titulo libr.vj.⁊.c.ij.§.fi.ſupra eodem ⁊ homicidia ſunt imputanda duritie inſultantium.vt.c.poſtulaſti infra eodem . Si vero pro rebus conſeruandis tantum conſuluit. debuit potius ipſas exponere. vide que dixi in queſtione.xviij.tutius tamen eſt ſecundum Io.andre. hic in.xi. queſtione ꝙ non faciat expreſſam mentionem de baliſtis.Facit quod dixi ſupra queſtione.lxiiij. ⁊ queſtione.lxxxix.⁊ infra de ſagitta.c.i. naꝫ hoc caſu nō imputabitur ſibi quamuis hi quibus in genere conſuluit vt ſummerent arma ſumpſerint baliſtas. quia multa licent in genere . que non licent in ſpetie infra eodem.c.poſtulaſti ⁊ ſupra de iure patronatus.c. ex litteris.Facit quod dixi ſupra queſtione octuageſima ſecunda.¶ Octuageſimo nono quero. Quidam conſuluit ſeu perſuaſit alicui ꝙ pro patria ſua vel ſuo iure.aut proximi deffendendo ſūmat arma ⁊ ſe periculo exponat.⁊ in illo conflictu aliquis eſt interfectus.an ſit irregularis.ſolutio dic ꝙ non etiam ſi mortuus eſſet ille cui conſultum fuit. argu.xxiij.queſtione.iij.c.pro membris.⁊.c.ſequenti. ⁊ queſtione.viij.c.igitur ⁊.c.conuenio.⁊.c.hortatur ſecundum Innocentium hic quem ſequitur Io.andre.in.x. queſtione.⁊ glo.in.c.quod in dubijs infra de penis. Facit quod dixi ſupra queſtione.xviij. ⁊ queſtione.lxiiij.

Idem Archidiac.xxiij.queſtione octaua in ſumma. ⁊ hoc verum niſi ille ſciret talem omnino moriturū quia tunc fieret irregularis. Idem not.ſpecu. in dicto.§. iuxta ver.porro. ſi quis. ¶ Nonageſimo quero quid ſi aliquis alicui conſulat . ꝙ ſe indubitanter exponat morti pro amore Iheſu Chriſti. vel pro fide.vel pro libertate eccleſie.an talis conſulens ſit irregularis.ſolutio dic ꝙ talis non eſt irregularis etiam ſi poſtea ille moriatur . cum Chriſtus pro nobis mortuus fuerit.⁊ ei teneamur rependere vicem.prout fecerunt ſancti martires . ¶ Nonageſimo primo quero.quidam conſuluit alicui vt alium occideret ipſe vero aggrediens ab aggreſſo occiditur . an conſulens ſit irregularis.ſolutio.quidaꝫ dicunt ꝙ ſic quia dedit operam conſilio illiciti operis. vnde quicquid mali culpa vel caſu inde ſequtum eſt ſibi debet imputari vt.c.continebatur ⁊.c.ſuſcepimus ſupra eodeꝫ potuit enim conſiderare ꝙ etiam ab illo poterat occidi.⁊ ſic eſt irregularis.l.diſtinctione.c.hi q ⁊.c.pe. Alij tenent contrariam ſententiam. quia iſte nullum conſilium dedit in mortem iſtius interfecti. imo euꝫ mori nolebat.quia ſi hoc intendiſſet.ſine dubio eſſet irregularis. vt dicto.c.hi qui.⁊.c.ſepe.⁊ infra eodem c.ſignificaſti.ſecus ſi nō conſuluit fraudulenter. quia licet conſilium fuit malum ⁊ magne negligentie non tamen fuit ad mortem ipſius . quia conſilium debet intelligi vt caute ageret.ſed ſi excitaret aliquem ad occidendum aliquem in loco vbi inſtaret periculum mortis fieret irregularis.etiam ſi is cui conſuluit occideretur.ſemper apparet ꝙ non fuit diligens nec bonum dedit conſilium ex quo ille qui recepit fuit interfectus.reſpōdetur ꝙ fines mandati diligenter ſūt ſeruandi in.c.cum dilecta ſupra de reſcriptis.l.diligēter.ff.mandati.⁊ ideo ſi non cauit ſibi vt debuit ⁊ fines mandati exceſſit ſibi imputet.maxime cum excedendo non videatur feciſſe conſilio illius . ⁊ hoc tenet hic Innocen.⁊ ad litteram Io. andre.in.vij.qōe ver.quid ſi ticius ⁊ ſpecul.in titu. de legato.§.iuxta. ver.quid ſi aliquis.Sed Ioan.andre.ibi in addi.tenet ꝙ ſimpliciter conſulens ſit irregularis per.c.fi.eodem titu.lib.vj.⁊ hoc mihi plus placet.In mandante vero quid iuris ſit dixi ſupra in qōe.lxxi. ¶ Nonageſimo ſecundo quero. Aliquis conſulit alicui vt ſe proiceret in mare vel precipitaret per feneſtram.⁊ ille hoc facto moritur . an ſuggerens ſit irregularis. ſolutio. Inno.dicit ꝙ ſic.per.c.ſi quis viduam.quinquageſima diſtinctione.¶ Nonageſimo tercio quero.pone ruſticus erat ſuper aſinum ⁊ volebat tranſire flumen.⁊ cum eſſet in medio fluminis. aſinus incepit nolle ire nec ante nec retro.ſicut aſina Balaam vt ħa queſtione ſeptima.§.item cum balaam ⁊ ſequēti.clericus vero vna cum alijs . quia aqua creſcebat clamauit ad illum vt deſcenderet de aſino ne periret credēs veriſimiliter eū euadere poſſe.ille vō ad eorum clamorem deſcendens ſubmerſus eſt. an preſbiter ⁊ alij ſint irregulares.ſolutio dic ꝙ non.abſit enī vt ea que propter bonum facimus ⁊c̄.xxiij.queſtione quinta.c.de occidendis ver.abſit hoc tenet ſpecul. in dicto.§.iuxta ver.ſed pone ruſticus.¶ Nonageſimo quarto ⁊ vltimo quero quid de medico qui ſuaſit abortum mulieri pregnanti.ſolutio collige ex his que dixi.ſ̈.xxxvj.q. ¶ Adde tamen ad predicta que dicam in.c.nuper.j.de ſen.exco.vnuꝫ diſtinguamus circa conſilium.vtrum ille vel eſſet facturus vel non ad hoc vt conſulens teneatur vel non teneatur ex cō

ſilio de quo ibi per do.me. ¶ Et ex his habes expe-
ditum hunc articulum de conſilio perſua. ꝛc.

Equitur nunc ex ordine vt videamus de ir
regularitate cõmiſſa ex homicidio cõmiſſo
per negligentiam. deſidiam ſeu incuriam.
vnde ſequendo ordinem queſtionum. ¶ Nonageſi-
mo quinto quero vtrum ille ex cuius negligẽtia ſeu
deſidia cõmiſſum ē homicidium vel mutilatio. ſit ir
regularis circa quod videndum eſt ꝙ negligentia di
citur priuatio diligentie vt dicit Bar. in ſuo conſilio
quod incipit. Cariſſime domine. vnde ſicut diligen-
tia mater eſt virtutum in ſuo opere. lxxxiij. diſtinc. c.
nihil. ita negligentia eſt nouerca eruditionis vt dic-
to. c. nihil. ꝛ ideo ſemper ſonat in vicium vt not. Jo.
andre. poſt Archid. in. c. ij. de rebus eccle. non alienā.
lib. vj. ꝛ eſt peccatuꝫ mortale vt. c. ea que ſupra de of
fi. archi. dixi in. c. iij. ſupra de accuſ. in tertio not. ꝛ e-
ius mater vt plurimum eſt ſecuritas vt inquit Gre-
gor. in moralibus ꝛ facit. l. nec ſuppina. ff. de iur. ꝛ fac
igno. Deſidia vero quaſi pro eodem ponitur. dicitur
enim quaſi deorſum cadens. Incuria vero dicit̃ qua
ſi ſine cura. ꝛ ſic ſine diligentia. ꝛ ſic quaſi pro eodeꝫ
ponitur cum negligentia. nam curioſus ideꝫ eſt ꝙ di
ligens. vnde cura dicitur quaſi cor vrens vt not. Ar-
chidiac. in. c. i. de fil. preſbitero. lib. vj. inde deſcendit
beneficium curatum. ¶ Utrum ergo ille cuius negli
gentia cõmiſſum eſt homicidium ſit irregularis. dic
ꝙ ſic. quia talis qui negligit cum poteſt ſubuenire vi
te alterius dicitur occidere. lxxxiij. diſtinc. c. paſce. ꝛ
ibi. lxxxvij. diſt. c. fi. lxxv. diſt. c. ſi quis abſcidit. ff. de
lib. agno. l. necare. facit. ff. de re mili. l. omne delictuꝫ
§. qui preponit. xi. qõe. iij. c. non ſolum. xij. q. ij. c. auri-
um. l. diſtinc. c. contingit. xlvij. diſtinc. c. ſicut. ꝛ. xv. q.
vij. c. ij. ꝛ ratio eſt quia facientis culpaꝫ proculdubio
habet qui quod poteſt corrigere negligit emendare.
nec caret ſcrupulo ſocietatis occulte qui manifeſto fa
cinori deſinit obuiare. lxxxvj. diſtinctione. c. facien-
tis. ꝛ. c. ſicut ſupra eodem. Idem tenet ſpecul. in dic-
to. §. iuxta ver. quid ſi potui. Facit. c. quanto infra de
ſen. exco. ꝛ. c. dilecto de ſen. exco. li vj. Et faciunt no-
tabilia verba clariſſimi ꝛ eloquẽtiſſimi oratoris. F.
philelphi ſic dicentis. ¶ Non minus peccat probibe
re crimen. ¶ Qui valens muſat prohibere q̃ qui.
¶ Dirus inſuntem premit ꝛ fatigat. Et hoc eſt verū
ſiue doloſe negligat obuiare homicidio. ſiue ex cul-
pa. nec obſtat. quod quidam voluerunt quos ſequi-
tur dominus meus in dicto. c. quāto. vbi voluit ꝙ ſi
culpa quis negligit obuiare verberationi clerici non
efficiatur excõicatus. quia reſpondeo. ꝙ ibi requiri-
tur dolus ad hoc vt ſit excõicatus propter violentam
manuum iniectionem in clericum vt. c. ſi quis ſuadē
te. xvij. queſtione quarta. ſed in caſu noſtro ſufficit ſo
la culpa. vt. c. preſbiterum ꝛ. c. continebatur ꝛ. c. ſuſce
pimus ſupra eodem. ꝛ ſupra ſepius dictum eſt. Un-
de ſecus dicerem ſi non ſint in aliqua culpa. vtputa.
quia videbat nimis magnum periculum ſubeſſe cir-
ca perſonam ſuam ſi voluiſſet obuiare vel non vide
bat poſſe obuiare quin alterum occideret. quia tunc
non eſſet irregularis. nec diceretur negligere. quia
tunc dicitur negligere cum poteſt obuiare ꝛ non ob-
uiat. vt dicto. c. facientis. Et quis illud dicitur poſſe
quod de iure vel honeſte poteſt. xxij. queſtione. ſe-
cunda. c. faciat. ꝛ glo. in verbo poteſt in clementi. ſe-
pe de verbor. ſignificatio. ꝛ. l. filius. ff. de condi. inſti.
ꝛ per glo. in. c. ſi eo. tempore de reſcriptis libr. vj. ꝛ. l.

nepos proculo. ff. de verbo. ſignificati. ꝛ quod cõmo-
de poſſumus vt in dictis iuribus not. Pau. in clem.
i. de prebend. ꝛ in clementi. cauſam de electi. ꝛ quod
ſine timore vt not. glo. penult. in. c. quia propter ſupra
de elect. per. c. bone memorie magūtinus de electi.
ꝛ quod ſine difficultate. not. glo. inſtitu. de actio. § pe
nales. xxxv. diſtictione. c. ab exordio. Et ideo non di
cimur poſſe quod per extraordinariuꝫ remediuꝫ poſ
ſumus not. Innocen. in. c. paſtoralis de cau. poſſeſſi. ꝛ
proprieta. ꝛ Lap. in regula ſemel de regul. iur. lib. vj
ꝛ notatur in. l. apud iulia. in fine. ff. de legat. primo. ꝛ
ideo talis non dicitur negligere. ꝛ per conſequens nō
eſt irregularis. ꝛ predicta adde ad ea que dixi ſupra
queſtione. xviij. ¶ Nonageſimo ſexto quero aliquiſ
petijt a me conſilium de interficiendo aliquem. ego
non conſului. ſed neglexi contradicere. an ſim irregu
laris. ſolutio Inno. hic tenet ꝙ ſic. arg. c. matheus de
ſymo. Idem tenet hic Jo. andre. ꝛ dominus Anton.
ſecus ſi expreſſe prohiberem. arg. c. ſicut nobis ſupra
de ſymo. infra eodem. c. petrus. ꝛ. i. qõne quarta. c. qa
preſulatus. dummodo ex corde hoc faciat. Alioquin
in conſpectu dei tenetur ſi tacite conſentit homicidio
quia lex promotionis non ſolum in facto conſiſtit ſed
in facto ꝛ in animo. xv. queſtione. i. c. fi. ꝛ. queſtione.
vj. c. i. ¶ Nonageſimo ſeptimo quero vtrum ille qui
non reuellat tractatum ei in cuius morteꝫ ſcit conſpi
ratum eſſe ſit irregularis ſequta morte. ſolu. glo. fi. in
fra eodem. c. petrus ſentit ꝙ non. facit quia talis non
videtur cõmiſiſſe homicidium. facto. mandato. conſi
lio. vel deffenſione. l. diſtinc. c. ſi quis viduam. ꝛ. d. c.
petrus. ꝛ hoc eſt verum ſi prohibui. facit quod dixi ī
precedenti qõne. ꝛ hoc eſt verum ſi credidit vel cre-
dere debuit ꝙ per ſuam prohibitionem illi non per-
petrarent homicidium alias ſecus. Alij vero tenent
indiſtincte ꝙ non tenetur reuelare. ſed ſatis ſit prohi
buiſſe. ſpecula. in tit. de legato. §. iuxta ver. quid ſi a-
mici. ꝛ Inno. in. d. c. petrus. ꝛ ibi Jo. an. ꝛ do. me. di
ſtingunt ꝙ aut quis doloſe non reuelauit. aut non do
loſe. primo caſu eſt irregularis. arg. c. q̃to ĩfra de ſen.
exco. alias ſecus. do. m. conſuluit ꝙ reuellet. nā prop
ter opiniones de quibus ſupra iudicaretur irregula-
ris. arg. tex. noſtri dico tamē ꝙ debꝫ eſſe cautus ne ꝓ
dat illos qui coniurarūt. ꝛ adde que dixi. s̃. q. lxxiij.
ꝛ. q. lxxviiij. ꝛ predicta procedunt quando non fuerūt
ꝓpalata ſacerdoti in ꝯfeſſione. nā tūc nullo mō debet
manifeſtare. ēt ſi iuraſſet dicere veritatem. qꝛ illud nͦ
ſcit vt ſacerdos. ſed vt deus. vt. c. ſi ſacerdos de offic.
ordi. ¶ Nonageſimo octauo quero. aliquis vult te ĩ
terficere niſi ei dem aliquam pecunie quantitateꝫ. an
tenear dare ad hoc vt liberem te a morte. ꝛ ſi nō de-
dero. an ſiꝫ irregularis ſi te interficit ille. ſolu. glo. lx
xxiij. diſt. c. i. arguit ꝙ ſic per illum tex. lxxxvj. diſt. c
non ſatis in principio. faciunt iura que allegaui. s̃. in
principio iſtius articuli negligentie. Reffert tamen
glo. quoſdam dicere ꝙ ſoli prelati ad hoc tenent̃. xij.
q. ij. c. gloria. xvj. q. i. c. fi. alij dicunt ꝙ quilibet tenet̃
redimere vitam alterius. ꝛ hec videtur mihi tutior
ꝓuideat ergo ſi pōt aliter q̃ dādo pecuniā. ꝛ ſi nō pōt
alr̃ det illā. ¶ Nonageſimo nono q̃ro qd ſi negligen
tia ē ꝯmiſſa ĩ male ligādo vrſuꝫ vel leonē. dic vt dixi
s̃. q. xlvij. ¶ Centeſimo poſſet hic adiūgi qõ de eo q
adhibuit pn̄tiā hõicidio. cuius. q. deciſio ſatis colligi
pōt ex his q̃. s̃. dixi ĩ articu. d ope. ꝛ auxilio. q. lxiij. ꝛ
ſe. qꝛ qs dꝫ abſtinere ꝛ maxīe clericus ſi aliquo mō ꝑ
ſui pn̄tiam auxilium vel cauſam preſtare poſſet ho-

micidio vel mutilationi. ſecus ſi ex ſola curialitate
intereſſet. vide ſpecul. in dicto. §. iuxta ver. quid ſi e-
piſcopus. ⁊ dominus meus in. c. ex litteris infra de
exceſſ. prelato.

Oſtremo loco ſupereſt vt attingamus de ir
regularitate que contrahitur ex homicidio
cõmiſſo conſenſu. collaudatione. ſeu ratiha
bitione. ¶ Eſt autem conſenſus in idem pluriuʒ pla
citus ſenſus. l. i. ff. de pac. tradit Io. andre. in. c. cum o
lim de arbit. ⁊ vide glo. magnam in fi. in. c. primo de
rebus eccleſi. nõ alienan. li. vj. que dicit ꝙ conſenſus
⁊ collaudatio eſt multorum voluntas ad quos res ꝑ
tinet ſimul iuncta. Et aduerte quia conſenſus poteſt
precedere actum interuenire in actu. ⁊ ſubſequi poſt
actum. niſi conſenſus requiratur de forma. quia tunc
ſemper debet interuenire in actu. ⁊ quando hoc ſit vi
de not. hoc. p poſt Innocen. in. c. cuʒ conſuetudinis ſu
pra de conſuetudine. ⁊ per glo. i. c. edoceri de reſcrip.
glo. in. c. i. de procurato. in. c. cauſam de iudic. in. c. cuʒ
vos de his que fiunt a prela. per glo. in. c. i. de rebus
eccle. non alienan. li. vj. per Bar. in. l. i. §. ſi plures in
repeti. ff. de exercito. ⁊. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum
ff. de aquiren. heredita. ⁊ in regula ratuʒ de reg. iur.
li. vj. Bald. in. l. fina. C. ad macedonianum. cum ſi.
videlicet quando ante actum vel in ipſo actu. non eſt
articulus noſter ſed ſatis eſt dictum in articulis pre-
cedentibus. Solum ergo hic examinabimus quan-
do conſenſus ſubſequitur actum. ſicut ⁊ ratihabitio
que ſemper adhibetur poſt actum vt in dicta regula
ratihabitio. ſed redeundo ad propoſitum noſtrum.
¶ Centeſimo primo quero vtrum per talem conſen
ſum ⁊ collaudationẽ efficiatur quis irregularis. ver
bi gratia cõmiſiſti homicidium me ignorante nec ca
uſam prebente. dico ꝙ placet mihi illud homicidiuʒ
per te cõmiſſum. vel illud collaudo. an ſim irregula-
ris. ſo. ſpec. in dicto tit. §. iuxta ver. ſʒ qd ſi agenti. pri
mo videtur tenere ꝙ ſic. nam ratihabitio retro trahi
tur ⁊ mandato comparatur. vt in dicta regula rati. l. i
§. quotiens. ff. de vi ⁊ vi ar. ⁊ de elec. c. pe. cum ſimil.
Quod enim quis non pronuntiat in ore. ſed in corde
audit deus. ⁊ voluntas pro opere ponitur. xiiij. qõe. i
§. ſi ago. hoc idem tenet Hoſtiẽ. in ſumma. §. qua pe-
na ver. quid ergo ſi placet vbi dicit hoc verum ſi ta-
lis gauderet de morte illius. ſecus ſi gaudet malefa
ctorem punitum eſſe. xxiij. q. v. in. c. reos licet doleat
de morte perſone. ⁊ compatiatur figure dei ⁊ triſta-
tur ꝙ taliter deliquerit propter quod ymago dei ita
punita ſit arg. c. ij. ſupra eodem ⁊. C. de penis. l. ſi qs
in metallum infra de ſenten. excõmuni. c. vt fame. et
ſequitur ibi Specul. ſubdit tamen ꝙ in dubio relin-
quitur conſcientie ſue quam intentioneʒ habuerit in
fra eodem. c. exhibita. ſupra de iureiuran. c. mulieri.
xxxij. diſtinctione. c. habuiſſe de etate. ⁊ qualit. c. ad
aures. ſed tandem dicit ꝙ credit ꝙ per ſolam ratiha
bitionem ſiue placentiam non fiat quis irregularis.
vbi nullus conſenſus. vel exortatio. vel cooperatio.
vel preces preceſſerint nec eius nomine factum. arg.
ff. manda. l. ſi vero. §. ſi poſt peccatum enim quod ſo-
la voluntate cõmittitur. ſola voluntate contraria abo
letur. quia nihil tam naturale ⁊c̃. l. nihil. ff. de regul.
iur. ⁊ hoc videtur ſequi Io. andre. in addi. qui alle-
gat quod in ſimili notatur in. c. is cui ꝑo. rñ o. de ſen-
tent. excõmuni. li. vj. vbi per ſolam ratihabitionem ĩ
iectionis violente manus in clericum non incidit qs

in excõmunicationem niſi illa iniectio fuerit facta no
mine ratum habentis ⁊ videntur etiam ſequi Io. an
⁊ dominus Antoni. in. c. poſtulaſti infra eodem. qui
ſimpliciter allegauit dictum ſpecu. ⁊ hoc mihi placet
nam ſi non fuit ſuo nomine geſtum. defficit factum
quod requirit lex promotionis. xv. queſtione. i. c. i.

Ltimo quero circa hanc. vij. qõnem. vtrum
peccata ſeu delicta que alias inducant irre-
gularitatem. illam inducant ſi ſint occulta.
ſolu. glo. in. c. niſi. §. perſone ſupra de renunt. colligit
ꝙ ſic ꝙ verum dicit ibi Goffred. ſi ſit tale peccatum
de quo non ſit peracta penitentia. vt. c. fin. de tempor.
ordina. Hoſtien. dicit ꝙ peccatum occultum non in-
ducit irregularitatem in qua requiratur prelati diſ-
penſationem. Inducitur ergo irregularitas. ſed ſuffi
cit ſacerdotis diſpenſatio in confeſſione cum contriti
one ⁊ penitentia. Et ex his copioſe ⁊ ordinate habes
expeditam hanc ſeptimam queſtionem principalem.

Ctauo principaliter quero de effectibus ir-
regularitatis. circa quam queſtionem ad-
uertendum eſt ꝙ ſatis videtur eſſe intrica
ta. in ea tamen procedam vt clarius potero. ⁊ aduer-
tendum eſt ꝙ tres principales poſſunt inſurgere effe
ctus. Primus impeditiuus promotionis ad ordĩes
Secundus adminiſtrationis in receptis ordinibus
impeditiuus. Tertius depoſitiuus ab officio ordi-
num. ⁊ quoniam vt ſupra vidiſti in ſeptima queſtio-
ne prĩcipali. ⁊. in. v. qõe plurimis mõis ⁊ ex diuerſis
quis incurrit in irregularitatem. ⁊ plures ſunt eius
ſpeties. idcirco aſſumendo aliquas. ¶ Primo que-
ro quis ſit effectus irregularitatis que prouenit ho-
mini ex deffectibus qui in eo ſunt ſine facto ⁊ pecca-
to ſuo ⁊ circa irregularitatem prouenientem ex def-
fectu natalium. dic ꝙ effectus eſt promotionis impe
ditiuus vt ſupra de fili. preſbitero. per totum. tetigi
ſupra in prin. vij. q. vbi poſui plures rationes. ¶ Se
cundo quero quis ſit effectus irregularitatis proue-
nientis ex bigamia. ſolu. ſimiliter dic ꝙ eſt promoti
onis ad ordines impeditiuus. lxxij. di. c. propoſuiſti
xxvj. diſt. c. vna ver bigamus. de quo latius de biga
mis per totum ⁊ per Hoſtien. in ſumma in ti. de big.
§. fi. ⁊. l. diſt. c. ex penitentibus. ⁊. c. quicunqʒ. ⁊. c. con-
fundat. Item ſi prius habuiſſet ordines non ſolum ꝑ
bigamiam poſtea ſequentem. ſed etiam per ſimplex
matrimonium impediretur adminiſtrare in illis or-
dinibus. ſed in bigamo plus eſt ſi recte memini qui-
a amittit omne priuilegium clericale. ¶ Tercio
quero quis ſit irregularitatis que contrahitur ex de
formitate proprij corporis. ſolu. dic ſimile ꝙ eſt im-
peditiuus promotionis ad ordines. lv. diſt. c. peniten
tes. xliij. diſt. c. mittatur. ⁊. c. vſqʒ. xxxiiij. diſtinctio. c.
precipimus. xxxvj. di. c. illitteratus. ⁊ de his latius
ſupra de corpo. vicia. per totum. ſed propter hanc de-
formitatem non impeditur quis adminiſtrare in ſu-
ſceptis ordinibus. niſi ſit talis deformitas ſeu tale vi
cium corporis quod inhabilitauerit illum talem or-
dinem exercere vt. c. preſbiterum de clerico egro. di
xi ſupra in principio. vij. q. principalis ver. ij. quero.
¶ Quarto qro qs ſit effectus irregularitatis ↄtcte ex
violatione cenſure. ſolu. dic ꝙ effectus vt tales impe
diant ꝓmoueri. j. de furt. c. fi. ⁊ q̃ ſint delicta ĩpedien
tia ordinationẽ vide. xxxiij. di. c. maritum. ⁊ xxxiiij.
di. c. ꝑcipiũs. ⁊ vide generalius a. xxi. di. vſqʒ ad. l. di

⁊ ab.lxxxi.diſtinc.vſqꝫ ad.lxxxx. nam vt dicit apoſtolus ad thimoteum lib.primo.c.quinto. Oportet epiſcopum irreprehenſibilem eſſe. vnius vxoris virũ ſobrium.prudentem.pudicum.ornatum. hoſpitalem doctorem.non violentum.non percuſſorem. ſed modeſtum.non litigioſum.non cupidum.ſue domui bene prepoſitum.non neophitum. que omnes qualitates extenduntur ad alios clericos. licet apoſtolus loquatur de epiſcopo.lxxxi.diſtinctione.c. apoſtolus.xxiiij.diſt.c.cognoſcamus.⁊ Hoſtienſ. in ſumma de tempo.ordi.§.⁊ cui.Eſſet etiam difficile vnum quod qꝫ delictum ⁊ deffectum ſecundum enumerationem quam feci.⁊ ſecundum quem vel quod quis incidit in irregularitatem ⁊ deffectibus ſingulorum. eſſet enim quaſi reuoluere totum corpus iuris. ⁊ ideo pro effectibus recurrendum eſt ad titulos ſpetiales. pro quibus criminibus quis ſit deponendus. vide.lxxxi diſtinctione.c.i.⁊.c.maximianus.⁊.xxiij.qõe ſa.c. ſi quis p capillum.⁊ tex.in.c.preterea de iure patro. xxviiij.diſtinctione.c.petrus de coha.cleri. ⁊ mulie. c.ſicut glo.penultima.xxxv.diſtinctione.c.pe.glo.quĩquageſima diſt.c.ſi epiſcopus.⁊.c.ſi quis preſbiter. ⁊ glo.i.q.i.c.preſentium.⁊ glo.i.lxxxij.diſtinc.⁊ glo. in.c.fi.infra de cleri.pugnan.in duel.⁊ glo.magiſtra. xij.queſtione fin. in ſumma ⁊ glo.xxiiij.q.iij. non in perpetuam.xxxi.qõe.i.c.non debet.glo.in.c.vt clericorum de vita ⁊ honeſta.clerico.Inno.in.c. ex tenore.⁊.c.penul.de tempo.ordi. per Paul. in clemen.i. de offi.ordi.¶ De inducentibus autẽ ſuſpenſionem vide aliquid in dictis iuribus.⁊ vide glo.xxxij.di.c nullus.glo.⁊ docto.in.c.accuſatus ſupra de ſymo.per Ino.in.c.tanta eodem titu.per glo.⁊ doc.in.c. ex tuarum.⁊.c.inter de purga.canoni.⁊ latiſſime de vtroqꝫ per domi.Anto.⁊ do.me.in.c.at ſi clerici in princ. ſupra de iudi. Sed quantum ad propoſitum attinet ponit ibi do.Anto.⁊ do.me. ꝙ omne delictum cum irregularitate dignuꝫ eſt depoſitione per not.per Innocen.in.c.niſi cum pridem de renunt. ⁊ aliquid per Inno.in.c.cum noſtris de conceſſ. prebend. Et adde ad hanc materiam que dixi ſupra in.iiij. qõe principali.⁊ quod tractatur in.c.dilectus de tempo.ordi. ⁊ per ſpecul.in titu.de legato.§. nunc de epiſcoporum. Item nota ꝙ irregularis propter crimina non ſolum deponitur ab officio ſacerdotali ſed ab omni officio cuiuſcunqꝫ ordinis vt.c.preſbiterum.⁊ ibi notaui. ⁊ c.de cetero.⁊ ibi dixi ſupra eodem. Item nota ꝙ irregularitas non priuat quem beneficio ipſo iure tex. eſt ⁊ ibi domi.Anto.in.c. niſi cum pridem in prima parte ſuper.iij.glo.ſupra de renunt. Innocen.in.c.cuꝫ noſtris de conceſſ.preben.⁊ in.c.ſi celebrat de cler.ex cõmu.mi.in addi.per Innocẽ. ⁊ vide etiam ad hanc materiam Hoſti.in ſumma.in ti.de cleri.exco.mino. ¶ Quinto quero de effectu irregularitatis que contrahitur ex homicidio.ſolu.dic ꝙ illa non ſolum impedit effectum promotionis ⁊ adminiſtrationis. ⁊ non ſolum in ſuſceptis ordinibus remanere. ſed ad maiores aſcendere. ⁊ non ſolum ante peractam penitentiam. ſed etiam poſt peractam penitentiam. niſi interueniat diſpenſatio pape.vel inferiorum ſecundum diuerſas qualitates homicidiorum. ⁊ maiores vel minores culpas ſecundum ꝙ colligitur in.c.ſicut ſupra eodem ⁊ ea que dixi in.vij.q.principali in articulo ð homicidio.⁊ ſecundum ꝙ tractatur in.c. dilectus de tempo.ordi.⁊ per ſpecul.in ti.de legato.§.nunc de epiſcoporum ⁊.§.iuxta ver. ſunt quoqꝫ dicam in.x.q.

principali.talis tamen qualitercunqꝫ ſit irregularis non poteſt etiam in minoribus miniſtrare do.m.poſt Inno.in.c.ij.infra de cler.pugnan.in duel.¶ Et hoc arbitror verum licet ſpecu.in dicto.§.iuxta ver.item quandoqꝫ dicat ꝙ aliquis eſt irregularis vt non promoueatur ſed non vt miniſtret in ſuſceptis in.c.contĩnebatur in fi.ſupra eodem ⁊ in tex. noſtro in fi.quod ego intelligo reſpectu facilioris diſpenſationis quantum ad epiſcopuꝫ dicam in.q.principali. ¶ Et ex his habes expeditam octauam queſtioneꝫ principalem.

Ono prĩcipaliter quero qualiter in hac materia irregularitatis ſit formandus libelluſ ſol.dic iſte articulus ſatis difficilis propter varios caſus qui varias requirunt rationes ⁊ varias concluſiones propter varios effectus. ſꝫ ſufficiat vnã formaꝫ exempli gratia poſuiſſe que erit iſta. Coram vobis reuerendo in xp̃o patre ⁊ domino.d.Carolo digniſſimo epiſcopo ſenenſi Franciſcus Tadeus ⁊c̃ dicit ⁊ expõit ꝙ ſempronius clericuſ de ãno preſenti M.cccc.xl.de menſe iunij interfecit Ticiuꝫ ſeu vulnerauit ſuper platea ſancti martini in ciuitate ſenarum. vel quid ſimile cõmiſit propter quod incidit in irregularitateꝫ.quare petit per vos ⁊ veſtraꝫ ſententiaꝫ dictuꝫ.S.priuari ſeu priuanduꝫ eſſe decerni beneficio ſuo vel deponi ab officio ſeu ordinibus ſuis. vel degradari ſeu adminiſtrationeꝫ ordinuꝫ interdici loquendo ſeu petendo vnuꝫ vel alteruꝫ ſecunduꝫ ꝙ viderit expedire. ⁊ predicta dicit ⁊ petit omni meliori modo ⁊c̃.facit.c.cuꝫ non ab homine ſupra de iudi.⁊. c.ſicut dignuꝫ ſupra codeꝫ.l.di.c.clericuꝫ qui paganũ c.ſi epiſcopus ⁊ ſe.

Ecimo ⁊ vltimo quero qualiter tollatur irregularitas.ſolutio. quattuor modos reperi quibus tollitur. Primus p baptiſmuꝫ Secũdus eſt per diſpenſationeꝫ. Tercius per ingreſſuꝫ religionis. Quartus per penitentiaꝫ. ⁊ ideo hanc decimaꝫ.q.principaleꝫ examinabimus per quattuor principales.qq.igitur.¶ Primo quero principaliter vtrũ irregularitas tollatur per baptiſmũ.ſo.dic vt dixi ſupra.c.preſbiterũ. ¶ Secundo principaliter quero vtrũ irregularitas tollatur per diſpenſationeꝫ.hec queſtio eſt ſatis difficilis.arbitror tamen in ea diſtinguendũ eſſe ꝙ aut diſpenſatio eſt publice facta ſuper irregularitate manifeſta ſeu occulta per ſacerdotem in foro penitentiali.⁊ hoc ſecunduꝫ mẽbrũ venit examinandũ quarta ⁊ vltima.q.Circa primũ dic ꝙ p diſpenſationem tollitur irregularitas ſi diſpenſatio tꝫ ⁊ facta ſit ſuper irregularitate ab habente poteſtatem cũ ſolẽnitatibus requiſitis. ratio eſt quia diſpenſatio hoc ſonat.eſt eniꝫ iuris relaxatio.i.q.vij.§. niſi rigor ⁊ hoc probatur quia diſpẽſatio facit licitũ quod erat alias illicitũ.vt not.glo.in ver.licere in.c.dudum de elec.probatur etiaꝫ in.l.ij.in fin.⁊.l. queris.⁊.l.ſed ſi hac.§.patronũ in fi.ff.de in ius vocan. nec ille cũ quo diſpenſatũ eſt poteſt vlterius accuſari vt late dixi in. c.de his in.v.mẽbro ſupra de accu. ¶ Sed hic inſurgit dubiũ.quis poſſit diſpenſare cum irregulari circa quod diſtingue ꝙ aut nos loquimur in irregularitate contracta ex homicidio.aut in irregularitate cõtracta ex alijs cauſis vel culpis de quibus dixi.s̃.in.vij q.prĩcipali.prĩo caſu ſubdiſtigue ꝙ aut loqmur ĩ hõicidio volũtario aut cãuali.ſi volũtario ſimilr̃ ſubdiſtigue ꝙ aut hõicidiũ iiuſte aut iuſtitia mediante ſi in

iuſte aut nos loquimur in diſpenſatione quo ad ordi
nes. aut in diſpenſatione quo ad beneficia primo ca⸗
ſu. glo. magna in. c. ſicut ſupra eodem ſentit ꝙ cuꝫ ho
micida voluntario quo ad ordines etiam papa non
poſſit diſpenſare. ¶ Idem videtur tenere ſpec. in tit.
de legato. §. nunc breuiter ver. quinto vbi dicit ꝙ nõ
poteſt diſpenſare cum homicida voluntario vt poſſit
miniſtrare etiam in officio altaris quantumcũqꝫ poſt
peractam penitentiam in. c. fi. de tempo. ordi. l. diſtin.
c. miror. i. qõe. viij. c. ſi quis omnem infra de exceſ. p̃⸗
lato. c. ex litteris ſupra de accuſa. c. inquiſitionis. ⁊ in.
c. i. ſupra eodem. ¶ Idem etiam tenet ſpecul. in dic⸗
to tit. §. iuxta ver. quando autem ⁊ per quem. ⁊ ver.
curia romana pro qua glo. facit quia irregularitas ca
uſata ex homicidio videtur inducta de iure diuino.
vt dixi ſupra in. iij. qõe principali. ſed papa non diſpẽ
ſat contra legem diuinam. xxv. qõe. ij. c. ſunt quidaꝫ
ſi ergo ab altaris miniſterio remouetur per. l. diuinã
fortius a celebratione. d. c. miror etiam ſi interfecerit
paganum. l. diſtin. c. clericum. ¶ Hoſtiẽ. tamen ⁊ cõi⸗
ter docto. tenent contrarium in dicto. c. ſicut vbi volu
it ꝙ papa poſſit diſpenſare cuꝫ homicida voluntario
⁊ ad iura que volunt vel videntur velle ꝙ cum ho⸗
micida voluntario non diſpenſetur. reſpondent ꝙ de
bent refferri ad difficultateꝫ hoc eſt ꝙ de difficili pa
pa diſpenſat. ſi tamen vult poteſt. qꝛ videtur ſibi hoc
permiſſum a lege diuina. facit. c. propoſuit de conceſ.
preben. Nam ⁊ in veteri teſtamento reperitur ꝙ fu⸗
it diſpenſatum nepote Aaron qui vocatus fuit fines
qui duplex cõmiſerat homidium ⁊ poſtea fuit ꝑmiſ
ſus miniſtrare diuina. ¶ Item paulus apoſtolus fu
it homicida ⁊ tamen diuina miniſtrauit. vnde iura p̃
ſumunt ꝙ vicarius dei etiam hoc poſſit cauſa ſubſi⸗
ſtente. facit quod not. Inno. in. c. ꝙ ſuper his ſupra de
vo. ⁊ archid. hoc tenet. xxiij. q. viij. c. occidi. facit. c. in
ter corporalia ſupra de tranſla. prela. ⁊ c. ſignifica. in⸗
fra eodem. ⁊ idem tenet hic do. me. ⁊ in. c. ſicut ſupra
eodem ti. pro hac ſententia facit quod tradit. do. Do
mi i. c. is qui in princ. de ſenten. excõm. li. vj. qui dicit
poſt Inno. in. c. cum pridem. §. perſone de renunti. ꝙ
papa poteſt diſpenſari cum omni irregulari. ¶ Ex p̃⸗
dictis ſequitur ꝙ inferior a papa non poteſt diſpenſa
re cum homicida voluntario quo ad ordines. quod
intellige. ſcilicet vt promoueri poſſit. ¶ Sed dubi⸗
um eſt an epiſcopus poſſit diſpenſare vt clericus qui
poſt ſuſceptos ordines cõmiſit voluntarium homici
dium. poſſit in ſuſceptis ordinibus miniſtrare. Circa
quod dic ꝙ in ſacris non eſt dubium ꝙ non poteſt vt
c. continebatur ſupra eodem. ⁊ probatur in. c. ij. infra
de cleric. pugnan in duel. ibi non debet ⁊c̃. Et ſic pro
bat ille tex. ꝙ in minoribus ordinibus reſpectu ad⸗
miniſtrationis poteſt epiſcopus ſuo iure diſpenſare.
⁊ hoc tẽnet Hoſtien. Io. andre. ⁊ dominus Anto. in
dicto. c. ij. mouentur per not. in dicto. c. preſbiterum.
⁊ c. continebatur in fi. ſupra eodem. ⁊ per tex. noſtruꝫ
in fi. ¶ Sed tu aduerte qꝛ predicti tex. loquntur i ho
micidio caſuali non voluntario in quo non eſt tanta
culpa vt de ſe patet. Item in caſuali poteſt eſſe ma⸗
gna culpa minor leuis ⁊ leuiſſima vt in dictis iuribꝫ
facit in ſimili. c. ſicut ſupra eodem. non obſtat text. in.
c. ij. de cle. pugnan. in duel. quia ibi dum tex. facit mẽ
tionem de ſacris ordinibus. poteſt ſummi large pro
quolibet ordine etiam minore. nam ⁊ large quilibet
ordo minor eſt ſacer. vt notatur in. c. clericus ſi tonſu
ram. ⁊ ibi per do. me. ſupra de vita ⁊ honoſta. cleric.

licet maiores cõmuniter propter excellentiam appel
lentur ſacri vt not. glo. in ſumma. xxxiij. diſtinc. ⁊ pro
hac ſententia ꝙ non poſſit epiſcopus diſpenſare. facit
tex. in. c. i. infra de cle. pugnan. in duel. vbi tex. vide⸗
tur indiſtincte prohibere diſpenſationẽ epiſcopo quã
do voluntarie cõmiſſum fuit homicidium vel mem
brorum mutilatio. ¶ Sed volens tenere primam o
pini. poſſet reſpondere ꝙ ille tex. intelligitur quantũ
ad promotionem ⁊ predictam ſecundam opin. ꝙ non
poſſit epiſcopus diſpenſare tenet do. meus hic ⁊ i dic
to. c. ij. ¶ Sed aduerte quia poſſemus ſaluare opi.
docto. in homicidio voluntario cõmiſſo mediante iu
ſtitia vt ſaltem poſſit epiſcopus diſpenſare quo ad ad
miniſtrationem ſuſceptorum ordinum minorum. vt
ſtatim dicam. ¶ Et hec procedunt quo ad ordines.
ſed quantum ad beneficium. an poſſit diſpenſare cuꝫ
homicida voluntario vt poſſit beneficium retinere.
dic ꝙ papa poteſt. quia in eis habet abſolutam pote⸗
ſtatem. vt. c. propoſuit de conceſ. preben. ¶ Sed in e
piſcopo dicendum eſt ꝙ nõ poteſt diſpenſare quo ad
curatum beneficium. arg. c. fi. ſupra de fili. preſbiter.
ſed quo ad beneficium ſimplex poteſt etiam epiſco⸗
pus diſpenſare ſecundum Goffre. ⁊ hoſtien. in dicto
c. ij. de cle. pugnan in duel. nec ob. ꝙ ille text. nihil di
cat de epiſcopo. ſed ſimpliciter loquatur quia reſpon
deo ꝙ immo poteſtas de qua ibi debet intelligi con
ceſſa epiſcopo ⁊ non inferiori prelato niſi aliud expri
matur. ¶ Et adde que ſtatim generalius dicam de
potentia epiſcoporum circa poteſtatem diſpenſandi.
Idem etiam tenet ſpecul. in tit. de legato. §. nunc de
epiſcoporum ver. nono ⁊ ver. xxx. ¶ Secundo caſu
cum queritur de homicidio voluntario cõmiſſo iu⸗
ſtitia mediante. fortius dicenduꝫ eſt ꝙ papa poſſit di
ſpenſare. ⁊ ſimiliter epiſcopus hoc caſu. in omnibus
caſibus in quibus poteſt propter homicidium cõmiſ
ſum iniuſtum. arg. predictorum. facit quod not. ſpec.
in tit. de legato. §. nunc breuiter ver. v. ⁊ quod not. li.
diſtinc. c. aliquantos. ⁊ hoc caſu poſſet ſaluari opini.
Hoſtien. ⁊ aliorum qui volunt ꝙ epiſcopus poſſit di
ſpenſare ꝙ homicida voluntarius poſſit in ſuſceptis
ordinibus miniſtrare. Et predicta procedunt ſiue qs
proprio facto cõmiſerit homicidium. vel cauſam vel
occaſionem dederit iuſſerit preceperit opem auxiliũ
preſtiterit ſecundum ꝙ dixi ſupra in. vij. q. facit. d. c. i
⁊. ij. de cleri. pugnan. in duel. ⁊. c. ſicut ſupra eodem. l.
diſtinc. c. ſi quis viduam hoc etiam ſentit ſpecul. in ti
tulo de legato. §. iuxta ver. quid de hijs. vbi dicit ꝙ
cum his qui portauerunt ligna vt heretici combarre
rentur. non diſpenſat niſi papa. ſed debet intelligi vt
ſupra dixi. ¶ Si vero loquimur in homicidio caſua
li quod culpa ſit cõmiſſum. Cum alias nunquam ho
micida incidat in irregularitatem. dicendum eſt ꝙ
cum tali irr̃gulari non diſpenſat etiam niſi papa quo
ad hoc vt poſſit promoueri ad ordines. ſed quo ad
hoc vt poſſit in ſuſceptis miniſtrare. dic ꝙ in ſacris
non poteſt niſi papa. In minoribus non eſt dubium.
ꝙ epiſcopus poteſt diſpenſare. vt hic in tex. noſtro. ⁊.
c. continebatur ſupra eodem tenet ſpecul. in dicto. §.
iuxta prope finem. Et quantum ad beneficium ſim⸗
plex poteſt. quia ſi poteſt in voluntario fortius debet
poſſe in caſuali. hoc tenet Hoſtien. in. c. ij. infra de cle
ri. pug. in duel. ⁊ Io. an. ſibi. dixi i. c. preſbiter ⁊. c. ſe.
ĩ. eo. ¶ Secũdo mẽbro pͥcipali. vꝫ. quis poſſit i ali
is irregularitatibus diſpenſare. diffuſa. ampla. intri⸗
cata. ⁊ lõgiſſima eſſet materia ⁊ occuparet vltra. xxx

lectiones ⁊ eſſet quaſi reuoluere totum corpus iuris
ſed reſpectu diſpenſationis fiende per papam dic vt
latius tractat per ſpec. i ti. de le. §. nūc breuiter p totū
⁊ latius vide in tractatu meo de diſpenſationibus. §.
quinto in primo principali articulo ⁊ de concilij ptāte
circa diſpenſationem vide ibi in. iij. artic. principali.
¶ De poteſtate vero legatoꝝ vide p ſpec. in ti. de le-
ga. §. ꝯſequenter ver. itē legatus. ⁊ ver. generaliter ⁊
latius p me in. d. tract. ver primo principali arti. v. §.
d patriarchaꝝ vero ⁊ archiepoꝝ poteſtate vide ſpec.
in. d. ti. §. nunc de epiſcopoꝝ poteſtate vide etiā in. d.
§. nūc de epoꝝ ⁊ latius p me i. d. §. v. arti. iiij. vj. ⁊ vij
¶ In quo arti. inter alia ſumme illā regulā genera-
lem ꝙ in omnibꝫ caſibus in quibꝫ quis pōt legē ⁊ ꝯ-
ſtitutionem ꝯdere. ⁊ iuriſdictionem hꝫ pōt pariter di-
ſpenſare. Iſta. n. iudicio meo ꝓcedunt a pari. quod p-
batur diſpenſatio eſt iuris cōis relaxatō vtilitate ſeu
neceſſitate penſata vt per ſpec. in ti. de leg. §. i. p Inn.
in. c. dilectus d tempo. ordi. i. q. vij. §. ꝓ tēpore ⁊. §. ni
ſi rigor. Archi. in. c. licet de elec li. vj. Jo. an. in regu-
la ſemel de re. iur. li. vj. ⁊ in ꝓhemio. vj. in verbo di
ſpenſari. do. me. in. c. diuerſis de clericis cōiuga. Si
ergo eſt relaxatio iuris. ergo id debet hoc poſſe q po
teſt illud ius relaxare p regulā primā de re. iur. ⁊ re
gulam nihil eſt tā naturale. ff. de re. iur. ¶ Et aduer-
te vt dixi qꝛ in materia iſta varie fuerunt opin. vide
ſpec. in. d. §. nūc de epoꝝ. ⁊ me in. d. vij. arti. ⁊ vide. d.
me. in. c. at ſi clerici. ſ. de iudi. vide glo. q̄ tenet ꝙ epi
ſcopus poſſit diſpenſare vbicunqꝫ a iur̄ pmiſſa eſt diſ
penſatio in. c. qſquis de elec. ⁊ in. d. c. at ſi clerici. In-
no. in. d. c. dilectus de temp. ordi. vbi Jo. cald. latiſſi
me tractauit hunc articulū. ⁊ vide glo. fi. in. c. in qui-
buſdā. j. de penis. ⁊ glo. in. c. excōicamus. ſ. de heret.
⁊ Archi. xxviij. di. c. qm̄ ſup glo. Jo. an. in. c. i. ne pre-
la. vic. ſu. glo. pe. i. q. vij. §. ꝓ tempore glo. l. di. in ſum
ma ⁊. c. miror. ¶ Sed q̄ro iuxta predicta vtꝝ eo caſu
quo permittitur diſpenſatio cuꝫ irregulari illa ſit de
bita adeo ꝙ non peccet ſuperior nō diſpenſando glo.
l. di. c. vt conſtituatur dicit ꝙ eſt debita ſi ſubeſt iuſta
cauſa vt ibi ⁊. xlv. di. c. licet. i. q. vij. diſpēſationes. xi.
q. iij. c. pleru nqꝫ. xxiij. q. i. c. noli in fi. ⁊. l. di. c. conſide
randum. Eſt enim diſpenſatio quedam miſericordia
vt hic. ſed quilibet tenetur eſſe miſericors. lxxxvj. di
c. nō ſatis. xlv. di. c. diſciplina in prin. ⁊. c. oīs. Idem
tenet glo. in. c. domino ſancto. l. di. per illum tex. ⁊ ar.
xxiiij. di. c. fraternitatis ⁊ ſentit glo. i. in fi. l. di. c. mi-
ror. ⁊ idē Hoſti. in. c. ij. infra de cle. pugnan. in duel. ſi
modo talis ſit corrigibilis. alias ſecus. qꝛ non debet
ſuperior pati iſtum mendicare in obbrobrium cleri.
ex quo corrigibilis eſt. lxxxxiij. di. c. dyaconi. facit qd
not. in dicto. c. vt conſtitueretur. quod tamen dictum
Hoſti. non placet do. me. in. d. c. ij. nam dicit ipſe pro
homicidio vel alio grauiſſimo crimine debet qs de
poni ⁊ detrudi perpetuo in monaſterio ad agendam
penitentiaꝫ. j. de pe. c. tue. ergo ceſſat ratio ne cogatur
mendicare in obbrobrium cleri cuꝫ in monaſterio ꝓ
uideatur oībus de victualibus. c. nouimus de ver. ſi
gni. Et ideo concludit ꝙ talis diſpenſatio eſt omnino
gratioſa. facit tex. in dicto. c. ij. dum dicit miſericordi
ter. ergo ſuperior non peccat non diſpenſando. ¶ Ego
dicerem ꝙ vbi ſubeſſet iuſta ⁊ legittima cauſa diſpē
ſandi. vel quia maxima verteretur vtilitas eccleſie.
vel magnum ſcandalum vel alia ſimilis cauſa vrgēs
ꝙ tunc ſuperior cogeretur diſpenſare. quia alias pec
caret. quia debet ſemper potius inclinare ad miſeri-

cordiam. xc. di. c. fi. infra de ſorti. c. ij. C. de iudi. l. pla
cuit. quia preceptum miſericordie eſt omnibus com-
mune. d. c. non ſatis ⁊. d. c. diſciplina. ⁊ ad hoc poſſet i
plorari officium ſuperioris ⁊ ſentit glo. in. d. c. vt ꝯſti
tueretur ⁊ expreſſius voluit glo. l. q. vij. c. exigunt ar.
c. nullus de iure patro. ⁊ hoc caſu diceretur debita et
ius continere. facit quod not. Archid. in. c. licet canon
d elec. li. vj. ⁊ hoc reperio tenuiſſe d. me. in. c. at ſi cle
rici. §. de adulter. lꝫ prius hoc precogitaſſem. ¶ Quā
doqꝫ vero non ſubeſt vrgens neceſſitas vel vtilitas
eccleſie vel ſimilis cauſa. ſed ſolum vtilitas perſone
vt quia eſt bone condictionis. ⁊ lapſu quodam erra-
uit. ⁊ multum eſt contrictus ⁊ dolens de exceſſu ſuo
⁊ hoc caſu erit in poteſtate prelati. nec peccando aut
amittendo. ⁊ hoc modo poteſt intelligi. d. §. de adul.
dum dicit poteſt. quod verbum eſt facultatis. l. ſepe
ff. de offi. preſi. ⁊. l. non quicquid. ff. de iudi. Et idem
dicendum vbicumqꝫ hincinde ſubeunt rationes diſ-
penſandi ⁊ non diſpenſandi ⁊ hoc caſu diſpenſatio di
citur proprie gratia. ¶ Si vero non ſubeſt cauſa pec
cat diſpenſator vt not. Inno. in. c. cum ad monaſteriū
de ſta. re. i. q. vij. §. ſi illa not. Specul. in tit. de legato
§. nunc breuiter ver. ⁊ nota. ⁊ not. do. Anto in dicto. §
de adulte. quia non diſpenſator. ſed diſſipator dicere
tur. ¶ Item quero eo caſu quo poteſt epiſcopus diſ-
pēſare an requirat̄ conſenſus capituli. glo. tenet ꝙ nō
in. c. cum ex eo de elec. li. vj. vbi dicit ꝙ hoc cōmuni-
ter obſeruatur. Idem tenet glo. l. diſti. c. ex penitenti
bus. ¶ Sed archidi. ibi tenet contrartnm ⁊ dicit do.
meus in. c. i. de fil. preſbit. li. vj. ¶ Spec. in tit. de le-
gato. §. generaliter ver. debet aūt. videtur concluder̄
ꝙ non requiratur niſi de boneſtate. ¶ Jo. de imo. in
d. c. cum ex eo dicit ꝙ prima opi. ꝓcedit de conſuetu
dine. ſecūda de iuris rigore. ⁊ idem ibi dicit Domi
nic. ⁊ hanc tenet do. me. in dicto. §. de adult. licet dñs
Anto. teneat ibi contrarium. ſed opini. dom. me. mi-
hi plus placet. vide ibi eum. ¶ Ultimo quero vtruꝫ
ſi vnus ex pluribus cauſis ſeu criminibus plures in
ciderit irregularitates. ſufficiat vna diſpēſatio. an re
quirantur plures. ſolu. Uincent. in. c. teſtimonium de
teſti. ⁊ Jo. an. hic ſentit ꝙ ſufficiat vna dicit enim ibi
in caſu ſimili ꝙ ſi teſtis fuit emendatus per diſpenſa
tionem diſpenſatio prodeſt quo ad omnes tam ciui-
les q̄ criminales cauſas per not. in. c. ex tue. ⁊ in. c. fi
de ſciſma. ⁊ hoc ideꝫ videtur tenere Archid. ij. q. vij
c. clericus. quod ego arbitror verum ſi diſpenſatio fu
it ſimplex ⁊ generalis ⁊ proprio motu facta. non au-
tem ad partis petitioneꝫ. vel ſi fuit facta ad partis pe
titionem. fuit facta petitio generalis per partem non
exprimendo aliquas irregularitates. ſed ſimpliciter
petendo ſecum diſpenſari ſuper omnibus qualitati-
bus cuiuſcunqꝫ generis forent. ar. l. ij. C. de aboli. ⁊
quod notatur in. l. ſub pretextu. C. de tranſac. ſecus ſi
non fuit ſimpliciter facta. ſed aliqua irregularitas ſo
lum fuit expreſſa. quia tunc valebit ſolum ſuper illa.
facit. l. i. §. ſi plura. ff. ad turpil. et. l. d pupillo. §. ſi plu
ribus. ff. de noui. oper. nun. Idem dicenduꝫ ſi preceſ
ſit petitio diſpenſationis ſuper certa ſpetie irregulari
tatis ⁊ fuerit diſpenſatum. quia tunc generalis diſpē
ſatio reſtringeretur ad cauſam expreſſam. quia ſpeti-
es precedens reſtringit ſequens. vt tractatur in. c. ſe-
des ſupra de reſcriptis in clement. non poteſt de pro
curator. in. l. fi. §. cui dulcia. ff. de vino. tritic. oleoqꝫ
legato. Facit. l. agecū ge. ⁊. l. ſi de certa. C. de tranſac.
⁊ quod tractatur in. c. i. ſupra de tranſactio. ¶ Idem

ſi poſtulās expreſſiſſet aliquā vel aliq̄s irregularita-
tes clauſula generali adiecta qꝛ tūc refferꝫ ſolū ad ex
preſſa ar.no.in.d.ſedes.vel ſaltē non ad maiores niſi
forte exp̄ſſa fuiſſet clauſula illa ⁊ ſi lōge maiores eſ-
ſent exp̄ſſis.ſed forte in diſpēſatōe ſup irregularitate
ī q̄ qs pōt ꝓuidere ſibi adeo ꝯponat petitionē ꝙ non
videaꝫ ſubreptitia hoc nō ſufficeret vide qd dixi ī ſi
mili ī.d.cle.nō pōt.Sūt igiꝫ pōderāda verba diſpēſa
tionis.⁊ uide qd dicūt doc.de bānito pluribꝫ bānis.
an ſufficiat vnica abſolutio p Cy.Ja.de are.Bal.in
l.de pupillo.§.ſi pluribꝫ.ff.de no.op.nū.⁊ de excōica
to pluribꝫ excōicatōibꝫ.an ſufficiat vnica abſolutio vi
de doc.⁊ ibi dicā in.c.cū ꝓ cā.j.de ſen.exc.¶Tercio
q̄ro vtꝝ p ī ingreſſuʒ religionis tollaꝫ irregularitas.
ſo.tex.facit ꝙ ſic.qꝛ in ipſo īgreſſu oīa crimina videꝫ
extīcta ī aut.de mona.ī prī.col.i.tʒ Hoſ.ī rubr.viij.in
fi.facit de peni.di.i.§.his auctoritatibꝫ aſſeriꝫ prope
prin.de fi.p̄ſbi.c.i.ſpec.ī ti.ꝺ reo ver.ſʒ nūq̄d ꝓ ꝯmiſ
ſis vbi hoc tenet quo ad deū.⁊ Jo.an.ibi in addit.di
cit.⁊ quo ad eccleſiā p.d.§.his auctoritatibꝫ ī glo.ar.
que coll.xxxiij.q.ij.c.admonere.⁊.§.ſcripture de vo
to.glo.fi.in.c.ij.s̄.de apoſta.ponit duas opin.prima ē
ꝙ irregularitas q̄ īſurgit ex proprio delicto nō tolliꝫ
ſʒ fauore religionis cū tali diſpēſaꝫ p.c.i.j. ꝺ eo q̄ fur
ti ordi.rece.aut ē irregularitas q̄ nō īſurgit ex ꝓprio
delicto.⁊ tūc tolliꝫ p īgreſſuʒ religionis.ita ꝙ ſine di
ſpēſatōe pōt ꝓmoueri ad ordines vt ī ꝯrijs.ſʒ nō ad
dignitatē ſine diſpēſatōe.j.de pen.c.ī q̄buſdā.⁊.c.i.s̄.
de fil.p̄ſbi.ſc̄ꝺa opi.glo.ē ꝙ nullo caſu tollaꝫ ſʒ ſolū cō
cediꝫ ptās diſpēſandi tā ī ſc̄ꝺo caſu q̄ ī primo do.Anto.
dicit tenēdā primā opi.ſʒ ſc̄ꝺam tʒ glo.lvj.di.ī.c.i.ſpec.
ī ti.de leg.§.iuxta ver.pōt ēt dici.dicit ꝙ cū irregula
ri pp homicidiū pōt diſpēſari p ep̄ʒ ſc̄ꝺʒ quoſdā ad ſub
dyaconatū ſi trāſiuit ad religionē.ſʒ ſecurius eſt ſc̄ꝺm
eū hoc fieri p ſolū papā.remittit tn̄ ad not.ī.d.c.ij.de
apoſta.gl.xviiij.q.fi.c.pe.arguit p illū tex.ꝙ p īgreſ-
ſuʒ religionis tollaꝫ vult.n.ibi tex.ꝙ pr̄ filiū factum
monacū nō pōt exheredare lʒ prius ꝯmiſerit īgrati-
tudinē.allegat aut.de mōachis ī prī.vbi dicit ꝙ mo
nachus abſtergit oēm maculā.In ꝯriū allegat.c.pri
ſcis.liij.di.c.ij.Lau.⁊ archi.ibi remittūt ſe ad not.p
glo.ī.d.c.ij.de apoſta.d.me.ī.d.c.ij.dicit ꝙ ī hac ma
teria nō pōt dari certa doctrina.qꝛ ī q̄buſdā tolliꝫ p in
greſſum religionis.ī q̄buſdā nō.cōcludit tn̄ ꝙ fauore
religionis mitius agiꝫ cū irregulari.vn̄ ꝯcludit ꝙ tā
tū ī caſibꝫ a iure exp̄ſſis tolliꝫ irregularitas p īgreſſū
religionis cū nō habeamus canones loquētes ꝯriuʒ
nā.c.i.de fil.p̄ſbi.loq̄ꝫ ī caſu ſuo nec tolliꝫ irregulari
tas in totū īmo nec beneficiū pōt q̄nʒ hr̄e vt.d.c.ī qui
buſdā de penis.¶Ego vero facio ī hoc iſtas ꝯcluſio
nes.¶Prima ꝙ irregularitas ꝓueniēs alicui ex ꝺ
fectu ſeu deformitate pſone nō tolliꝫ p ingreſſum re-
ligionis.nec cū tali fauore religionis facilius diſpen
ſaꝫ huius ꝯcluſionis rō ꝺ ſe pʒ.qꝛ nō minus ē mācus
poſt īgreſſum religionis q̄ an̄.¶Secūda ꝯcluſio ir-
regularitas cāta ex delicto vel peccato occulto tolliꝫ
p īgreſſuʒ religiōis ⁊ vite ꝓbitatē.niſi ſit cāta ex ho
micidio vel mutilatiōe.prima ps huius cōcluſionis
ꝓbaꝫ p tex.ī aut.de monachis ī prin.⁊ rō eſt qꝛ cū ta
lis ſit irregularis quo ad ſe nō quo ad alios.ſatis eſt
quo ad ſe pn̄iaʒ egiſſe.facit qd dicā ī ſeq.q.ad idē fa-
cit qd not.in.c.teſtimoniū in glo.s̄.de teſti.ſc̄ꝺa ps con
cluſionis ꝓbaꝫ qꝛ homicidiū vel mutilatio ē tale de
lictū qd ēt poſt pactā pn̄iaʒ īpedit ordiniſ exequtionē
vt.s̄.dixi.⁊ in.c.inq̄ſitionis.s̄.de accu.¶Tertia con

cluſio irregularitas ꝯtracta ex tali delicto vel culpa
quā ius aliqua rōe īduxit.q̄ rō ceſſat ⁊ tolliꝫ p īgreſſū
religionis tolliꝫ ēt irregularitas hec ꝓbaꝫ ī.c.i.de fi.
p̄ſbit.lvj.di.c.i.nā potiſſima rō quare illegittimus n̄
pōt ꝓmoueri ē pp dubiū paterni criminis.que rō vi
detur ceſſare ī eo facto monaco.facit.c.cū ceſſante.s̄.ꝺ
app.¶Quarta ꝯcluſio ſit irr̄gularitas publica cuius
īducēde rōem nō tollit īgreſſus religionis.p īgreſſuʒ
religionis nō tolliꝫ.ī ea tn̄ īgreſſus religiōis opaꝫ vt
facilius cū tali valeat diſpēſari.hec ꝯcluſio ꝓbaꝫ ī.d
c.ij.de apoſta.⁊.c.i.de eo q̄ fur.or.rece.⁊.c.preſes.li.
di.prima tn̄ ps huius ꝯcluſionis fallit in omnibꝫ caſi
bus ī q̄bꝫ aliud ī iur̄ repiꝫ exp̄ſſuʒ.¶Quarto quero
vtrū p pn̄iaʒ tollaꝫ irregularitas.ſo.Archi.poſt hug.
l.di.c.miror.dicit ꝙ lʒ pn̄ia abſorbeat peccatū ī priſti
nū.tn̄ ſtatū nō reformat de pen.di.iij.c.q̄ vult.i.q.vij.
c.ſi qs.xv.q.v.c.p̄ſbr̄ ī prin.pn̄ia.n.nō ē modus tollē
de irregularitatis q̄tūcūqʒ eſſet.ēt ſi tāta eſſet quanta
fuit latronis q̄ ſtatī trāſcēdit ad gloriā.lʒ.n.quātūcun
qʒ ſit ꝯtrictio nō tn̄ ſufficit ad tollēdā penā tpalē ꝓut
ē irregularitas.¶Ego vero dicereʒ p̄dicta ꝓcedere
q̄n̄ irregularitas eſſet publica.ſecus ſi occulta.qꝛ tūc
arbitror ꝙ tollaꝫ p pn̄iaʒ.ita pōt ītelligi.c.dn̄o ſcō.l.
di.facit qꝛ quo ad deū iſte ē tutus.itē quo ad eccleſiā
qꝛ eccl̄ia nō iudicat de occultis in.c.ſicut el.ij.s̄.de ſy
mo.qd tn̄ dixi de irregularitate occulta.Arbitror ꝙ
hēat locū q̄n̄ nō eſſʒ ꝯmiſſa ex homicidio vel mutila
tione.⁊ rō eſt qꝛ hec īpedit ordinē ēt poſt pactā pn̄iaʒ
Idē ergo dicēdū ī alijs q̄ poſt pactaʒ pn̄iaʒ īpedirent
ordinis exequtōeʒ.¶Et ex his Deo duce hētis ex-
peditā hāc materiā irregularitatis.¶In qua ſi vera
ſunt q̄ ſcripta ſunt cū canonū ſtatuta oēs ligēt.⁊ ab oī
bus debeāt obſeruari vt.c.i.de ꝯſti.neceſſaria ſeq̄tur
ꝯcluſio ꝙ vnus q̄ſqʒ ſit irregularis.

¶Finis laus deo omnipotenti.

¶Regiſtrū. a b c omnes ſunt terni.

¶Finit ſolemnis ac perutilis ⁊ aurea repetitō.c.ad
audientiam de homicidio.edita ⁊ repetita ab excel
lētiſſimo legum monarcha.Mariano ſuccino.dilgē-
ter emēdata.⁊ ſumpta a proprio originali.Cū aliqui
bus additionibus p eum adiectis ⁊ in locis ſuis in-
ſertis.¶Impreſſaqʒ in alma ac inclyta ciuitate piſa-
na.per me Ugonem de Rugerijs de regio.Anno ab
incarnatione dn̄i noſtri Jheſu xp̄i.Mcccclxxxxiiij.
die vero.xiiij.februarij.⁊c̄.

(V. Panzer Vol. V. Pag. 382 N° 8

Hain 14.859